

OTDK-dolgozat

2025

SOPRONI EGYETEM
LÁMFALUSSY SÁNDOR KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

MAGYAR ELSŐ OSZTÁLYÚ FÉRFI LABDARÚGÓ FUTBALLKLUBOK PÉNZÜGYI TÍPUSJELENSÉGEINEK ELEMZÉSE

Analysis of financial trends in Hungarian first division Men's football clubs

Rozmis Gabriella

Konzulens: Dr. habil. Baranyi Aranka

Kézirat lezárva: 2024. november 4.

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	1
2.	A SPORT TARTALMÁNAK FEJLŐDÉSE	3
2.1.	A SPORT SZEREPE NAPJAINKBAN	3
2.2.	MODERN SPORT KIALAKULÁSA	4
2.3.	SZABADIDŐ-, A HIVATÁSOS- ÉS A LÁTVÁNYSZPORT KÜLÖNBSÉGEI	5
2.4.	EGÉSZSÉG ÉS SPORT KAPCSOLATA MAGYARORSZÁGON	9
3.	A SPORT ÉS AZ ÜZLET KAPCSOLATA	13
3.1.	A SPORT ÉS AZ ÜZLET ÖSSZEFONÓDÁSA	13
3.2.	SPORTSZERVEZETEK CSOPORTOSÍTÁSA MAGYARORSZÁGON	14
3.3.	SPORTVÁLLALKOZÁSOK FOGALMA ÉS CÉLJAI	15
3.4.	SPORTFINANSZÍROZÁS LEHETSÉGES MÓDJAI	16
3.5.	A TÁRSASÁGI ADÓ (TAO) SZEREPE A LÁTVÁNYSZPORTOK FINANSZÍROZÁSÁBAN	20
4.	MAGYAR LABDARÚGÁS HELYZETE	22
4.1.	MAGYAR LABDARÚGÁS STRATÉGIÁJA	22
4.2.	LABDARÚGÁS FINANSZÍROZÁSA A MAGYAR NB I-BEN	24
5.	ANYAG ÉS MÓDSZERTAN	27
6.	EREDMÉNYEK	29
6.1.	PÉNZÜGYI TÍPUSJELENSÉGEINEK AZONOSÍTÁSA	29
6.2.	KORRELÁCIÓS VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI	36
6.3.	KLASZTERELEMZÉS EREDMÉNYEI	38
7.	ÖSSZEFOGLALÁS	46
IRODALOMJEGYZÉK		50
MELLÉKLETEK		I
1.	MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2023	II
2.	MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2022	III
3.	MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2021	IV
4.	MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2020	V
5.	MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2019	VI
5.	MELLÉKLET: KLUBOK ÁLTAL ELÉRT HELYEZÉSEK A VIZSGÁLT 5 BAJNOKI SZEZONBAN	VII

TÁBLÁZAT- ÉS ÁBRAJEGYZÉK

1. táblázat: Kutatási cél, hipotézisek, módszerek bemutatása	2
2. táblázat: A sport fogalmak alakulása	8
3. táblázat: Sportszervezetek formái és jellemzői Magyarországon	14
4. táblázat: Magyar NB I-es futballklubok főbb bevételi és kiadási tételei	16
5. táblázat: Hazánk költségvetési kiadásai a sportra	18
6. táblázat: Az éves bevételi korlát EKHO adózás választása esetén	20
7. táblázat: Nemzetközi top ligákban játszó labdarúgók nevelő egyesületeinek országai	23
8. táblázat: Pearson-féle korrelációs táblázat	36
9. táblázat: Kutatási cél, hipotézisek, módszerek, eredmények bemutatása	47
1. ábra: Sport és labdarúgás Magyarországon számokban, 2023	6
2. ábra: Sportolás gyakorisága Magyarországon és az EU-ban	10
3. ábra: Sport végzésének helyszíne Magyarországon és az EU-ban	11
4. ábra: Okok, amiért nem sportolnak az emberek Magyarországon és az EU-ban..	12
5. ábra: Sportszervezeti rendszer felépítése Magyarországon	15
6. ábra: A sporttevékenységek finanszírozási forrásai	17
7. ábra: GDP arányos sportkiadások 2019-2023	19
8. ábra: Labdarúgásra alkalmas pályák mennyisége vármegyékre leosztva	23
9. ábra: Valós és tervezett átlag nézőszámok az NB I-ben 2011-2021 között	24
10. ábra: Szponzorok eloszlása klubonként az NB I-ben 2023-ban	25
11. ábra: Saját tőke arányos jövedelem értéke a vizsgált kluboknál	29
12. ábra: Eladósodottsági mutató nagysága a vizsgált kluboknál	32
13. ábra: Likviditási mutató III. értéke a vizsgált kluboknál	34
14. ábra: Kötelezettségek arányának nagysága a vizsgált kluboknál	35
15. ábra: TAO átlagos eloszlása 2019-2023 között NB I-es klubok körében	38
16. ábra: Dendrogram eredménye	39
17. ábra: Likviditás I. alakulása a klaszterekben	40
18. ábra: Eladósodottsági mutató alakulása a klaszterekben	40
19. ábra: Tőkeellátottság a két csoport tekintetében	41
20. ábra: Kötelezettségek arányának alakulása a klaszterekben	42
21. ábra: Forgóeszközhányad alakulása a klaszterekben	42
22. ábra: TAO százalékos megoszlása a forrásokban	43
23. ábra: Helyezések alakulása a klaszterekben	44

1. BEVEZETÉS

Tudományos Diákköri Dolgozatom célja, hogy megválaszoljam azt a kérdést, hogy a Magyar Nemzeti Bajnokság I. osztály OTP Bank Liga NB I. férfi felnőtt nagypályás labdarúgó bajnokságában induló futballklubok (12 csapat) eredményeit milyen szinten befolyásolja a klub gazdasági helyzete. Napjainkban fontos kérdést vet fel véleményem szerint, hogy szükséges-e a futballklubok számára a jelenlegi mértékű külső forrás, és megéri-e akár a központi költségvetésből vagy más állami támogatásból jelentős hányadot a sportra, kifejezetten a labdarúgásra fordítani. Kutatási hipotézisem, hogy azok a klubok, amelyeknek pénzügyi mutatóik kedvezőbbek, jobb eredményt képesek elérni az adott bajnoki szezonban, mint azok a klubok, akiknek kevésbé kedvezőek a pénzügyi mutatóik. Véleményem szerint az a klub, amely hatékony gazdálkodást végez és bevételei meghaladják a kiadásait, képes jobb eredményt elérni és a tabella magasabb fokán végezni, mint a bajnokságban résztvevő más, kevésbé hatékony gazdálkodást végző klubok. Hipotézisem még, hogy az is befolyásolja a klubok által egy bajnoki évben elért helyezését, hogy mennyi társasági adóból fakadó támogatást kapnak. Úgy gondolom, hogy minél több támogatás jut egy klubhoz, annál jobb helyezést tud elérni egy szezonban. Ezeknek a feltételezéseknek az igazolására vagy adott esetben a cáfolására, a klubok nyilvánosan elérhető 2019. és 2023. közötti mérleg és eredménykimutatási adatait használok fel, emellett a TAO támogatások információit és a Magyar Labdarúgó Szövetség adatbankjában található elért helyezéseket vettem igénybe. Fontosnak tartom bemutatni, hogy Magyarországon jelenleg milyen a sporttal kapcsolatos hozzáállás és ezzel összefüggésben az egészség milyen állapotban van. A klubok vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének mutatóinak bemutatása és elemzése mellett kifogok térni a klubok gazdasági felépítésére, finanszírozási forrásaira, bevételeinek és kiadásainak vizsgálatára is.

Gyermek korom óta a sport az életem fontos részét képezi, a Tudományos Diákköri Dolgozatom témájának kiválasztása ezáltal nem okozott nehézséget. Bár eredetileg a női labdarúgásról, pontosabban a magyar női első osztályú labdarúgás finanszírozásáról szerettem volna írni a dolgozatomat, de az információgyűjtés során nem találtam elég nyilvánosan elérhető adatot az elemzéshez, ezért a férfi futballklubokat tanulmányoztam. Sok sportágat kipróbáltam, de egy állt a legközelebb mindig is a szívemhez, a labdarúgás. Általános iskolában és az első klubomban (2009-2012) igazolt sportolóként még fiúk között űztem ezt a sportot, mert nem volt még leány csapat, ahol felnőttem a környékben. Ez azóta sokat változott és hazánkban és egyre több lánynak adatik meg a lehetőség, hogy a labdarúgásban ne

csak egy hobbit, hanem karrier lehetőséget is láthasson és élhessen át. 2009-ről 2022-re megnégyszereződött a női igazolt sportolók száma a Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) adatai szerint. Míg 2009-ben még csak közel 3000 igazolt női játékos volt, ez a szám 2022-ben pár játékos híján ez a szám majdnem elérte a 12 000 főt. Momentán én magam is szerződéses, fizetett labdarúgóként tevékenykedem Ausztriában másodosztályban, ahol jelen pillanatban a tabella első helyén helyezkedünk el a csapatommal. Előtte 10 évig a női Magyar Nemzeti Bajnokság első osztályában (NB I.) játszottam és az utánpótlás válogatottakat is végig jártam. Személyes tapasztalatot sokat gyűjtöttem az évek alatt és kialakult a saját szemléletem a labdarúgással kapcsolatban. Dolgozatomban szeretnék a tapasztalataim alapján képződő hipotéziseimre válaszokat kapni és tudományos módszerekkel megvizsgálni azokat.

1. Táblázat: Kutatási cél, hipotézisek, módszerek bemutatása

Kutatási cél	Hipotézisek	Módszer
A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok eredményeit befolyásoló tényezők vizsgálata, különös tekintettel a TAO és a pénzügyi mutatók hatásaira.	1. Hipotézis: A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok gazdálkodásának eredményei jelentős eltérést mutatnak.	Vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatók számítása 5 év viszonylatában.
	2. a) Hipotézis: A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok eredményességét jellemző pénzügyi mutatószámaik között statisztikailag igazolható kapcsolat mutatható ki. 2. b) Hipotézis: A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok eredményességét jellemző pénzügyi mutatószámaik és a kapott TAO támogatások között statisztikailag igazolható kapcsolat mutatható ki.	Pénzügyi mutatószámok között korreláció vizsgálata, Pearson féle korreláció.
	3. Hipotézis A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok szignifikáns eltérést mutatnak a pénzügyi teljesítményük alapján, így csoportosíthatóak lesznek.	Pénzügyi típusjelenségek azonosítása, klaszter elemzés.

Forrás: saját szerkesztés

2. A SPORT TARTALMÁNAK FEJLŐDÉSE

2.1. A SPORT SZEREPE NAPJAINKBAN

A sport szerepének és fogalmának meghatározásához a XXI. Nemzeti Sportstratégiát (65/2007. (VI. 27.) OGY határozat) használtam fel, mert ez átfogó képet ad arról, hogy országunk milyen attitűdöt képvisel a sporttal kapcsolatban. Az Európai Sport Charta szerint a sport minden olyan tevékenységet magában foglal, amely fizikai és szellemi erőnlét fejlesztésére irányul. Az állam számára kiemelten fontos a lakosság egészségének javítása, amelyet a kormány szerint az aktív sportolás támogatása segíthet elő. A stratégiában kitérnek a sport különböző funkcióira. Ezek közé tartozik, a szabadidő hasznos eltöltése, hiszen ebben a formában az emberek a szabadidejükben testüket karban tartják, nem mellesleg nagyon jó közösségformáló eszköz, továbbá az egészségünkre is hatással van, hiszen betegség megelőző szerepet is betölt, mindezek mellett pedig kiemelkedő segítséget nyújt a tanulásban is. Ezeken túl a sportnak gazdasági előnyei is vannak: növeli a foglalkoztatást, csökkenti az egészségügyi költségeket és növeli az állami bevételeket. Magyarország sportstratégiája célul tűzte ki, hogy a versenysport eredményei mellett a lakosság szélesebb rétegeit bevonva egy sportoló nemzet legyen. Ehhez a sport népszerűsítését, a közösségi kapcsolatok erősítését és a hátrányos helyzetű csoportok támogatását szorgalmazza. A magyar sport hagyományainak fenntartása, és azok pozitív hatásainak kiaknázása az ország nemzeti önbecsülését és nemzetközi megítélését is javíthatja a törvényben foglaltak alapján.

A Magyar Értelmező Kéziszótárban, a Brit Enciklopédiában és a Cambridge-i szótárban a sport szóra hasonló fogalom meghatározások olvashatóak, ez alapján levonható a következtetés, hogy a világ legtöbb táján a sport olyan tevékenység, amely során az emberek testi erőfeszítést és ügyességet használnak a testi-lelki képességek fejlesztése érdekében. Ez lehet verseny vagy játék, ahol a résztvevők egy konkrét szabályrendszer szerint versenyeznek.

Coalter (2005) szerint a sport sokszínűsége révén mindenki számára lehetőséget kínál a fizikai aktivitásra, beleértve olyan „élethosszig tartó” mozgásformákat, mint a kerékpározás, úszás, aerobik, séta. A sport hozzájárulását az egészséghez, valamint a fizikai aktivitás egészséges életmódban betöltött központi szerepét számos egészségügyi szervezet is elismeri, különösen az orvosi beutalásra indított programok keretében.

Az emberi biológia szükségessé teszi, hogy egy bizonyos mértékű fizikai aktivitást végezzünk a megfelelő egészség és jólét megőrzéséhez. (Malm és társai, 2019) Nem csak

az egészséges életmód mellőzése vagy a mozgás hiánya okozhatja, hogy az emberek egészségügyi problémákkal küzdenek, hanem az életükben lévő stressz is. Az orvosi látogatások 75-90%-a stresszhez köthető betegségek miatt történik. A mozgás során a szervezet endorfin termel, ami enyhíti a fájdalmat és csökkenti a stresszt, ennek köszönhetően a sport segítséget nyújt a stressz kezelésében. (Müller et al., 2019) Emellett csökkenti a kortizol és az adrenalin szintjét, amelyek a stresszhormonok. A csoportos sporttevékenységek még kedvezőbb hatást gyakorolnak a mentális egészségre, mint az egyéni sportok. Egy ausztrál kutatás kimutatta, hogy azok a nők, akik klubokban edzettek, jobb mentális egészségi állapotban voltak, mint azok, akik egyedül edzettek. Ugyanakkor a két csoport fizikai egészsége között nem mutatkozott különbség. (Bhandari, 2024; Hanif, 2019)

A sport funkciói közé tartozik, hogy növeli a foglalkoztatást. Különböző szakmák létrejöttéhez járult hozzá és ad lehetőséget ezeknek a szakembereknek az elhelyezkedéséhez. Ilyen sportszakmák közé tartoznak a hivatásos sportolók, sporthivatalnokok, sportoktatók és edzők. Mindezek mellett munkát biztosítanak olyan embereknek is, mint a sportfelszerelések eladói, sportújságírók, sportolók ügynökei, sportlétesítmények karbantartásával foglalkozó munkavállalók és sportorvosok. (Camy, 2006)

A XXI. Nemzeti Sportstratégiában (65/2007. (VI. 27.) OGY határozat) említést kap a sportnak azon szerepe, hogy közösségformáló eszközként is működik. A sport segíthet a társadalom peremére szorult csoportok, mint a fogyatékkal élők, hátrányos helyzetűek, kisebbségek, migránsok és szenvedélybetegek integrációjában. Közösségi élményeket, kapcsolatokat és sikerélményeket nyújt, amelyek elősegíthetik társadalmi felzárkózásukat és esélyegyenlőségüket. Magyarországon több szervezet, mint a Fogyatékkal Élők Sportszervezeteinek Magyarországi Szövetsége (FMSZ) és az Oltalom Sportegyesület, segíti ezeknek az integrációs céloknak a megvalósítását. (Bóka F. et al., 2015)

2.2. MODERN SPORT KIALAKULÁSA

Kezdetekben a sport az emberek életének mindennapi rutinját képezte, inkább rituális népi tevékenységeknek lehetett ezt nevezni. A vadászathoz és a harchoz jó fizikumra volt szükség, így az emberek olyan gyakorlatokat végeztek, hogy fejlődjenek ezen téren a képességeik - vagyis sportoltak. Az ókori társadalmak is ismerték a sportot, bár annak jelentése kultúránkként eltérő volt. A "energiafelesleg-elmélet" szerint az ókori embereknek volt először szabadidejük, amelyet szórakozással és fizikai aktivitással töltöttek ki, így kötötték le a szabad energiákat. A „játékelmélet” szerint az emberben alapvetően ott lakozik a játékos-

ság. Egy másik elmélet szerint Egy másik elmélet szerint a sport szakrális, spirituális eredetű, és vallási szertartásokból és ősi hiedelemvilágokhoz kapcsolódó rituálékból fejlődött ki. (Erdősi, 2009) A történelem során minden területen átalakulások mentek végbe, ez alól pedig a sport sem maradt ki. A reneszánszban, a humanisták visszanyúltak a görög eszményhez, miszerint ép testben ép lélek lakozik, és egyfajta oktatási reformként behozták a mindennapos testgyakorlást, játékmestereket alkalmaztak a városi iskolákban és a tanrendbe egyre nagyobb arányba került be a test nevelése. (Simonyi, 2017; Erdősi, 2009) Tehát a sportot ebben a keretrendszerben csak a magas jövedelmű és szabadidővel rendelkező réteg tudta kiélvezni. Amint a társadalom egészében elkezdett növekedni a jövedelem és a szabadidő a XIX. században, úgy nagyobb lett az a társadalmi réteg, akinek az élete részévé vált a sport és így vált tömegessé is. A szabadidő és a jövedelem növekedése lehetővé tette a nézői sportok kereskedelmi hasznosítását és szakmai fejlődését is. (McComb, 2004) A sport fejlődése magával vonzotta, hogy kialakítsák a sportok szabályrendszerét és olyan intézményeket hozzanak létre melyek ellenőrzik és irányítják ezeket a tevékenységeket. (András, 2003a)

Már 1792-ban megjelent az első magazin, amely a sporttal foglalkozott, ez az Ausztrál Nemzeti Könyvtárban jelenleg is elérhető. A The Sporting Magazine (1792-1870) számos esszét és cikket tartalmaz, amelyek a sport különböző területeit érintik, például az egzotikus vadászatot Indiában, a brit lóversenyeket, a lövészetet, a vadászati törvényeket, az állatorvoslást, a bokszt, a kártyajátékok szabályait és a krikettet, emellett külön szekció foglalkozik a sport és a vadászat költészetével, valamint havi versenynaptárral.¹ Ezek alapján már a XVIII. században kezdett a sport a mai modern változatára hasonlítani és az üzleti világgal kapcsolatba kerülni.¹

2.3. SZABADIDŐ-, A HIVATÁSOS- ÉS A LÁTVÁNYSPORT KÜLÖNBSÉGEI

A hivatásos sport hozta meg a sportnak igazából az üzleti szférával való kapcsolódását. A mai modern sport már a gazdaság része, vagyis munkáltatóvá vált a szolgáltató szektorban. Munkahelyeket teremt sportolóknak, edzőknek, orvosoknak, továbbá a mérkőzések közvetítésével a médiában dolgozó embereknek. (Gyömörei, 2015) Az Eurostat 2023-as évről szóló adatai szerint hazánkban a foglalkoztatottak 0,55%-át teszik ki a sport területén dol-

¹ National Library of Australia honlapja alapján

gozók, ezzel szemben az európai átlag 0,75%. A foglalkoztatottak száma országunkban durván 4 700 000 fő a Központi Statisztikai Hivatal információ szerint, ami arra enged következtetni, hogy a sportban dolgozók száma 25 000 fő környékére esett 2023-ban. Ezt igazolják a XXI. Nemzeti Sportstratégia (65/2007. (VI. 27.) OGY határozat) adatai is és emellett még kiegészítik ezt a számot a sportban foglalkoztatott munkavállalókkal is, ami közel 23 000 fő, vagyis hazánkban a sport területén és a sportban dolgozók összesített száma a foglalkoztatottak 0,9%-át teszi ki. Csorba (2016) szerint Magyarországon 2016-ban 78 országos sportági szakszövetség működött, 2024-ben már csak 43 országos sportági szakszövetség működik.² A sportszervezetek száma több mint 6000 és 16 ezer civil szervezet foglalkozik sporttal. A látvány-csapatsportágban 2011 és 2016 között 172%-kal növekedett az igazolt sportolók száma, amely 2023-ban már eléri a 260 000 főt a futball területén. (MLSZ, 2023) Hazánkban a KSH (2023) adatai szerint 505 069 gazdasági társaság működik, mivel a sportvállalkozások csak gazdasági társaság formájában működhetnek, ezért tartom fontosnak ezt is kiemelni, továbbá országunkban közel 1600 futballklub üzemel.³ Labdarúgó akadémiából 10 van Magyarországon, amelyek a következők: Diósgyőri VTK, Debreceni LA, ETO FC Győr, Puskás Akadémia FC, Ferencvárosi TC, Budapest Honvéd FC, Illés Akadémia Szombathely, MTK Budapest, Kisvárda FC, Vasas Kubala Akadémia. (Bruckner, 2024)

1. ábra: Sport és labdarúgás Magyarországon számokban, 2023

Forrás: KSH (2023); MLSZ (2023); Magyar Olimpiai Bizottság; Magyarfutball alapján saját szerkesztés

Közgazdaságtani megközelítés szerint, a sport a fogyasztás felől aktív és passzív tevékenységre bontható, amelyek köthetőek a szabadidő és a hivatásos sport fogalmakhoz.

² Magyar Olimpiai Bizottság információi alapján

³ Magyarfutball - a magyar labdarúgás adatbázisa alapján

(Gyömörei, 2015) Magyarországon a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere besorolásuk alapján megkülönbözteti a versenysportokat és a szabadidősportokat. (Zimányi, 2020) A szabadidő szegmensbe, azok a fogyasztók tartoznak, akik aktívan részt vesznek a sportban, számukra a sportolás lehetősége maga a piaci csere tárgya. (Paár, 2024) A 2004. évi Nemzeti Sportstratégiáról szóló I. törvény értelmében a szabadidős sportoló az, aki nem vesz részt rendszeresen szövetség által szervezett versenyeken vagy bajnokságokban, és sporttevékenységét szabadideje eltöltéseként végzi, akár egyéni, akár szervezett formában. A szabadidősport önként végzett fizikai tevékenység, amelynek célja a teljesítőképesség fejlesztése, az egészség megőrzése, valamint a testi-lelki jóllét és a szórakozás biztosítása, amelynek motivációjában fontos szerepet játszik az egészség megőrzése, a jó kinézet, a boldogság, az önmegvalósítás, valamint a szórakozás élménye. (Kinzel et al., 2020; Szabó Á., 2024, Szabó K. 2020) Az előbbieken említett törvény a sportoló jogállásának tekintetében még megkülönbözteti a versenyszerűen sportoló (amatőr és hivatásos sportoló) és hivatásosan sportoló személyeket is. Versenyszerűen sportolónak az számít, aki igazolt sportoló és a sportszövetség által kiírt, szervezett vagy engedélyezett versenyeken, vagy versenyrendszerben vesz részt. A versenysport már nem az egészségmegőrzésről szól, hanem arról, hogy a sportoló minél jobb eredményeket tudjon elérni. (Katona, 2020) Az amatőr és a hivatásos sportoló közötti különbség, hogy a hivatásos sportoló jövedelemszerzési céllal sportol.

A hivatásos szegmensbe azok a fogyasztók tartoznak, akik passzív módon vesznek részt a sportban, tehát a sportrendezvényeken nézőként, szurkolóként vesznek részt, számukra az élvezeti érték dominál. A passzív oldalon találhatók még olyan sportszakemberek, mint a játékosügynökök és maguk a játékosok. A hivatásos sport szorosan összekapcsolódik a gazdasággal, mivel a passzív sportfogyasztóknak értéket jelent az, ha egy sporteseményt megtekinthet, közösséghez tartozhat, átéli a stadionban uralkodó hangulatot és így a kereslet találkozik a kínálattal. (Paár, 2024, Balogh - Bácsné, 2020) A sport fogalmak változásait András (2015) munkája alapján foglalom össze és mutatom be az 2. táblázatban.

2. táblázat: A sport fogalmának fejlődése

	A változás a sportban	Újabb sportfogalmak
1.	Megjelenik a sport, mint fogalom.	Aktív sport
2.	Megjelenik a teljesítmény összemérése és kialakul a versenyszerűség.	Versenysport
3.	A sportban jelentkezik a nézői érdeklődés, tehát passzív tevékenységként is megjelenik.	Passzív sport
4.	Jegybevétel keletkezik a kluboknál, így hivatássá válhatott a sporttevékenység.	Hivatásos (profi) sport
5.	A sportolók sporttevékenység végzésére szakosodtak.	Minőségi, élsport
6.	Megjelenik a média érdeklődése.	Látványsport

Forrás: András, (2015) alapján kis mértékben módosítva

Az 2. táblázatban jól követhető, hogy a fogalmak (bár nem időrendben, hiszen a fázisok nem időbeliséget jelölnek, hanem a szakaszok elkülönítésére szolgálnak) miként változtak. Ez segítségemre van abban, hogy rámutassak a különbségekre a különböző fogalmak között. Az előző fejezetben már különbséget tettem a szabadidő és hivatásos sport között. A szabadidősport során a sportoló szabadidejében, versenyektől függetlenül sportol, akár egyénileg, akár szervezeten. A szabadidősport célja az egészség megőrzése, a teljesítőképeség fejlesztése, a testi-lelki jóllét és a szórakozás. A hivatásos sport esetében a sportoló szolgáltatást végez és azért sportol, hogy jövedelemhez jusson. Most a látványsporttal kapcsolatban teszem meg ugyanezt ebben a fejezetben. A hivatásos sportnál is megjelenik már a bevétel, hiszen a hivatásos sportolók jövedelemszerzés céljából sportolnak. (Szabó Á, 2024) Fontos különbség azonban a látványsporttal szemben, hogy az előbbiben a média érdeklődése még nincs jelen. Tehát a média figyelmének a sportra irányulásával megszülethetett a látványsport fogalma. Pontosabban András (2015) szerint látványsporttá az a sportág válhat, amely jelentős számú nézőt vonz a helyszínre, így a helyszínen az eladott jegyekből bevételre tud szert tenni, továbbá rendelkezik a médiában való megjelenés képességével, így széles közönséget érhet el, és ezáltal felkelti a vállalati szféra üzleti érdeklődését is. A látványsport olyan versenysport esemény, amely fizetőképes keresletet teremt, főként nézői bevételekből. (Gyömörei, 2015) Magyarországon öt sport tartozik a látványsport kategóriájába: labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong. (Gósi, 2017) Attól, hogy egy sportág hivatásos sport kategóriájába tartozik, még nem jelenti azt, hogy azonnal látványsporttá is alakul. De csak olyan sportág lehet látványsport, amely hivatásos sport kategóriába tartozik. A látványsport és hivatásos sport közötti kapcsolatot az is megmutatja,

hogy mind a kettő passzív sport. Tehát a sportoló, mint munkavállaló van jelent és a fogyasztó passzív szereplőként van jelen. A látványsport esetében már a média és a szponzorok is közvetetten fogyasztónak minősülnek. (Paár, 2013) Lényeges még, hogy a sportágba befektetett tőke megtérülési céllal érkezik, vagyis a tulajdonosok arra számítanak, hogy befektetésük kifizetődik majd.

2.4. EGÉSZSÉG ÉS SPORT KAPCSOLATA MAGYARORSZÁGON

A sportnak fontos funkciója az egészségmegőrző funkció, vagyis mikor sportol az ember, akkor nem csak szimplán a fizikai erejét javítja, hanem a betegségekkel szembeni ellenálló képességét és mentális egészségét is. (Szeifert, 2024) Ezen felül, a sport segít az elhízás elleni küzdelemben, ami sajnos számos krónikus betegség kialakulását idézheti elő. Magyarországon a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2019. évi adatai szerint az Európai Unióban (EU) majdnem a legmagasabb (24,5%) az elhízottak aránya. Egyedül Máltában ennél magasabb ez az arány, ott 28,7%-a a népességnek elhízott. Ezzel szemben az EU átlag 16,5%, ami jelentősen kevesebb, mint Magyarországon. (KSH, 2022) A Centers for Disease Control and Prevention (CDC) 2022-es adatok alapján elkészített jelentése szerint a tagállamok legnagyobb részében a lakosság mintegy harmada tartozik az elhízottak körébe, ami 22 államban a 35 százalékot is meghaladja. (Klág, 2023) Az összes magyar halálozás közel fele visszavezethető olyan problémákra, amelyek egészséges étkezéssel vagy rendszeres testmozgással elkerülhetőek lennének. (Lovas, 2024)

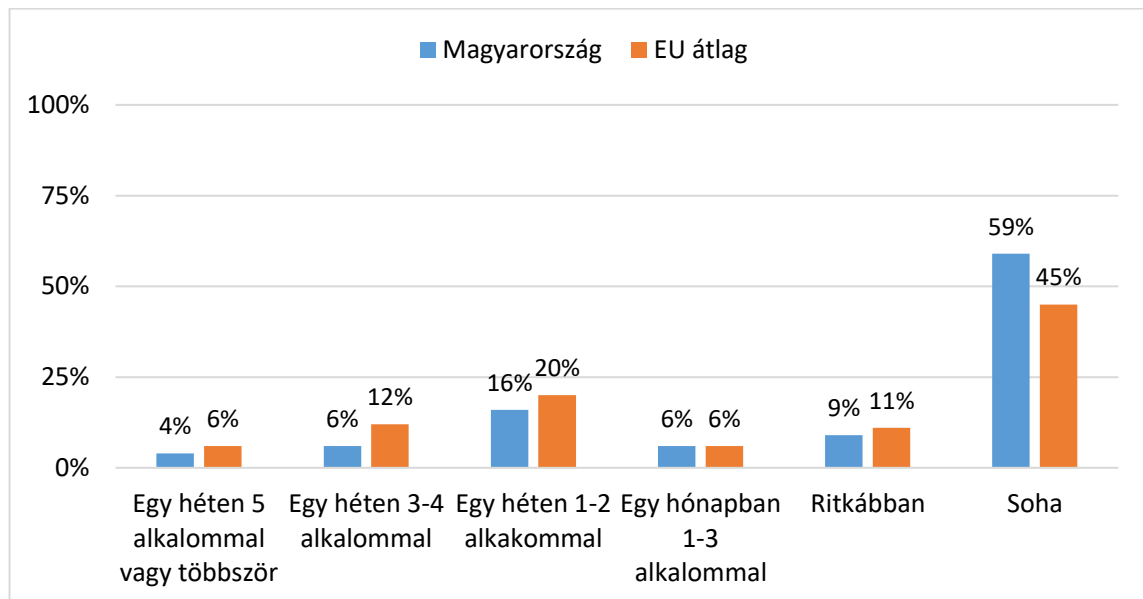
A mentális zavarok és testi betegségek együtt növelik a halálozási rátát, rontják a funkcionalitást, a munkavégzést és a szociális kapcsolatokat. Bár a fizikai aktivitás egészségmegőrző hatását sok kutatás bizonyította, kevesen mozognak rendszeresen. (Szeifert, 2024) Országunkban az öngyilkosságok aránya magasnak számít Európában, hiszen a legfrissebb (2021) Eurostat adatok szerint Magyarország a harmadik legrosszabb helyen helyezkedik el az öngyilkosságok arányainak mutatójában. A kimutatás 2011-2021-ig tart, ez alatt az időszak alatt a legjobb értékünk is csak arra volt elég, hogy négy országot hagyjunk magunk mögött 20 ország közül. Az öngyilkosságban meghaltak több mint 90%-a valaha szenvedett mentális betegségben, legtöbbször depresszióban.⁴

Az Eurobarometer legfrissebb, 2022. szeptemberben publikált Sport és fizikai aktivitás című felmérésben 21 kérdés szerepelt, amely alapján 27 ország válaszait gyűjtötték össze a szerzők azzal kapcsolatban, hogy mennyit, hol, miért vagy miért nem sportolnak a

⁴ Európai Szövetség a Depresszió Ellen projektje, az iFight Depression honlapja alapján

válaszadók. A 2022. április 19. és május 16. közötti felmérés keretében az 1260 válaszadó körülbelül 26 580 db válasza érkezett. A kérdések közül három kapcsolódik saját kutatási témámhoz, ezért ezeket fogom részletesen bemutatni. Az eredményeket egy-egy diagrammal ábrázoltam, és így ismertetni tudom a magyar válaszadók hozzáállását a sporthoz.

A kutatás során vizsgálták, hogy a válaszadók milyen gyakran sportolnak, edzenek (például úszás, fitneszteremben való edzés, sportklubban való részvétel vagy futás a parkban), amit a 2. ábrán mutatok be.

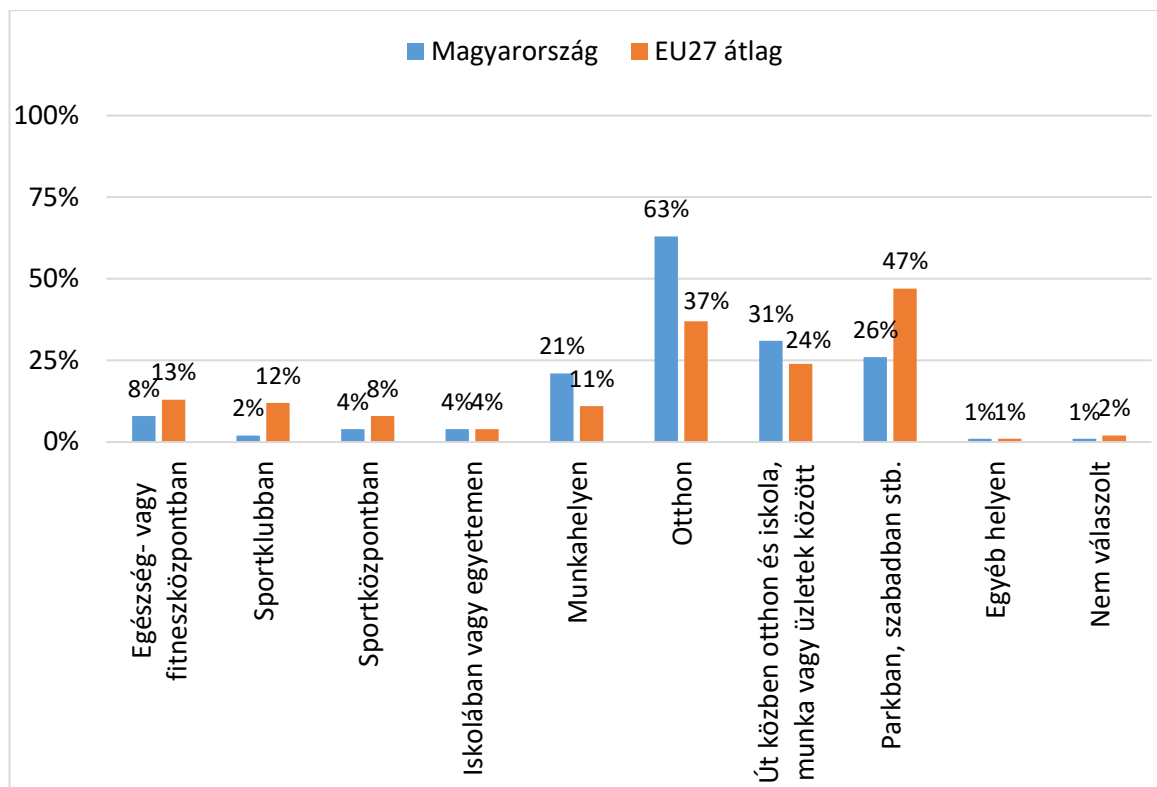

2. ábra: Sportolás gyakorisága Magyarországon és az EU-ban

Forrás: Eurobarometer (2022)

A grafikonról leolvasható, hogy Magyarországon a válaszadók legmagasabb százaléka (59%) azt a választ adta, hogy soha nem sportol, míg az EU átlag ezzel szemben 45%. Sajnos ez az eredmény a 27 ország közül a 21. helyre sorolja hazánkat, ami nem kedvező ebben a témában. Országunk az EU átlaghoz képest hasonlóan teljesít, hiszen hazánkban is a második leggyakoribb válasz, hogy egy héten 1-2 alkalommal sportolnak a válaszadók (16%).

A kutatók kíváncsiak voltak, hogy a válaszadók hol sportolnak, a válaszok eloszlását a harmadik ábrán szemléltetem. Azért esett a választásom erre a kérdésre, mert a válaszok bepillantást engednek abba, hogy hazánkban melyik sportolási helyszín a leginkább közkedvelt. Ezáltal az is láthatóvá válik, hogy szívesen költenek-e országunkban az emberek a sportra, vagy inkább olyan helyszínt választanak, ami nem költséges számukra.

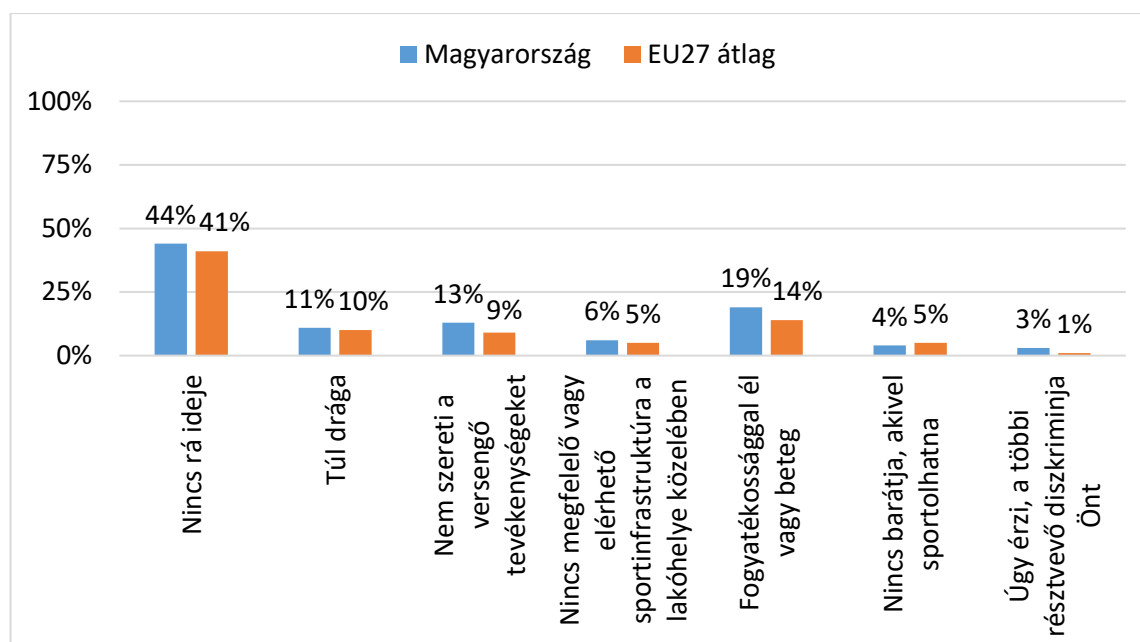

3. ábra: Sport végzésének helyszíne Magyarországon és az EU-ban

Forrás: Eurobarometer (2022)

A legnagyobb eltérés az EU átlaghoz képest a harmadik ábrán látható nevezetesen, a magyar válaszadók többsége (63%) otthon sportol, míg az EU átlag többsége (47%) a parkban, vagy szabadban sportol. Nagyon alacsony azoknak a száma, akik sportklubban sportolnak, de hazánkban többen sportolnak útközben, mint az EU átlaga. Valószínűleg a válaszadók többsége olyan közlekedési módot választ, amely a sport kategóriába illik. Ilyen lehet például a kerékpározás, rollerezés és séta. Tehát nem autóval, vagy más tömegközlekedési eszközzel közlekedik a válaszadók 31%-a.

A negyedik ábrában kerül sor arra, hogy ismertessem az általán választott harmadik kérdés eredményeit. A kutatók szeretnék volna megismerni azokat az okokat, amiért az emberek nem sportolnak az EU országain belül. A válaszadók legmagasabb arányban (44%) azt jelölték, hogy azért nem sportolnak, mert nincs szabadidejük. Ahogy a sport kialakulását és történelmi formálódásánál már említettem, a sport kiváltságnak számított a kezdeti időkben és csak azok tudtak sportolni, akiknek megfelelő jövedelemük és nem mellesleg elég idejük volt. Ez a válaszok alapján napjainkban sem változott meg és nagyon fontos szempont a sportolásnál a szabadidő mennyisége az emberek életében, mind Magyarországon, mind az Európai Unióban.

4. ábra: Okok, amiért nem sportolnak az emberek Magyarországon és az EU-ban

Forrás: Eurobarometer (2022)

Az Aktív Magyarorszáért felelős Államtitkárság támogatásával elkészült az Aktív Életmód Kutatás (2024), amelyben az életmódot és sportolási szokásokat vizsgálják, szintén olyan eredményeket kaptak, amelyek igazolják az előzőeket. Az 1260 fős minta nem, korcsoport, iskolai végzettség és településtípus szerint jól reprezentálja a felnőtt magyar népeiséget, tehát a kutatás eredményei általánosíthatóak a felnőtt magyar népességre. A válaszadók 55%-a azt válaszolta, hogy soha nem sportol, vagyis nem végez olyan tevékenységet, amelynek célja a testedzés, sportolásra alkalmas helyen. Ebben a kutatásban a válaszadók anyagi helyzetét is figyelembe vették, amelyet három csoportra bontottak: jó, közepes, rossz. Több kérdéskörben is eltérő válaszokat adtak a különböző anyagi helyzetben lévő válaszadók. Az anyagi gondokkal küzdők 70,7%-a sportolás helyett mással tölti a szabadidejét. Már a sport kezdeti szakaszában is csak azok sportoltak, akik szabadidővel és magasabb jövedelemmel rendelkeztek és ez mit sem változott azóta. Így sajnos 2024-ben is fennáll a probléma, hogy az emberek csak akkor tudnak sportolni, vagyis az egészségüket mind testi, mind lelki értelemben megőrizni, esetleg fejleszteni, ha rendelkeznek elég idővel és pénzzel.

3. A SPORT ÉS AZ ÜZLET KAPCSOLATA

3.1. A SPORT ÉS AZ ÜZLET ÖSSZEFONÓDÁSA

Munkaerőpiaci szempontból a sportnak fontos szerepe van, még ha ez első szempillanásra nem is teljesen egyértelmű. Az a munkavállaló, aki meg tud küzdeni a stresszel, nyomással, és kezelni tudja a nehéz szituációkat, jobban tud teljesíteni. (Durbák, 2011) A munkáltatók számára az egészségesebb alkalmazottak kevesebb betegszabadságot igényelnek, ami csökkenti a költségeket és növeli a termelékenységet, ezzel támogatva a vállalati célok megvalósítását. Ezzel szemben az egészség figyelmen kívül hagyása káros lehet a vállalkozás számára, mivel nő a betegszabadságok száma, nő a fluktuáció és a munkateher is. (Aldana, 2024) Gazdasági értelemben a rendszeres fizikai aktivitás csökkenti a társadalmi ellátórendszerek terheit, mivel kevesebb embernek van szüksége egészségügyi ellátásra. Társadalmi szinten a jobb egészség állapot meghosszabbítja az emberek aktív munkában töltött éveit, lehetővé téve, hogy az idősebb generációk is tovább maradjanak a munkaerőpiacon. (Paár, 2015)

András (2003) szerint a fejlett piacok sportjában fizetőképes kereslet keletkezett az 1980-as évek közepén és a szabadidő-és látványsport területén is. Egyre értékesebbé vált az emberek számára, hogy a szabadidejüket sportszolgáltatások igénybevételével töltsék. A sportszolgáltatás egyik sajátossága, hogy élménnyel jár a teljesítés, és a látványsport esetében pedig az izgalom, a látvány és az élmény maga a szolgáltatás, vagyis a csere tárgya, hogy az emberke megnézhetik mások sportolását. (Dénes, 1998) A szabadidősportok esetében a szabadidő hasznos eltöltéséért fizet a fogyasztó, míg a látványsport esetében a szórakozásért. (Paár, 2013) Mára a látványsport a szórakoztatóipar részévé vált és hatalmas gazdasági jelentősége van. Leginkább a médiában foglalt szerepe biztosítja számára a hatalmas bevételt. Nem csak a fogyasztói oldalról származik bevétele azzal, hogy az emberek megtekintik a mérkőzéseket akár online, akár a TV-ben, hanem híres vállalatok is nagyon magas összegeket hajlandók azért fizetni, hogy megjelenjen vállaltuk neve vagy terméke egy-egy sportrendezvényen.

Szymanski-Kypers (1999, idézi András, 2003b) az első versenysorozatokhoz elindulásához datálja a labdarúgás üzletté válását. Amiatt, hogy a versenysorozatok megkezdődtek a klubok érezték, hogy fejlődniük kell és minél jobb játékosokat kell képezniük vagy megszerezniük. Ezáltal a játék minősége is javult, ami miatt egyre több néző jelent meg a mérkőzéseken. Mivel egyre több néző jelent meg, akiknek nem csak arra volt igényük, hogy a

mérkőzéseket lássák, hanem hogy ezt olyan környezetben tegyék, amely kielégítő számukra. Tehát a klubok a fogyasztók igényeire válaszolva beruházásokat végeztek, hogy a körülmények és létesítmények megfelelőek legyenek. Ezeket az igényeket nem lehetett csak a belépőjegyek eladásából finanszírozni és a megoldást - a labdarúgás területén is - az előző bekezdésben említett média megjelenése jelentette. A médián keresztül üzleti alapokra tudott helyeződni a labdarúgás is.

3.2. SPORTSZERVEZETEK CSOPORTOSÍTÁSA MAGYARORSZÁGON

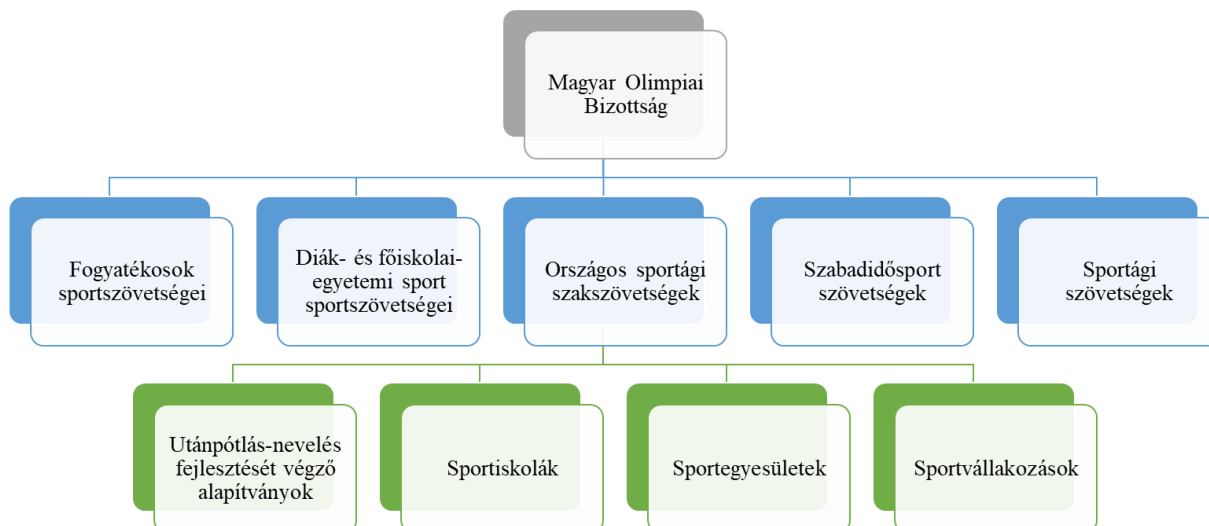
A sportszervezeteket négy csoportra bontja a 2004. évi Nemzeti Sportstratégiáról szóló I. törvény: sportegyesületek, sportvállalkozások, sportiskolák, utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok, ezeket az előbb említett törvény alapján a harmadik táblázatban részletezem.

3. táblázat: Sportszervezetek formái és jellemzői Magyarországon

Sportegyesület	Sportvállalkozás	Sportiskola	Utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok
Alaptevékenysége a sporttevékenység szervezése, valamint feltételeinek megteremtése. A magyar sport hagyományos szervezeti alapegysége, a versenysport, a tehetséggondozás, az utánpótlás-nevelés és a szabadidősport műhelye.	Az a gazdasági társaság, amelynek a cégjegyzékbe bejegyzett tevékenysége sporttevékenység, továbbá a gazdasági társaság célja sporttevékenység szervezése, valamint feltételeinek megteremtése egy vagy több sportágban.	A köznevelési intézmény, jogi személy nonprofit gazdasági társaság, sportegyesület, sportvállalkozás, vagy utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítvány, amely az alábbiak szerint utánpótlás-nevelési feladatokat lát el vagy közreműködik azok ellátásában.	Tartós közérdekű cél szerinti tevékenysége – elsősorban utánpótláskorú versenyzőkkel kapcsolatos – sporttevékenység elősegítése, feltételeinek biztosítása, felkészítő és versenyeztetési feladatok szervezése.

Forrás: 2004. évi Nemzeti Sportstratégiáról szóló I. törvény alapján saját szerkesztés

Dolgozatomban kiemelésre csak a sportvállalatok fognak kerülni, hiszen a magyar első osztályban játszó férfi labdarúgó csapatok ebbe a kategóriába tartoznak. Csorba (2016) szerint a magyar sportszervezeti rendszer az európai modell alapján működik, hierarchikus felépítésű és erősen centralizált. Az 5. ábrán összefoglaltam, hogy hogyan épül fel Magyarországon a sportszervezeti rendszer.

5. ábra: Sportszervezeti rendszer felépítése Magyarországon

Forrás: Csorba, 2016

3.3. SPORTVÁLLALKOZÁSOK FOGALMA ÉS CÉLJAI

Chikán (2020) szerint az üzleti vállalkozás olyan emberi tevékenység, amelynek alapvető célja, hogy a fogyasztói igényeket kielégítse nyereség elérése mellett. Ha a sport területén működő szervezetek céljait vizsgáljuk, érdemes kiegészíteni ezt a fogalmat a sport-sikerek elérésének követelményével is. (Gyömörei, 2015) Fontos kritériuma még az üzleti vállalkozásnak, hogy önálló legyen, vagyis módjában áll a körülményeket saját szempontjai szerint mérlegelni, és döntéseit erre a mérlegelésre alapozni. Másik kritérium, hogy a vállalkozás a saját üzleti tevékenysége révén biztosítsa fennmaradását, tehát kiadási ne haladják meg a bevételeit tartósan. Nem várhatja azt a vállalkozás, hogy más szervezet kimentse adósságai alól. A vállalkozás az előző feltételen kívül még kockázatot kell, hogy vállaljon és a szervezetnek valóságos piacon kell, hogy működjék.

A vállalat alapvető célja, hogy a kettős értéktéremtés végbe menjen, vagyis egyik szempontból értéket teremtsen a fogyasztók számára, tehát ők hajlandóak lesznek fizetni a termékért vagy szolgáltatásért. Másrésztől értéket teremtsen a tulajdonos számára is, ami azt jelenti, hogy a befektetésük meg kell, hogy térüljön. (Chikán, 2020) A sport területén a fogyasztóknak élményt kell, hogy nyújtson a sportrendezvény, amelyen részt vesznek és ezt az igényt kell kielégítenie. (Kassay, 2020) Az eseményeknek izgalmasnak kell lenniük, hogy hajlandóak legyenek jövedelmük egy részét erre a szórakozásra költeni. A tulajdonosoknak a legfőbb célja a nyereség szerzése a sport területén is, de emellett fontos a jó ered-

mény elérése is, bár ez a kettő a futball területén például együtt tud járni. Ha egy klub sikeres, több pénzhez jut, mivel a bajnokságban díjazták a helyezést, a győztes mérkőzéseket, vagyis egy bizonyos cél elérése után a klub pénzdíjat kap.

A sportvállalkozások olyan vállalatok, amelyek a sporttal összefüggő üzleti tevékenységeket végeznek. Ezek a társaságok általában gazdasági vállalkozási formában működnek. Az előző fejezetben a 2004. évi Nemzeti Sportstratégiáról szóló I. törvény alapján már meghatározásra került, hogy pontosan mi is minősül sportvállalkozásnak. Tehát sportvállalkozás az a gazdasági társaság, amelynek a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló törvény alapján a cégjegyzékbe bejegyzett tevékenysége sporttevékenység, továbbá a gazdasági társaság célja sporttevékenység szervezése, valamint a sporttevékenység feltételeinek megteremtése egy vagy több sportágban. (Gösi-Nagy, 2016)

A sportvállalkozásokon belül a futballvállalkozások számos különlegességet mutatnak a többi gazdasági ágazathoz képest, ezek Nagy (2012) szerint a következők:

- egyedi hatósági irányítás (Magyar Labdarúgó Szövetség),
- a működés magas fokú érdeklődés mellett zajlik (nézők, szurkolók),
- jelentős és növekvő gazdasági súly,
- egyedi, összetett eredményelvárás,
- a megszokottnál magasabb ágazati kockázat,
- tőketársasági formába való átalakulás.

A futballvállalkozások bevételi és kiadási oldalát a 4. táblázatban mutatom be a Magyar Labdarúgó Szövetség Professzionális futballkörkép című kiadványa (2023) alapján az NB I-ben. A felsorolt elemeknek a tartalmát a 4.2. fejezetben fogom részletezni.

4. táblázat: Magyar NB I-es futballklubok főbb bevételi és kiadási tételei

Bevételek	Kiadások
Jegyárbevételek	Anyagköltségek
Szponzorációs és reklámbevételek	Személyi jellegű ráfordítások
Közvetítési jogdíjbevételek	Egyéb működési költségek
Kereskedelmi bevételek	Értékcsökkenés (kivéve játékjogok után elszámolt ÉCS)
UEFA szolidaritási és díjbevételek	
Egyéb működési bevételek	

Forrás: Professzionális futballkörkép alapján saját szerkesztés

3.4. SPORTFINANSZÍROZÁS LEHETSÉGES MÓDJAI

A sportfinanszírozás módjai különbözőképpen történhetnek. Alapvetően két nagy csoportra bonthatóak a finanszírozás forrásai, de nem olyan éles a határvonal ebben a témakörben,

hiszen a finanszírozás több forrásból is megtörténhet egyszerre. Párhuzamosan is tudnak működni a finanszírozási formák, egymás mellett megjelennek, esetleg helyettesítik vagy kiegészítik egymást.

6. ábra: A sporttevékenységek finanszírozási forrásai

Forrás: Tóth - Mátrai (2023), Felföldi (2022)

A források származhatnak egyfelől a költségvetésből, másfelől pedig magánkézből. Az állam a sportszféra finanszírozását közvetlen (vagyis a központi költségvetést használja a finanszírozás eszközeként) és közvetett sportcélú támogatások formájában (amely közé tartoznak: például céltartalékok és adósságkezelési kiadások, az adók és más kedvezmények) végzi. (Tóth – Mátrai, 2023) A központi költségvetés bevételei három fő csoportba oszthatók:

1. Folyó bevételek: ide tartoznak a közterhek, a forgalmi adók, valamint a kamat- és osztalékbevételek.
2. Felhalmozási és tőkejellegű bevételek: például tőkeműveletekből származó bevételek és felhalmozási célú juttatások.
3. Kölcsönök igénybevétele és visszatérülése.

A költségvetés kiadásai szintén három fő csoportra bonthatók:

1. Folyó kiadások: közszolgáltatások működtetése, támogatások és működési célú átadások, valamint kamatkidadások.
2. Felhalmozási és tőkejellegű kiadások: beruházások, felújítások és pénzügyi befektetések.

3. Közgazdaságilag be nem sorolt kiadások: például céltartalékok és adósságkezelési kiadások (Lantos, 2013)

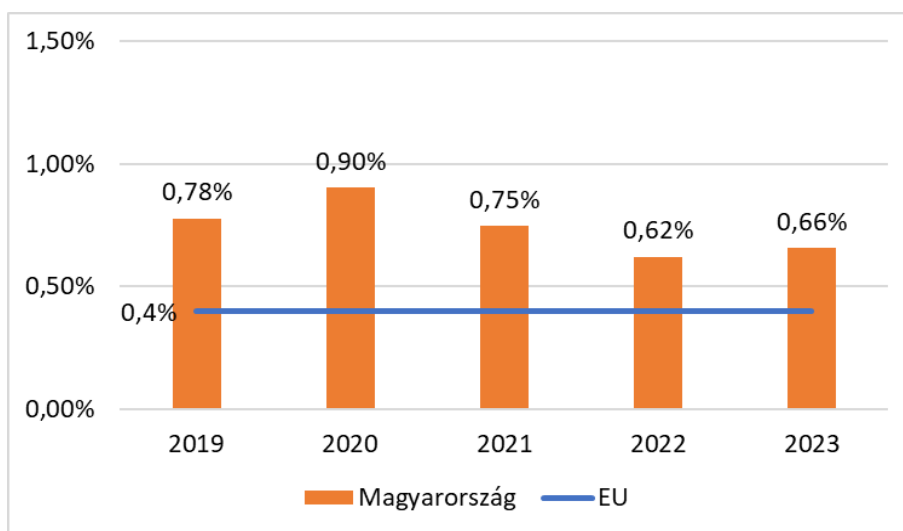
A KSH adatai szerint (5. táblázat) a sportra irányuló költségvetési kiadások legmagasabb hányadát a „Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetésére és fejlesztésére” fordították 2010-2020 között, erre a tárgykörre költött összegek átlagban az összes költség 60%-át foglalják magukban. Magyarországon 52 stadion van melyből az elmúlt 10 évben 27 stadion épült. A hazai labdarúgó-stadionok modernizációja az elhanyagolt és helyenként életveszélyes állapot miatt kiemelten fontos feladatként jelent meg a labdarúgás modernizációs kérdései között. Az MLSZ abban bízott, hogy a felújított arénák több nézőt és így magasabb bevételeket hoznak majd a jegyeladásokból, szponzorációból és közvetítési jogokból. A 2024-es EB-n résztvevő országok (24 ország) listájában a negyedik helyet foglalja el hazánk a stadionépítési projektek számában. (Jandó, 2024) A versenysportra-és utánpótlás nevelési tevékenységekre és támogatásukra fordított összeg a második legnagyobb arányúak a 10 év alatt, ezek átlagosan az összes költségvetés közel 25%-a.

5. táblázat: Hazánk költségvetési kiadásai a sportra (2010-2020)

Év	Sportügylek igazgatása, doppingellenes tevékenységek	Sportszövetségek és szabályozó testületek működésének támogatása	Sportteljesítmények elismerése, járadékok, ösztöndíjak	Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése	Versenysport- és utánpótlás-nevelési	Iskolai, diáksport	Szabadidősport	Összesen
					tevékenység és támogatása			
2010	–	2 889	636	21 805	10 656	1 184	1 709	38 880
2011	184	2 896	2 562	23 834	13 515	1 522	2 173	46 686
2012	184	3 667	5 309	27 646	16 285	1 841	2 344	57 277
2013	184	11 427	2 482	37 334	16 072	1 874	2 557	71930
2014	346	1 276	3 189	72 206	35 046	2 828	4 660	119 551
2015	484	812	3 006	76 101	38 709	6 937	4 318	130 367
2016	16 997	767	5 341	283 240	65 668	4 053	4 983	381 048
2017	45 296	546	298	225 803	62 620	3 512	6 044	344 119
2018	4 832	509	175	237 563	64 361	3 179	14 206	324 824
2019	11 359	537	87	266 309	83 275	2 619	8 498	372 685
2020	23 562	284	185	234 130	167 088	2 660	13 238	441 147

Forrás: KSH, A költségvetés sport kiadásai

Mivel a KSH oldalán sajnos több információ nem található a sportkiadásokkal kapcsolatban, így az éves központi költségvetésről tett törvényjavaslatok⁵ alapján találtam információt. Ez alapján a “Sport és szabadidős tevékenységek és szolgáltatások” címszó alatt lévő összegeket vettem számításba az államháztartás konszolidált funkcionális kiadásai fejezetből. Cél-szerű a sportkiadások nagyságrendjét a GDP-hez összemérten értékelni, amit én a 7. ábrában mutatok be. A GDP-arányos költségvetési sportkiadások, 2019-2023 időszakban 0,62% és 0,90% értékek között mozogtak. Ez az arány 2022. évben volt a legalacsonyabb, és 2020. évben volt a legmagasabb. Az Eurostat 2022-es kimutatása alapján 20 európai ország átlaga a GDP arányos sportkiadások esetében 0,4%. Ennek tükrében, bár nem sokkal, de hazánk az európai átlagnál magasabbak a sportcélú kiadások GDP arányosan.

7. ábra: GDP arányos sportkiadások 2019-2023

Forrás: saját készítés

A finanszírozás lehetőségeinek a bemutatását a költségvetési források központi költségvetéséből érkező indirekt támogatásával folytatom, amelyek közé tartozik a TAO, ezt a 3.5. fejezetben fogom részletesen ismertetni, és az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (EKHO). A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) 2023-as információs füzetében részletes betekintést nyújt az EKHO szerinti adózásba, ez csak bizonyos foglalkozások körében választható magánszemély részére. Ilyen foglalkozások közé tartozik a szakképzett edző, hivatásos sportoló vagy a nemzetközi sportszövetség munkavállalója. Az éves bevételi korlát, amelyig a magánszemélyek bizonyos foglalkozások körében választhatják az EKHO

⁵ Törvényjavaslat a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. Törvény végrehajtásáról és T/4181. számú törvényjavaslat Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről

adózást 60 millió forint. Ez alól kivétel az előzőekben felsorolt három foglalkozás, mivel ezek esetében a korlát magasabb. Magánszemélyeknek az EKHOalap összegéből 15% adót kell fizetnie, ez minden EKHO szerinti foglalkozásban dolgozóra vonatkozik, kivéve arra, aki az adóévben 183 napot meghaladóan saját jogú nyugdíjas és erről nyilatkozik.

6. táblázat: Az éves bevételi korlát EKHO adózás választása esetén

EKHO-t választó magánszemély	Hivatásos sportoló	Sportszervezet edzője	Nemzetközi sport-szövetség munka-vállalója
60 millió forint	500 millió forint	250 millió forint	250 millió forint

Forrás: NAV (2023) információs füzet alapján saját szerkesztés

A költségvetési forrásokból való finanszírozással ellentétben megjelenik a magánfinanszírozás lehetősége. Ez a finanszírozási forma három részre osztható fel, ahogy az a 6. ábráról leolvasható: részvételi, külső és vegyes magánfinanszírozásra. A szabadidős sportok finanszírozását többnyire maguk a sportolók fedezik, például bérlet, belépő vagy tagsági díj formájában. Ilyenkor a sporttevékenység célja főként az egyéni igények kielégítése, nem a versenyzés vagy a nyereségszerzés. A második része az a forrás, amely külső magánfinanszírozás, tehát nem a sportolóktól vagy az államtól származik. Ezt elsősorban a verseny- és látványsportokban használják, ahol a vállalati befektetők profitra vagy fogyasztói igények kielégítésére törekcszenek. Ez származhat a közönségtől, vállalatoktól vagy a médiától. A közönség jelentős szerepet játszik, hiszen a látványsportok fő célja a szórakoztatás: a sportrendezvényekre váltott jegyek és bérletek biztosítják a sport legnagyobb bevételeit. A népszerű sportágak, mint a labdarúgás, kosárlabda és amerikai foci, valamint a világversenyek és az olimpiái játékok is hatalmas közönséget vonzanak, ezáltal jelentős bevételt generálva. A külső finanszírozás egyik formája, amikor vállalatok szponzorként anyagilag támogatják a sporttevékenységeket. E támogatások nem mindig önzetlenek, gyakran adókedvezmények vagy a termékek népszerűsítése motiválja őket. Utolsó sorban pedig a média szerepe is nagyon magas, hiszen jogdíjakból származó bevételek jelentősége a média fejlődésével folyamatosan növekszik a sport világában. Vegyes finanszírozás esetében a külső és a részvételi finanszírozás azonos mértékben járul hozzá a sport működéséhez. (Bordás, 2015)

3.5. A TÁRSASÁGI ADÓ (TAO) SZEREPE A LÁTVÁNYSPORTOK FINANSZÍROZÁSÁBAN

A TAO támogatások 2011. óta meghatározó szerepet töltenek be a látványsportok közösségi finanszírozása terén. A TAO rendszer lehetőséget biztosít a nyereséges vállalkozásoknak, hogy látvány-csapatsportokat támogassanak. Ennek keretében adójukat az állam helyett a költségvetésbe befizetendő adó egy részét közvetlenül sportszervezetek kapják meg. Ennek

az támogatásnak két módja van 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról alapján: az adókedvezmény-alapú támogatás és az adójóváírás alapú támogatás. Fontos, hogy az adókedvezmény és az adójóváírás rendszere nem használható egyszerre, így érdemes már az adóév elején eldöntenie a vállalatnak, melyik rendszert kívánja az adott évben alkalmazni a támogatáshoz. (Radnai, 2018) A támogatási összeget a kluboknak a felhasználás céljától függően 0-50%-os önrésszel kell kiegészíteni. Az amatőr sportszervezetek és a látványcsapatsport fejlesztésére létrehozott alapítványok azonban önrész nélkül is megvalósíthatják pályázati céljaikat. A támogató vállalkozás nem kérhet ellenszolgáltatást, és nem szólhat bele a támogatás felhasználásába, de a felhasználási jogcímet vagy projektet meghatározhatja. (Fűrész-Takács, 2021, Felföldi, 2022, MLSZ, 2024)

A TAO-gráf (2024) egy jelentés, amelyben összegzik a labdarúgás területén a társasági adó felhasználásának részleteit. A kiadványban kitérnek a jóváhagyási folyamat menetére, amely az MLSZ-en keresztsül történik, aki szigorúan ellenőrzi a hozzá benyújtott pályázatokat. Ezután dönt arról, hogy jóváhagyja, elutasítja vagy hiánypótlásra visszaküldi a pályázónak. Az MLSZ jóváhagyó határozatot és támogatási igazolást állít ki a jóváhagyott programok támogatási összegéről. Ennek alapján a támogató közvetve (adókedvezmény-alapú támogatás esetén) vagy közvetlenül (adójóváírás esetén) eljuttatja a támogatást a sportszervezethez. A labdarúgás területén hozzávetőlegesen 1200 sportszervezet között került elosztásra nagyjából 30 milliárd forintnyi TAO támogatás. A támogatások 83%-át amatőr (NB II. vagy az alatti osztályban játszó) csapatok kapták meg, és 17%-át hivatásos (NB I.) klubok. A hivatásos klubok az összes klub közül összesen 12 darabot tesznek ki az előbb említett 1200 csapat közül, ami azt jelenti, hogy a 12 csapat között, ami átlagosan 425 millió forintot jelent egy-egy NB I-es csapatnak. Ezzel szemben az amatőr csapatokhoz átlagosan 21 millió forint jutott. A TAO-t a költségvetési forrásokból, pontosabban a központi költségvetési forrásokból finanszírozza az állam. Egy indirekt finanszírozási forma, ami hatással van a költségvetésre. Az állam költségvetés közvetlen bevételeiről és kiadásairól szóló előirányzat 2021-2022-2023-ban a társasági adónál körülbelül 120 milliárd adóbevétel-kiesést jelez, amelyek a támogatási kedvezményekből fakadnak. (Kovács, 2023) Bár a központi költségvetésnek kiesést okozhat, de a vállaltok kedvező helyzetbe kerülnek, ha adójukat felajánlják a látvány csapatsportok támogatására. Ez a rendszer azért előnyös, mert megszünteti a dupla finanszírozás szükségét. A felajánlás nem befolyásolja a vállalat eredményességét az adott évben, mivel a támogatott összeg továbbra is adófizetési kötelezettségként szerepel. Továbbá az így nyert adójóváírás adómentes bevételként jelenik meg a következő évben. (Kis, 2021)

4. MAGYAR LABDARÚGÁS HELYZETE

4.1. MAGYAR LABDARÚGÁS STRATÉGIÁJA

Az MLSZ 2011-ben elfogadott stratégiájában a magyar labdarúgás 2020-ig tartó fejlesztését tűzte ki célul. A Magyar Labdarúgás Stratégiája kiadványában célokat és stratégiai területeket határoztak meg, amelyeken keresztül a magyar labdarúgás felemelkedését szeretnék elősegíteni: tömegbázis növelése, az amatőr, illetve az utánpótlás-futball fellendítése, az eredményesség növelése, az infrastruktúra fejlesztése és a klubok anyagi stabilizálása. (Kerényi, 2021) Mivel a stratégia létrejöttének éveiben a labdarúgás nem örvendett nagy népszerűségnek, emiatt egyre kevesebben választották ezt a sportot szívesen, ebből kifolyólag a tömegbázis növelése volt az alapkőve az egész stratégiának. Az MLSZ minden eszközt megragadott, hogy az ezzel kapcsolatos kitűzött céljait elérhesse, ezek közé tartozott többek között a mindennapos testnevelés bevezetésének a kezdeményezése és az iskolai, valamint a lakótelepi focipályák kiépítésének pénzügyi támogatásának javaslata is. Arra alapozott, hogy a társadalom aktivizálása és a labdarúgásra való lehetőségek biztosítása az embereket arra sarkallja, hogy minél több időt töltsenek a pályákon, mint a játék aktív résztvevői és a pályák szélén, mint a sport passzív résztvevői, és újra felfedezzék a futball igazi értékét. Az eredményesség terén az utánpótlás-nevelés kapott nagy hangsúlyt, hiszen ennek köszönhetően hazánk olyan minőségi játékosokat tud kitermelni, akik növelik a popularitását a magyar futballnak, emellett akár külföldi top ligákban⁶ is megállják a helyüket. 2016-ban 6 játékos kapott szerepet ilyen neves csapatokban (Nemzeti Sport, 2016), ez a szám valamivel emelkedett azóta, hiszen jelenleg 14 olyan magyar labdarúgó van, akik valamely top ligában szerződéses játékosként tevékenykednek. (Rizmayer, 2024) Azonban ezen labdarúgók nem mindegyike vett részt a hazai képzésben, hanem külföldi csapatok nevelték ki őket. A 7. táblázatban az előbb említett 14 labdarúgót fogom bemutatni annak tükrében, hogy 18 éves koráig, milyen nemzetiségű csapatoknál nevelkedett.

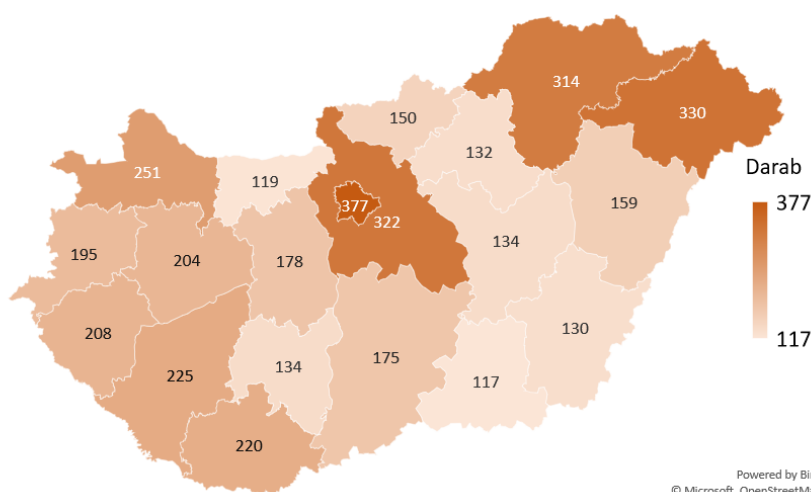
⁶ Top liga alatt Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország és Spanyolország első osztályú csapatai értendők.

7. táblázat: Nemzetközi top ligákban játszó labdarúgók nevelő egyesületeinek országa

Név	Nevelő egyesületek országa
Szoboszlai Dominik	17 éves koráig Magyarország, utána Ausztria
Kerkez Milos	16 éves koráig Szerbia és Ausztria, 17 évesen Magyarország
Yaakobishvili Antal	13 éves koráig Magyarország, utána Spanyolország
Horváth Krisztofer	18 éves koráig Magyarország
Balogh Botond	17 éves koráig Magyarország, utána Olaszország
Loic Nego	18 éves koráig Franciaország
Gulácsi Péter	17 éves koráig Magyarország, utána Anglia
Willi Orbán	18 éves koráig Németország
Sallai Roland	18 éves koráig Magyarország
Schäfer András	18 éves koráig Magyarország
Szalai Attila	14 éves koráig Magyarország, utána Ausztria
Fenyő Noah	18 éves koráig Németország
Lisztes Krisztián	18 éves koráig Magyarország
Dárdai Bence	18 éves koráig Németország

Forrás: saját szerkesztés saját adatgyűjtés alapján, 2024

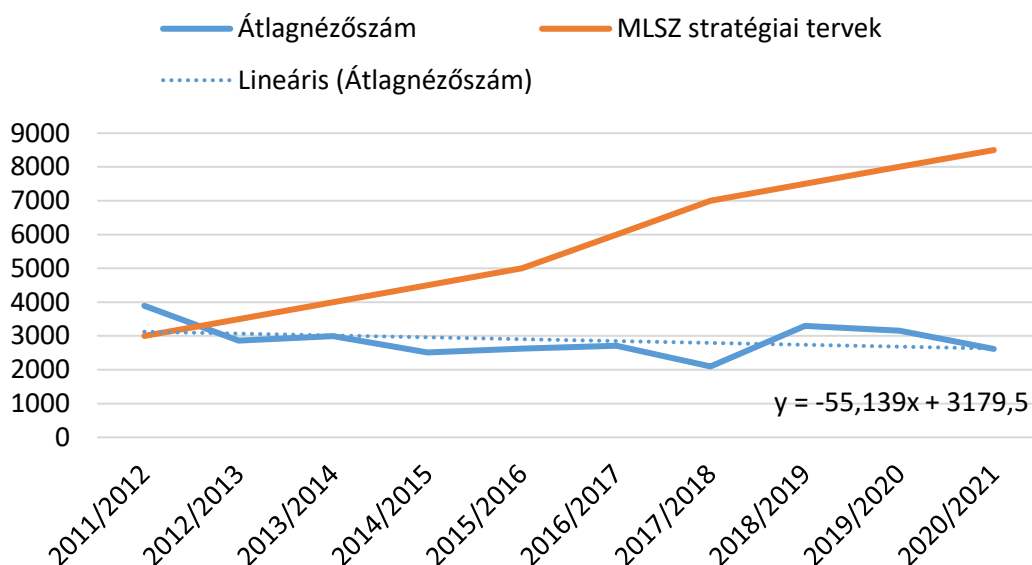
Elengedhetetlennek tartotta még a stratégia az elavult infrastruktúra fejlesztését a sport területén, ami magába foglalta a stadionok építését, karbantartását és fejlesztését is. Magyarországon jelenleg 4 074 darab labdarúgásra alkalmas pálya található, beleértve a stadionokat, különálló sportpályákat és iskolai sportpályákat is, ezeket a 8. ábrán mutatom be vármegyei szintre lebontva. (Magyarfutball, 2024) Igaz, Budapesten a legmagasabb ez a szám, de ha figyelembe vesszük a KSH információi alapján a lakónépesség számát a vármegyékben, akkor a legtöbb futballpálya a népesség arányában Nógrád vármegyében található, Budapest ezzel szemben az utolsó helyet foglalja el eszerint a számítás szerint.

8. ábra: Labdarúgásra alkalmas pályák mennyisége vármegyékre leosztva

Forrás: Magyarfutball, 2024, saját szerkesztés

Az MLSZ átlagnézőszámmal kapcsolatban támasztott elvárásai a 2011-ben elfogadásra került stratégiában sajnos nem valósultak meg, amit a 9. ábrán mutatok be. Szerették volna elérni, hogy a családok együtt szurkoljanak kedvenc csapatukért, és a sport a közösségformáló funkcióját beteljesítse. A tömeg jelenléte következtében a szurkolók felfokozott érzelmi állapotba kerülnek, ami egyfajta flow-élményt nyújt számukra. Hasonló érdeklődési körű szurkolótársakkal a győzelem közös ünneplése vagy a kudarc együtt történő feldolgozása erős közösségépítő hatással bír és a nemzeti csapatért történő közös szurkolás segít a magyarságtudat fejlesztésében, amelyet a Sportstratégia (2007) is fontosnak tart. (Madarász, 2018, Elbert Gábor, 2015)

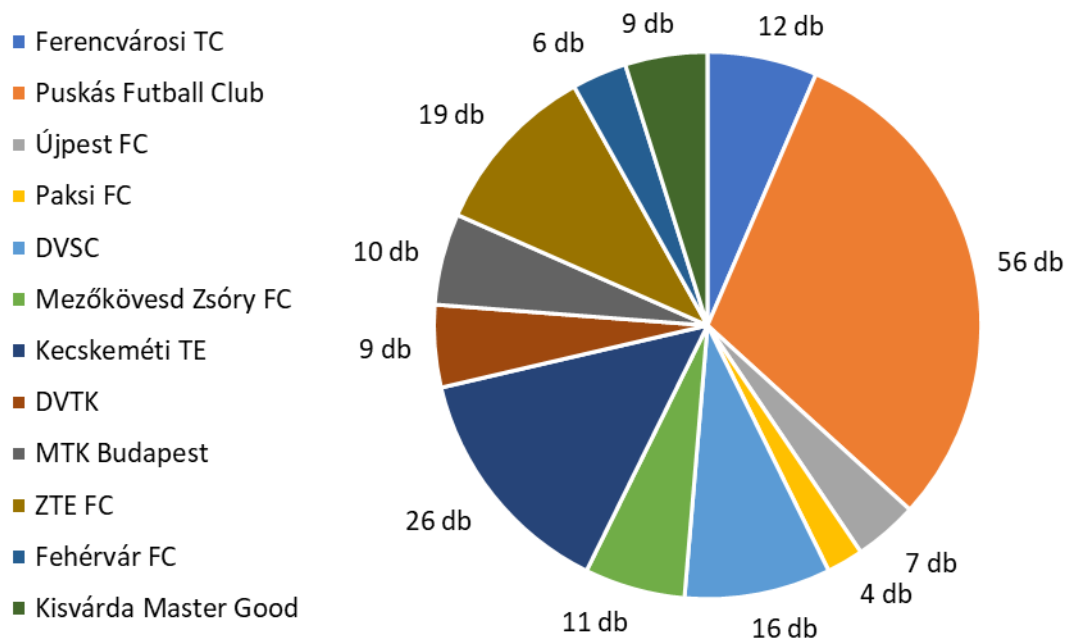
9. ábra: Valós és tervezett átlag nézőszámok az NB I-ben 2011-2021 között

Forrás: MLSZ (2011), Magyarfutball (2024) alapján saját szerkesztés

4.2. LABDARÚGÁS FINANSZÍROZÁSA A MAGYAR NB I-BEN

A labdarúgó klubok bevételeit általánosságban András és Havran (2015) a következőkre bontotta: jegy- és bérletbevételek, közvetítési jogokból származó bevételek, kereskedelmi jogok bevétele, játékosértékesítés bevétele. Az MLSZ Professzionális futballkörkép (2023) című kiadványa a magyar NB I-es klubok bevételi és kiadási oldalát szintén bemutatja melyet később én is részletesen fogom vizsgálni. A kiadvány részletesen elemzi a magyar NB I-es klubok pénzügyi és sportszakmai teljesítményét, amely a segítségemre szolgál a klubok bevételi és kiadási oldalának ismertetésében, amely a 4. táblázatban olvasható. A 2.4. Labdarúgás finanszírozásának lehetséges módjai című alfejezetben taglaltam, hogy milyen módokon kerülhet sor a labdarúgó csapatok támogatására. A magyar első osztályú klubok legnagyobb bevételi forrása (37,1%) a magánfinanszírozási ágból történik, még hozzá külső

magánfinanszírozásból. A vállalatok, mint szponzor támogatják a csapatokat és járulnak hozzá a klubok pénzügyi stabilitásához. A labdarúgó klubok hivatalos honlapján kötelezően fel kell tüntetniük a szponzoraikat. Ezen információk alapján készítettem a 10. ábrát, amelyen az általam vizsgált 12 darab NB I-es csapatot mutatom be abból a szempontból, hogy hány szponzor támogatja őket. Az ábrán nem szerepelnek azok a szponzorok, amelyek minden csapatot támogatnak, vagyis az MLSZ, a Szerencsejáték Zrt., az OTP Bank és Merkantil Bank.

10. ábra: Szponzorok eloszlása klubonként az NB I-ben 2023-ban

Forrás: Klubok honlapjai, saját szerkesztés

A második legnagyobb bevételi forrást (28,6%) a közvetítési jogdíjbevételek és a kereskedelmi bevételek adják a kluboknak. A kereskedelmi bevételek 91,3%-át a nemzeti bajnoksághoz köthető tételek teszik ki, ezek az MLSZ-től érkeznek a klubok részére. Az MLSZ a kluboktól a nemzeti bajnoksághoz köthető vagyoni értékű jogokat elvonja, majd központilag értékesíti, amelyet azután a klubok között eloszt. Az MLSZ-től érkező kereskedelmi bevétel 51%-a normatív alapon kerül a klubokhoz, tehát nincs teljesítményhez kötve. A fennmaradó 31% eredményességi alapon oszlik el, míg a maradékot a klubok a 23 év alatti, hazai nevelésű játékosok játékpercei és kupameccsek alapján kapják meg. A közvetítési jogdíjbevételek a klubok olyan meccsei után származnak, amelyek nem az OTP Bank Ligában vagy a MOL Magyar Kupában (nemzeti bajnokságok) zajlanak, ezek a UEFA-Bajnokok Ligája és az Európa Ligája mérkőzései. Ez a finanszírozási forma szintén

a magánfinanszírozás külső ágát képviseli, de ez esetben a média részéről érkezik a támogatás. (UEFA, 2023, MLSZ, 2023)

Az egyéb működési bevételek egy "átlagos" NB I-es csapatnál a bevételek 22,6%-át teszik ki. Ebbe azok a bevételek tartoznak egyfelől a kapott támogatásokat, másfelől az egyéb bevételek, amelyek nem labdarúgással kapcsolatos tevékenységekből származó bevételek, a rendkívüli bevételek, valamint egyéb, nem részletezett működési bevételek. A kapott támogatások között szerepel nemzeti labdarúgó hatóságoktól, állami vagy önkormányzati hatóságoktól, harmadik féltől vagy kapcsolt vállalkozástól érkező összegek, ezek a finanszírozás költségvetési forrásaiból származnak. Tehát egy "átlagos" NB I-es klub bevételeinek 22,6%-a olyan jellegű támogatás, amelyet minden esetben folyósítanak számára, vagyis semmilyen labdarúgással kapcsolatos eredményt nem kell felmutatni cserébe, csak az NB I-ben játszani. Az UEFA-tól szolidaritási és jogdíjbevétel 10,2%-ot tesz ki átlagosan egy NB I-es klub bevételeiben. A jogdíjbevételek elnyeréséhez a klubnak kvalifikálnia kell magát nemzetközi versenyre (UEFA-Bajnokok Ligája, Európa Liga, UEFA Konferencia Liga) és ott minél nagyobb eredményt ér el annál nagyobb díjazásban részesülhet. Az UEFA hivatalos oldalán található információ a szolidaritási díjról, amely azoknak a kluboknak jár, amelyek kiestek az előbb említett nemzetközi bajnokságok selejtező szakaszaiban, valamint olyan első osztályú kluboknak, amelyek nem jutottak be ezen versenyekbe hazai bajnokságaikból. Az eddig felsorolt bevételi tételek a klubok bevételeinek 98,5%-át ölelik fel, a maradék 1,5% a jegyárbevételekből származó haszon. (MLSZ,2023, UEFA)

A labdarúgó klubok kiadási oldalán az Európai Ligák hivatalos oldala Az európai futball pénzügyi környezete című kiadványában a klubok ráfordításait 3 kategóriába sorolja, amelyek az átigazolási költségek, bérjellegű kiadások, Capital Expenditure (fejlesztési projektek kiadásai, és Operational Expenses (működési költségek), ami a vállalkozás működésével kapcsolatos költségeket foglalja magában. (Laáb, 2019) A Professzionális futballkörkép ezzel szemben a következő tételekre bontja a kiadásokat: személyi jellegű ráfordítások (74,1), egyéb működési költségek (21,3%), értékcsökkenés (kivéve játékjogok után elszámolt ÉCS) (4,4%) és értékesítési, és anyagköltségek (0,3%).

5. ANYAG ÉS MÓDSZERTAN

Vizsgálatom módszereként a dokumentumelemzést választottam. A klubok elemzését az egyes csapatok beszámolóí alapján végeztem. Emellett a klubok honlapján megtalálható TAO támogatás jóváhagyó határozatai alapján gyűjtöttem össze a TAO támogatások mennyiségét és a mérleg és eredménykimutatás azon adatait mely az elemzéshez szükséges volt csapatonként. A csapatok által elért helyezéseket az Magyar Labdarúgó Szövetség honlapján található adatbankból gyűjtöttem ki. A 2019/2020-as bajnoki szezontól kezdve a 2022/23-as bajnoki szezonig bezárólag kigyűjtöttem 12 csapat beszámolóit és ezekből a számomra releváns pénzügyi adatokat. Az 5 bajnoki szezon alatt cserélődtek a csapatok, mivel nyílt bajnokságról beszélünk. Ennek fő jellemzője, hogy a bajnoki évad végén kiesés és feljutás is történik, vagyis az a klub, amely az első osztály (NB I.) bajnokságában utolsó két helyén végez kiesik a másodosztály bajnokságába. Ezzel párhuzamosan az NB II. első két helyezett csapata feljut a kieső első osztályú csapatok helyére és a következő évadban az NB I.-ben indul. Ez azt jelenti, hogy több olyan csapat is játszott a bajnokságban 2019-2023 között, amelyek nem szerepelnek a vizsgálatom tárgyában. Olyan csapatokat igyekeztem választani, amelyek a leggyakrabban megfordultak az NB I.-ben az elemzett évek alatt. A beszámolókból egy adatbázist készítettem, amelyben a 12 klub mérlegének minden sorát felvittem mind az 5 év vonatkozásában, így összesen 60 beszámoló mérleg és eredménykimutatás adatát gyűjtöttem ki a portálról és vettem igénybe az elemzéshez. A beszámolók alapján vizsgáltam a klubok vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének elemzésére szolgáló kiemelt mutatóit, melyek segítségével a csapatok gazdasági helyzetét tudtam elemezni. A TAO támogatások információit a csapatoknak kötelezően meg kell jeleníteni a klub hivatalos honlapján, ezekben megtalálható, hogy a klub milyen jogcímen, milyen mennyiségű TAO támogatást igényelt és az MLSZ ebből mennyit hagyott jóvá. Ezekből szintén egy adatbázist készítettem, amelyben a 12 elemzésben szereplő klub 5 év alatt jóváhagyott TAO támogatásainak összege található. Az elért helyezéseket szintén kigyűjtöttem, amelyekhez forrásom az MLSZ Adatbankja volt, amiben minden magyar labdarúgó bajnokság adatai részletesen elérhetőek.

Korrelációs vizsgálatot végeztem a felhasznált mérlegadatokkal, TAO forrásokkal (amelyeket százalékosan az összes forráshoz viszonyítva tettem az elemzésbe) és a vizsgált 5 év alatt elért helyezésekkel, hogy megnézzem találok-e összefüggést az adatok között. Ezzel a módszerrel képes voltam meghatározni, hogy a felhasznált adatok között milyen irányú (pozitív vagy negatív) és milyen mértékű statisztikailag igazolható kapcsolat áll fent.

Sajtos-Mitev (2007) szerint a Pearson-féle együttható értéke -1 és +1 között mozoghat. Az együttható abszolút értéke azt mutatja meg, hogy milyen erősségű a kapcsolat, míg az előjel a kapcsolat irányát jelöli. A korrelációs együttható („r”) értékei kapcsolat erőssége és iránya szerint a következők lehetnek:

- $r = 1$ → Tökéletes pozitív kapcsolat
- $0,7 \leq r < 1$ → Erős pozitív kapcsolat
- $0,2 \leq r < 0,7$ → Közepes pozitív kapcsolat
- $0 < r < 0,2$ → Gyenge pozitív kapcsolat
- $r = 0$ → Nincs lineáris kapcsolat
- $-0,2 < r < 0$ → Gyenge negatív kapcsolat
- $-0,7 < r \leq -0,2$ → Közepes negatív kapcsolat
- $-1 < r \leq -0,7$ → Erős negatív kapcsolat
- $r = -1$ → Tökéletes negatív kapcsolat

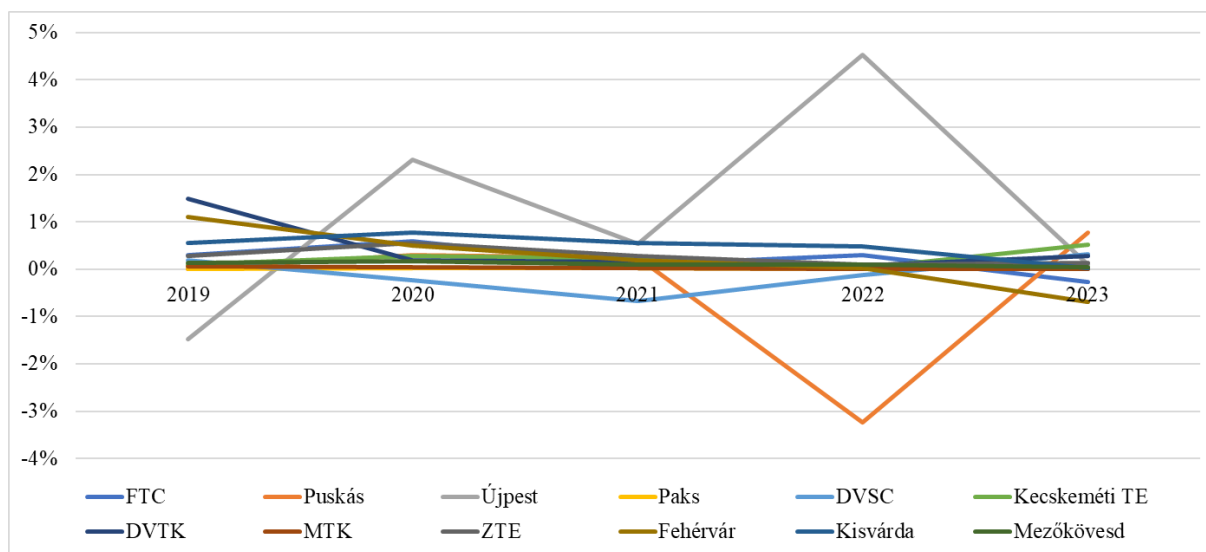
Tudományos Diákköri Dolgozatomban 1%-os - ami a két csillaggal jelölt értékeket jelenti a 8. táblázatban - és 5%-os - ami az egy csillaggal jelölt értékeket jelenti az előbb említett táblázatban - szignifikanciaszint mellett fogadtam el a korrelációt. A TAO (%) támogatásokat vizsgáltam a bajnokságban elért helyezésekkel az ROE mutatóval, ROA mutatóval, likviditás I. mutatóval, likviditás II. mutatóval, likviditás III. mutatóval, eladósodottsági mutatóval, profithányaddal, forgóeszközhányaddal, tőkeellátottsági mutatóval, kötelezettségek arányával, ROS mutatóval, továbbá az előbb felsoroltak egymás közti kapcsolatát is vizsgáltam.

Klaszterelemzést végeztem, összteljesítmény alapján (2019-2023), mivel egy évre vetítve nem lett volna elég adat és klaszter elemzést kevés elemszámmal csak indokolt esetben érdemes csak készíteni, ezért mind az 5 év adatait belevettem az elemzésbe. Összevonáson alapuló hierarchikus módszert használtam, ezen belül is a centroid módszert, ami a két klaszter távolságát a két klaszter középpontjaként értelmezi. Az elemzéshez az SPSS statisztikai programcsomagot alkalmaztam. A klaszteranalízis során vizsgált változók között van a játékszezon, 12 csapat, a TAO (%) támogatások, helyezéseket és 11 vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutató, amelyeket a korrelációs vizsgálatnál is használtam. K-közép módszerrel minden klaszterhez egy középpontot rendeltem, mivel a dendrogram segítségével ki tudtam zárni egy csapatot és láthatóvá vált, hogy így 2 klaszterre fog alakulni a 11 csapatból, így két középponthoz rendeltem az elemeket minden mutató esetében. (Sajtos-Mitev, 2007)

6. EREDMÉNYEK

6.1. PÉNZÜGYI TÍPUSJELENSÉGEINEK AZONOSÍTÁSA

Az eredmények első alfejezetében a klubok pénzügyi típusjelenségeinek azonosítását fogom elvégezni a csapatok mérlegei és eredménykimutatásai alapján. A mérlegből és eredménykimutatásból készült mutatók alapján részletesen értékelni tudom a klubok gazdasági helyzetét.

11. ábra: Saját tőke arányos jövedelem értéke a vizsgált kluboknál

Forrás: saját szerkesztés

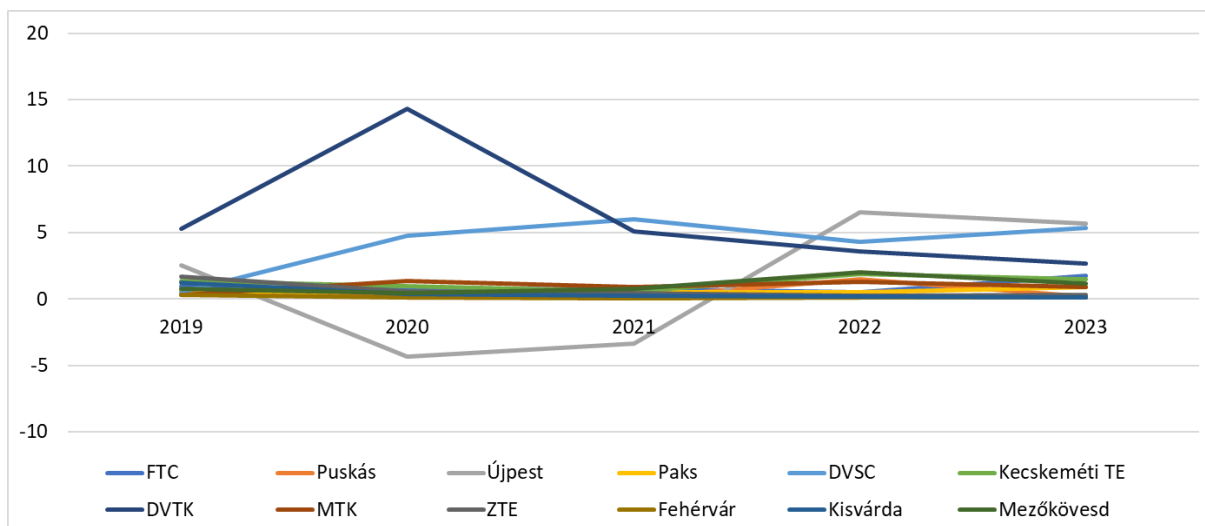
Az ROE (Return on Equity) mutató egy százalékos jövedelmezőségi mutató, ami a tőkemegtérülést, vagyis a tulajdonosok által befektetett saját tőke egységére eső jövedelmezőséget adja meg. Fontos mutató, ugyanis utal az osztalékfizetésre, ami lényeges a tulajdonosoknak, menedzsereknek és befektetőknek. (Szóka, 2021, Tóth, 2021) Az 11. ábra a saját tőke arányos jövedelmet (ROE) mutatja be a kutatásban szereplő 12 labdarúgó klubra vetítve 2019-2023 közötti időszakra vonatkozóan. Megfigyelhető, hogy a klubok ezen mutatója hasonlóan viselkedik. Legtöbb esetben plusz 10 vagy mínusz 10 százalék közé esik a klubok ROE mutatója. Az Újpest FC csapata több évben is nagy eltérést mutat a többi klubhoz képest. 2019-ben az átlag alatt, míg 2020-ban és 2022-ben jóval az átlag felett teljesít. Ezeket a kiugró mutatókat érdemesnek tartottam tovább vizsgálni. 2019-ben saját tőkéjének pozitív az egyenlege, míg az adózott eredménye negatív, ez magyarázza a hányados negativitását. A következő két évben (2020-2021) ennél már érdekesebb, hogy hogyan is jöttek ki az ábrán látható adatok. A saját tőke és az adózott eredmény is negatív volt, így a két negatív érték egy pozitív hányadost adott ki. Tehát, ami első ránézésre, egy igazán kedvező

eredménynek tűnik, az, ha jobban megvizsgáljuk már nagyon kedvezőtlen a klub számára. 2022-ben azonban a klub teljesítménye tényleg nagyban megnövekedett. Adózott eredménye -203.923 eFt-ról 485.026 eFt-ra és saját tőkéje -377.730 eFt-ról 107.296eFt-ra nőtt. Az Újpest 2022-es eredménykimutatását megvizsgálva, és összevetve az előző évvel, azt tapasztaltam, hogy a költségeiket nagy mértékben csökkentették, így sikerült elérniük egy sokkal eredményesebb adózott eredményt. Az anyagköltségeket, az igénybe vett szolgáltatások költségét és a bérköltségeket is közel a felére lecsökkentették, továbbá az egyéb ráfordításokat pedig 1/6-ára csökkentették le. A kiegészítő mellékletben található adatok alapján az átlagos állományi létszámot csak 2 fővel csökkentették, ebből megállapítható, hogy a bérek csökkenését nem az állomány csökkentése, hanem a kifizetett összegek csökkenése okozta.

A Puskás Futball Club, 2022-ben az ROE mutatója szerint rosszabbul teljesít, mint a többi vizsgált klub. 2021 és 2023 között a Puskás Futball Club adózott eredményének alakulásanagyon vegyes képet mutatott. 2021-ben 536.042 eFt, 2022-ben -1.557.225 eFt, 2023-ban 1.630.187 eFt az adózott eredménye. Az eredménykimutatásban a legnagyobb különbségeket a belföldi értékesítés sorában láthatjuk, 2021-ben közel 5 milliárd forint, a következő évben csak 3 milliárd forint és az utolsó vizsgált évben újra közel 5 milliárd forint. A kiegészítő mellékletben nem található magyarázat arra, hogy a nettó értékesítés bevétele milyen részekből áll össze, így nehéz megállapítani, hogy mi okozhatta ezt a nagy kiesést az árbevételekben. Más klubok kiegészítő mellékletében részletezik az értékesítés nettó árbevételét, amelyek általában a következők: jegyértékesítés bevétele, bérlet értékesítés, TV és egyéb jogdíjak, szponzorok, reklámok, bérleti díj, átigazolási díj, kereskedelmi tevékenység árbevétele, vagyon értékű jog hasznosítás, management szolgáltatás, egyéb árbevétel, marketing szolgáltatás. Továbbá, ha a 2023-as eredménykimutatást megvizsgálom, azon kívül, hogy a nettó árbevétel visszatér a 2021-es értékhez, az egyéb bevételek is jelentősen megnövekedtek - két és félszeresére nőtt meg az egyéb támogatás 2022-höz képest. Az egyéb bevételek részletezését szintén csak más klubok kiegészítő mellékleteiben taláтам meg. Ebbe a kategóriába a klubok a támogatásokat könyvelik el, amelyek érkezhettek az Magyar Labdarúgó Szövetségtől (MLSZ), TAO támogatásból vagy önkormányzattól.

A klubok nettó árbevételének 90%-át általában szponzori vagy kereskedelmi bevételek adják a klubok kiegészítő mellékleteinek információi szerint. A vizsgált 12 csapat közül egyedül a puskás esetén nem kerültek nyilvánosságra ezen adatok. A kiegészítő mellékletek információi alapján az eredménykimutatásban az értékesítés nettó árbevételének sorá-

ban minimális összegű jegy vagy bérletértékesítésből befolyó összegek vannak jelen a kluboknál. Emellett a játékjogok értékesítése is csak a Ferencváros klubjánál ölel fel említésre méltó összeget. A Magyar Labdarúgó Szövetség által kiadott Professzionális futballkörképben azt olvasható, hogy a csapatok kereskedelmi bevételeinek jelentős részét (91,3%) adják a nemzeti bajnokságokhoz tartozó tételek. Ez az adatsor tartalmazza többek között az MLSZ által elvont, központilag értékesített, majd a klubok számára szétosztott vagyoni értékű jogok értékesítéséből származó bevételek azon részét, amely a bajnokságok névszponzori-, illetve fogadási jogainak értékesítéséből származik. (MLSZ, 2023) Az MTVA általános közzétételi listájában megtalálható az MLSZ-szel kötött szerződése, melyben a sportközvetítési jogokat az MLSZ átruházza az MTVA-ra. Az MLSZ által szervezett bajnoki mérkőzések közvetítéséért 2021/2022-es szezontól 2024/2025-ig, az MTVA 9.850.000 eFt-ot fizet minden egyes szezonra, az időszak alatt, az MLSZ-nek, aki - mint az előzőekben az MLSZ saját kiadványából kiderül - ezt az összeget a klubok között elosztja. Az előző szerződésben, amely 2016/2017-2020/2021 közötti időszakra szól ez az összeg összesen 19.416.432,5 eFt az említett időszakra (vagyis 4 szezonra összesen). Ezen támogatás 51%-át a klubok normatív alapon kapják, ami azt jelenti, nincs semmilyen teljesítendő feltételhez kötve ennek a folyósítása és csak 31%-ának az elosztása történik eredményesség alapján. A kimaradó százalékot pedig a 23 évesnél fiatalabb, hazai nevelésű játékosok játékpercei alapján és a kupameccsek után kapják a klubok. A KSH a közszolgálati televízióműsorokat műsortípusonként felosztotta, amelyek a következők: 1. hírek, aktuális politika, gazdaság, információ, oktatás, 2. irodalom, művészet, tudomány, kultúra, szórakozás, 3. zenei program 4. sport és 5. egyéb. Az adatok alapján a közszolgálati televízióműsorok nézőinek maximum 16%-a néz sportot. A sport nézőinek számát minden évben meghaladják az első és a második műsortípus nézőinek számai is. (KSH, 2023)

12. ábra: Eladósodottsági mutató nagysága a vizsgált kluboknál

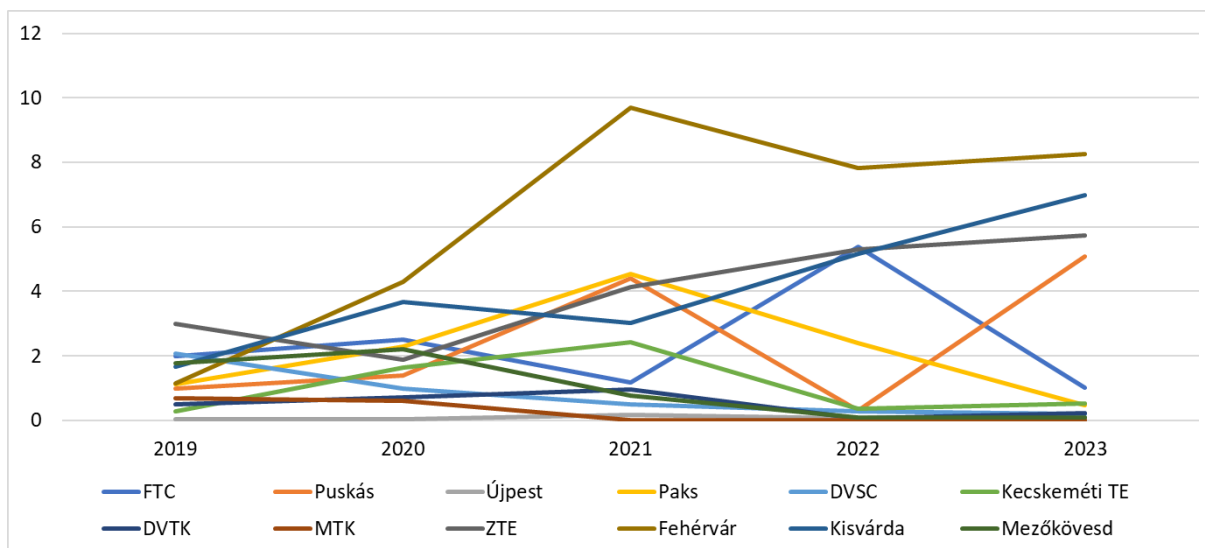
Forrás: saját szerkesztés

A tőkeáttétel mérése során fontos mutatószám az eladósodottsági együttható vagy az idegen tőke/saját tőke arány (tőkefeszültségi mutató). Mindkettő az eladósodottságot fejezi ki, százalékos vagy együttható formában, az idegen tőke és a saját tőke viszonyát jelölve. A mutató addig optimálisnak nevezhető, amíg nem éri el a 2-es értéket, ezután az eladósodottsági foka már igen magasnak számít. (Paár, 2021a, Zéman-Béhm, 2017) A 12. ábrán a klubok eladósodottsági mutatóját láthatjuk, amelyet a kötelezettségek és a saját tőke hányadosából kaphatunk meg. Ezen az ábrán három klub mutatói térnek el leginkább az átlagtól: DVTK, DVSC, Újpest FC. Az Újpest FC teljesen különbözik a többi klubból, mivel az ő eredménye negatív, ami a saját tőkéjének eredménye miatt alakult így. Ahogyan az ROE elemzésénél már látható volt az Újpest FC-nek negatív volt a saját tőkéje 2020-ban és 2021-ben, ez magyarázza a második ábrán az Újpest FC-t ábrázoló vonal negatívba esését, ezek alapján az Újpest költségvetése mivel magasak voltak a költségek és a bevételek is elmaradtak a szükséges mértéktől. Az Újpest FC kötelezettségeinek növekedését a két évben a rövid lejáratú kötelezettségek növelték meg, pontosabban a rövid lejáratú kötelezettségeik kapcsolt vállalkozással szemben elnevezésű tétel növelte meg. A vizsgált évek többségében az említett kötelezettségek a rövid lejáratú kötelezettségeken belül és a kötelezettségeken belül is - mivel se hátrasorolt, se hosszú lejáratú kötelezettsége nem volt ezekben az években - maximum 20%-ot ölelnek fel, míg 2020-ban és 2021-ben 60% körül mozog ezeknek az aránya. A kiegészítő melléklet szerint anya-leány vállalat kapcsolat van a két vállalkozás között, ez alapján a kötelezettsége az anyavállalattal szemben van, amely az Újpest Labdarúgó Kft (szavazati aránya 98,75%), ilyen szintű kötelezettség a vállalkozás számára nagyon kedvezőtlen.

A DVTK mutatója 2020-ban nagyon nagy növekedésnek indult, de ha folyamatában vizsgáljuk a történeteket, akkor látható, hogy 2023-ra már sokkal jobban lecsökken, ami kedvező lehet a klubnak, ha a továbbiakban is megmarad ez az irány. Azonban még így is túl magas ez a mutató a többi klubhoz képest. A kötelezettségeiket az egyéb kötelezettségek növelik meg a rövid lejáratú kötelezettségeken belül. 2020-ban a rövid lejáratú kötelezettségek 86%-át, míg az összes kötelezettség 80%-át teszik ki az egyéb kötelezettségek. A vizsgált években átlagosan az összes költséghez viszonyított aránya 40-50% körül mozog. A kiegészítő mellékletben megtalálható az egyéb kötelezettség részletezése, amely a következőkből áll: adók, támogatási előleg, egyéb. 2020-ban a támogatási előleg az egyéb kötelezettségek 95%-át adja. A többi évben ez az arány 70-80% körül ingadozik. Ilyen szintű idegen tőke nem egészséges a klub számára, de mivel ez támogatási pénz, így nem is kell visszafizetnie ezeket a kötelezettségeket.

Következő klub a DVSC, amely szintén rossz eredményeket mutat az eladósodottság kérdésében. 2019-es év kivételével minden évben nagyjából ötszöröse az idegen tőke a saját tőkének, ami kiemelkedően magas a többi klubhoz képest is. (Átlagosan 1,5-szerese a klubok kötelezettsége a saját tőkéjükhöz képest.) A DVSC-nél is megfigyelhető, ahogy a többi magas eladósodottsági mutatóval rendelkező klub esetében is, hogy a kötelezettségei nagy részét az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki, amelyek közel 90%-a kapott támogatási előleg a DVSC LA Létesítmény Nonprofit Kft. és a DVSC Labdarúgó Akadémia Nonprofit Kft. részéről. Az előbb említett vállalkozásokkal pedig egyéb részesedési viszonyban áll a DVSC Futball Zrt.

A vizsgált mutatóban legjobban teljesítő klub a Fehérvár, akinek a kötelezettségei arányaiban a legalacsonyabbak a saját tőkéjéhez képest, továbbá a likviditási mutatókban is jól teljesít, tehát a rövidtávú fizetőképessége kiemelkedő. Ez látható a likviditási mutatók grafikonján, mivel a rövid lejáratú kötelezettségei jóval alacsonyabbak a forgóeszközeinél, ezért nagyon magas eredményeket hoz. A következőkben ezt részletesebben is fogom elemezni.

13. ábra: Likviditási mutató III. értéke a vizsgált kluboknál

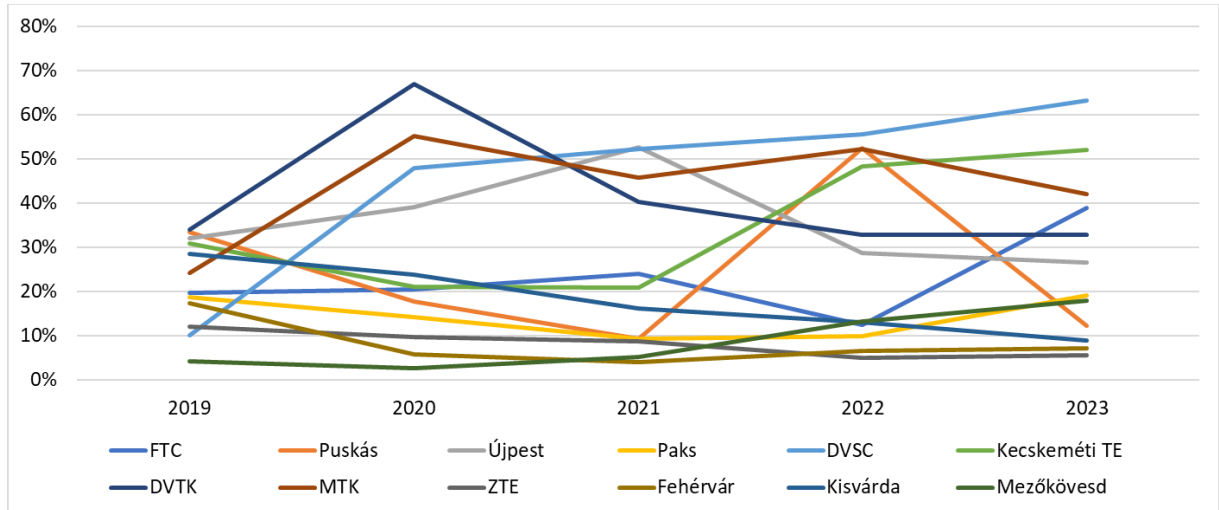
Forrás: saját szerkesztés

A Likviditási mutató III. a készletek és követelések nélküli likvid eszközök likviditását méri, azaz azon eszközökét, amelyek azonnal készpénzzé alakíthatók és felhasználhatók a kötelezettségek rendezésére. (Zéman-Béhm, 2017) Ha a mutató értéke 1 felett van, akkor nagyfokú likviditási biztonságról beszélhetünk. (Paár, 2021b) Előzőekben kiemelttem a Fehérvár FC-t, de mellette a Kisvárdai Master Good és a ZTE FC-nek is kedvező az azonnali likviditása. Alapvetően azt mondhatnánk, hogy ez nagyon pozitív, hogy a klubnak ilyen jó a likviditása, de ha alaposabban belegondolunk felmerülhet a kérdés, hogy ezt a sok pénzeszközt miért nem hasznosítják. Hatékonyabb gazdálkodást jelentene, ha ezt a nagy mennyiségű pénz állományt inkább befektetnék a klubok.

Az Újpest FC-nek az átlagos azonnali likviditási mutatója a vizsgált öt évben 0,074, ami rendkívül alacsony és ez természetesen kedvezőtlen a klub számára. Nem csak, hogy nem fedezi a kötelezettségeket, hanem a mutatója olyan alacsony, mint azoknak a vállalkozásoknak, amelyek a csőd közelében állnak. Ez nem túl meglepő az eddig vizsgált adatok alapján, hiszen többször is látható volt, hogy az adózott eredménye és saját tőkéje is negatív volt. Ilyen eredmények mellett az sokkal váratlanabb lenne, ha a rövidtávú fizetőképessége rendben lenne.

Az MTK Budapest utolsó hároméves adatai szerint szintén nagyon alacsony volt a likviditása, a kiszámolt adatok alapján 0,01-hez közeli számok jöttek ki. A bankbetétekben láthatóak nagyobb változások, hiszen 2019-ben 652.868 eFt, 2020-ban 2.602.381 eFt, 2021-

ben 83.509 eFt, 2022-ben 37.319 eFt és 2023-ban 66.471 eFt volt. Magyarázatot nem találtam ezekre a nagy volumenű változásokra, mint ami például 2021 és 2022 között történt a pénzeszközökben.

14. ábra: Kötelezettségek arányának nagysága a vizsgált kluboknál

Forrás: saját szerkesztés

A kötelezettségek arányát az idegen tőke és az összes forrás hányadosa adja. Egy százalékos mutató, amely 30% alatt tekinthető kedvezőnek, vagyis fontos, hogy a saját tőke a források között ne legyen kisebb 1/3-os részaránynál. (Paár, 2021a, Zéman-Béhm, 2017) A kötelezettségek aránya a vizsgált klubokban elég változatos. Legtöbb esetben hullámzó a kötelezettségek aránya, de van néhány klub, amelynek a mutatója az 5 év lefolyása alatt 20% alá csökkent vagy éppen permanensen 20% alatt maradt. A Paksi FC, A Fehérvár FC, a Mezőkövesd és a ZTE FC klubja rendelkezik a legkedvezőbb mutatókkal a kötelezettségek színterén. Nekik a vizsgált időszakban az idegen tőke aránya nem lépte át a 20%-ot. Rajtuk kívül a Kisvárdai Master Good mutatója is kedvező, hiszen 30%-ról indult és folyamatosan csökkenő tendenciát mutatva 2023-ra már 10% alá csökkent az idegen tőke aránya. A Puskás szintén még azokhoz a klubokhoz sorolható, akiknek ez a mutatója kedvező. Igaz, van egy kiugróan magas eredmény, amelyet a rövid lejáratú kötelezettségének megemelkedése okozott. A mérlegből az derül ki, hogy az előző évhez képest a vevőktől kapott előleg növeli meg nagyban a kötelezettségeket, amely a következő évre le is csökken már és viszont a mutató 20% alá.

Az előző grafikonon látható volt az azonnali likviditás, amelyen megfigyelhető, hogy a Puskás FC-nek ugyan abban az évben, amelyben a kötelezettségei megnőnek a likviditása lecsökken. A rövid lejáratú kötelezettségei és pénzeszközeinek aránya nagyon alacsony lesz

a többi vizsgált évhez képest. Egyszerűen magyarázhatnánk azzal, hogy a kötelezettségei megnöttek, de nem csak arról van szó, hogy az idegen tőke magasabb lett, hanem a pénzeszközök is drasztikusan csökkentek. 2021-ben a bankbetétek soron 1.022.948 eFt-t, 2022-ben 211.754 eFt, 2023-ban 1.596497 eFt szerepelt. A kiegészítő mellékletben nem tesznek említést beruházásról vagy bármilyen fontos eseményről, amely választ adhat a pénzmozgásra.

6.2. KORRELÁCIÓS VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Korrelációs vizsgálatot végeztem a felhasznált mérlegadatokkal, TAO forrásokkal (amelyeket százalékosan az összes forráshoz viszonyítva tettem az) és a vizsgált 5 évben elért helyezésekkel, hogy megnézzem találok-e összefüggést a változók között.

8. táblázat: Pearson-féle korrelációs táblázat

		TAO (%)	ROE	ROA	LIKV3	LIKV2	LIKV1	Eladás.	Profith.	Forgóeszk.- hányad	Tőkeellát.	Köt.- aránya	ROS	Helyezés
TAO (%)	Pearson Correlation	1	-,068	-,042	-,158	-,160	-,160	-,078	,000	,015	,001	,085	-,013	-,043
	Sig. (2-tailed)		,603	,750	,227	,222	,222	,556	,998	,910	,996	,517	,921	,783
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
ROE	Pearson Correlation	-,068	1	,580**	-,016	-,019	-,038	,021	,616**	,003	-,098	-,110	,599**	,091
	Sig. (2-tailed)	,603		,000	,901	,886	,775	,876	,000	,984	,457	,402	,000	,558
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
ROA	Pearson Correlation	-,042	,580**	1	,194	,195	,173	-,054	,696**	,307*	,347**	-,281*	,697**	-,085
	Sig. (2-tailed)	,750	,000		,138	,136	,187	,684	,000	,017	,007	,030	,000	,584
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
LIKV3	Pearson Correlation	-,158	-,016	,194	1	1,000**	,972**	-,311*	-,013	,617**	,593**	-,624**	-,015	-,063
	Sig. (2-tailed)	,227	,901	,138		,000	,000	,016	,922	,000	,000	,000	,910	,684
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
LIKV2	Pearson Correlation	-,160	-,019	,195	1,000**	1	,973**	-,312*	-,013	,621**	,597**	-,626**	-,015	-,078
	Sig. (2-tailed)	,222	,886	,136	,000		,000	,015	,922	,000	,000	,000	,907	,615
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
LIKV1	Pearson Correlation	-,160	-,038	,173	,972**	,973**	1	-,322*	-,071	,648**	,571**	-,644**	-,077	-,091
	Sig. (2-tailed)	,222	,775	,187	,000	,000		,012	,592	,000	,000	,000	,561	,559
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
Eladás.	Pearson Correlation	-,078	,021	-,054	-,311*	-,312*	-,322*	1	,103	-,078	-,326*	,489**	,120	,263
	Sig. (2-tailed)	,556	,876	,684	,016	,015	,012		,433	,552	,011	,000	,361	,085
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
Profith.	Pearson Correlation	,000	,616**	,696**	-,013	-,013	-,071	,103	1	,043	,080	-,143	,991**	-,058
	Sig. (2-tailed)	,998	,000	,000	,922	,922	,592	,433		,742	,542	,277	,000	,711
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
Forgóeszk.- hányad	Pearson Correlation	,015	,003	,307*	,617**	,621**	,648**	-,078	,043	1	,592**	-,181	,041	-,322*
	Sig. (2-tailed)	,910	,984	,017	,000	,000	,000	,552	,742		,000	,167	,755	,033
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
Tőkeellát.	Pearson Correlation	,001	-,098	,347**	,593**	,597**	,571**	-,326*	,080	,592**	1	-,309*	,075	-,224
	Sig. (2-tailed)	,996	,457	,007	,000	,000	,000	,011	,542	,000		,016	,569	,143
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
Kötelezett- ségek aránya	Pearson Correlation	,085	-,110	-,281*	-,624**	-,626**	-,644**	,489**	-,143	-,181	-,309*	1	-,135	-,005
	Sig. (2-tailed)	,517	,402	,030	,000	,000	,000	,000	,277	,167	,016		,303	,975
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
ROS	Pearson Correlation	-,013	,599**	,697**	-,015	-,015	-,077	,120	,991**	,041	,075	-,135	1	-,005
	Sig. (2-tailed)	,921	,000	,000	,910	,907	,561	,361	,000	,755	,569	,303		,974
	N	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	44
Helyezés	Pearson Correlation	-,043	,091	-,085	-,063	-,078	-,091	,263	-,058	-,322*	-,224	-,005	-,005	1
	Sig. (2-tailed)	,783	,558	,584	,684	,615	,559	,085	,711	,033	,143	,975	,974	
	N	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

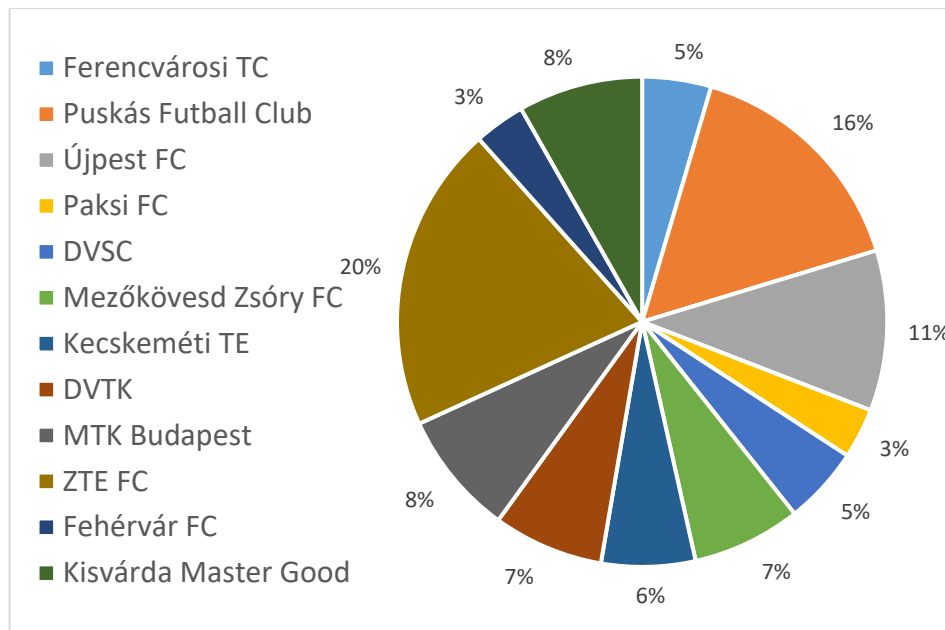
* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Forrás: saját szerkesztés a klubok adatai és saját számítású mutatószámai alapján

Közepes pozitív irányú kapcsolat mutatkozott 1%-os szignifikancia szinten a forgóeszközök aránya és a likviditási I., II. és III. mutatók között. Azon kluboknál, ahol a likviditás kedvező, ott a forgóeszközök aránya a többi klubhoz képest magasabb és ez visszafelé is teljesül. Tehát a vizsgált klubok közül azok a klubok, amelyeknél a forgóeszközök aránya magas, náluk a likviditás kedvező. A likviditás vizsgálatához a forgóeszközöket vesszük egyrésztől alapul (másrésztől a rövid lejáratú kötelezettségeket), így kiolvasható a kapcsolat a két mutató között. Minél több a forgóeszköz annál jobb eredményt tud elérni a klub ennél a mutatónál, mivel több a forgóeszköz, mint a rövid lejáratú kötelezettségei.

A kötelezettségek aránya és a likviditási mutatók között negatív irányú közepes kapcsolat van, továbbá az eladósodottsági mutatóval pozitív irányú közepes kapcsolat került bizonyításra 1%-os szignifikancia szinten. Vagyis azon kluboknál, amelyeknél magas a kötelezettségek aránya, a likviditási mutató alacsony, emellett ugyanezen kluboknál az eladósodottsági mutató is kedvezőtlen. Azon kluboknál, amelyeknél alacsony a kötelezettségek aránya, a likviditási mutató magas, emellett ugyanezen kluboknál az eladósodottsági mutató kedvezően alakult. Mint az előző bekezdésben olvasható a likviditási mutatót a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek hányadosa adja, az eladósodottságot a kötelezettségek és a saját tőke hányadosa, mindemellett a kötelezettségek aránya pedig a kötelezettségek és az összes eszköz hányadosa. A 12 klub 5 év alatt vizsgált rövid lejáratú kötelezettségek és összes kötelezettségek arányának vizsgálata során - amely 60 darab arányszám összesen - 8 eset kivételével a többi 52 esetben 90-100% közötti volt a rövid lejáratú kötelezettségek aránya, ezért ahol a kötelezettségek aránya magas, ott azt tapasztaltam, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek aránya is magas volt. Fentebb már láthattuk a kapcsolatot, hogy a vizsgált klubok esetén, ahol jó a likviditás, ott a forgóeszközök aránya magas. Ez alapján a vizsgált kluboknál az az összefüggés keletkezik, hogy ahol alacsonyak a kötelezettségek, ott a likviditás is erősebb. Azon kluboknál, ahol a kötelezettségek aránya magas, ott az eladósodottság is kedvezőtlen, mivel az idegen tőke aránya nagyobb volt a forrásokban, mint a saját tőke aránya.

Említésre méltó, hogy a támogatások aránya, vagyis a TAO (százalékos nagysága az összes forráshoz viszonyítva) semelyik mutatóval nincs kölcsönhatásban. Ez alapján nem számít, hogy mennyi TAO jut egy klubhoz, az nem befolyásolja sem a vagyoni helyzet, sem a pénzügyi helyzet, sem a jövedelmezőség mutatóit, továbbá a helyezésekre sincs hatással. Ennek tükrében a hipotézisem, miszerint a TAO támogatás nagysága befolyásolja az eredményességet, nem teljesül. A TAO támogatások 5 év alatti átlagos eloszlását a 15. ábrán mutatom be.

15. ábra: TAO átlagos eloszlása 2019-2023 között NB I-es klubok körében

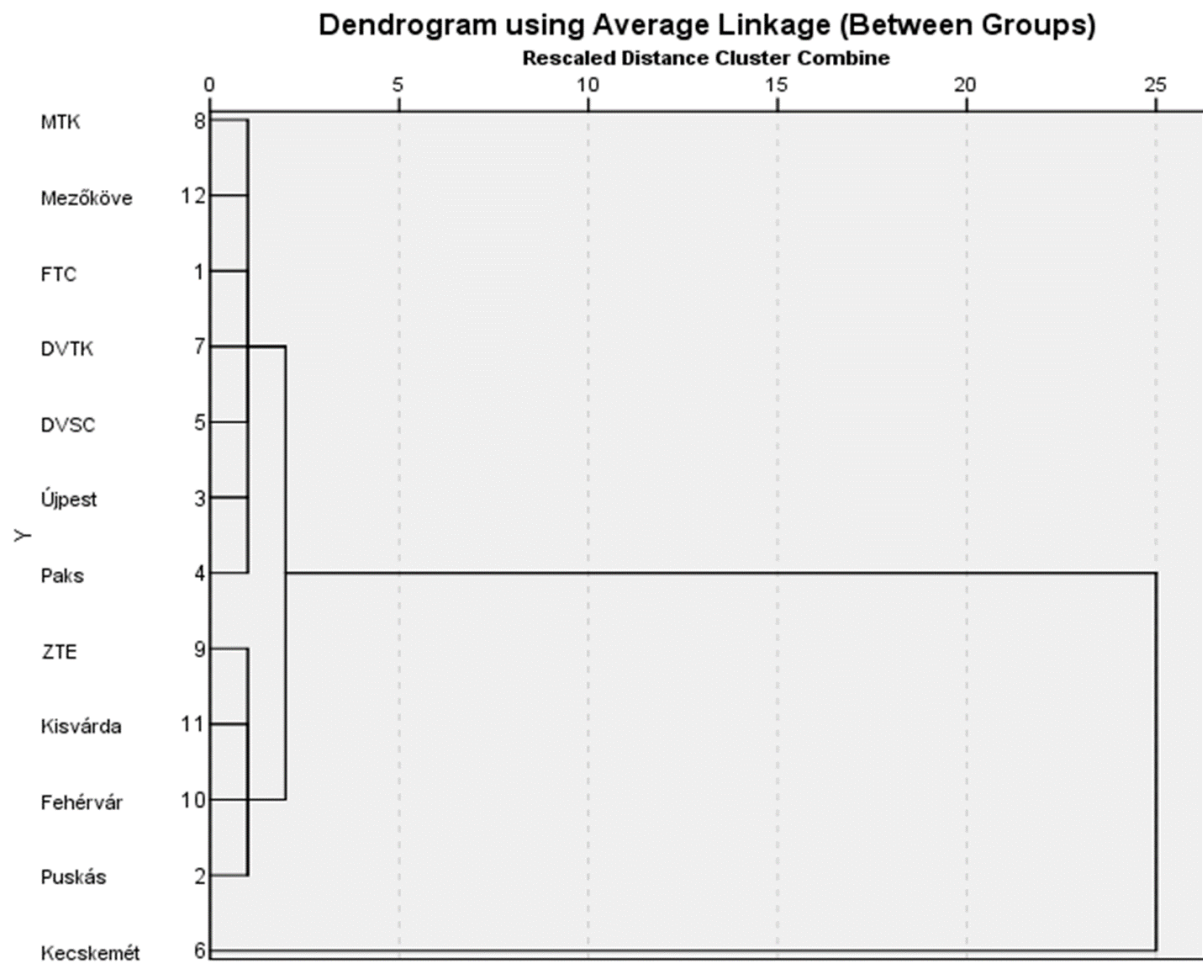
Forrás: saját szerkesztés saját adatgyűjtés alapján

A korrelációelemzés alapján a helyezések negatív irányú kölcsönösségben vannak a forgóeszközök arányával. Úgy értelmezhető ez a kapcsolat, hogy azon klubok, amelyeknek magas a forgóeszköz aránya, azoknál az elért helyezés a vizsgált időszakban alacsonyabb, azokhoz a klubokéhoz képest, mint ahol a forgóeszközök aránya alacsonyabb. Azok a klubok (Ferencvárosi TC, Puskás FC, Fehérvár, Kisvárdai Master Good), amelyeknél átlagosan a forgóeszközök aránya körülbelül 50% vagy annál magasabb, azon klubok gyakrabban szerepelnek a tabella felső felében (1-6. hely) a vizsgált 5 évben. Ennek a négy klubnak az eszközökön belül a pénzeszközök aránya a legmagasabb, továbbá ezeknek a kluboknak a likviditási mutatóik is magasak, tehát fedezik a forgóeszközeik a rövid lejáratú kötelezettségeket, továbbá a kötelezettségeik aránya és az eladósodottsági mutatóik is általában alacsonyak voltak az elmúlt 5 évben. Következésképpen azoknál a kluboknál, ahol pénzügyileg stabilitás fedezhető fel és alacsony az eladósodottság, ott nagyobb a valószínűség, hogy a klub jó helyezést ér el a bajnokságban.

6.3. KLASZTERELEMZÉS EREDMÉNYEI

Klaszterelemzés során három csoport keletkezett. Az első csoportba 7 klub került, a másodikba 4 és a harmadikba csak egy (Kecskeméti TE), de annak az eredményeit kizártam az elemzés kapcsán. Ez a dendrogramon jól látható, hogy mennyire elkülönül a Kecskeméti

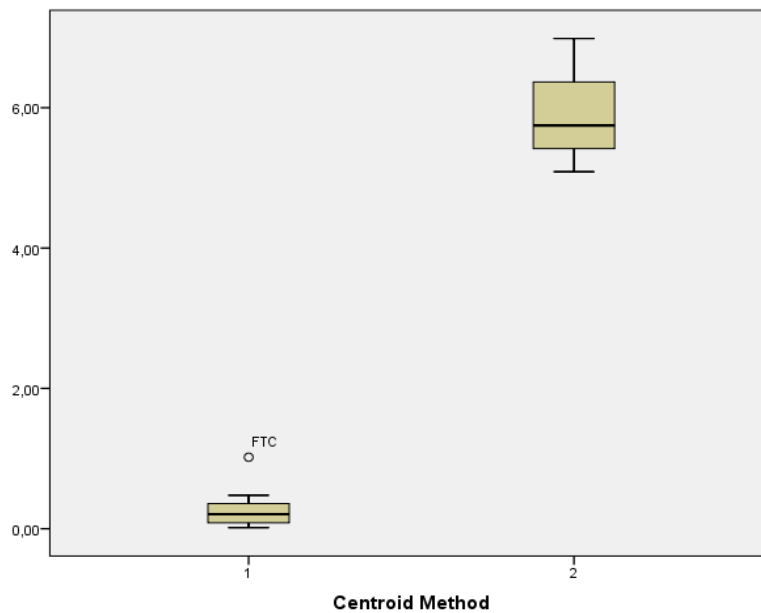
TE csapata a többi klubból, hiszen a dendrogram abban nyújt segítséget, hogy könnyen láthatóvá teszi a kiugró értékeket és segít eldönteni, hogy hány klasztert érdemes kialakítani. (Csalner, 2015)

16. ábra – Dendrogram eredménye

Forrás: Saját szerkesztés az elemzés alapján

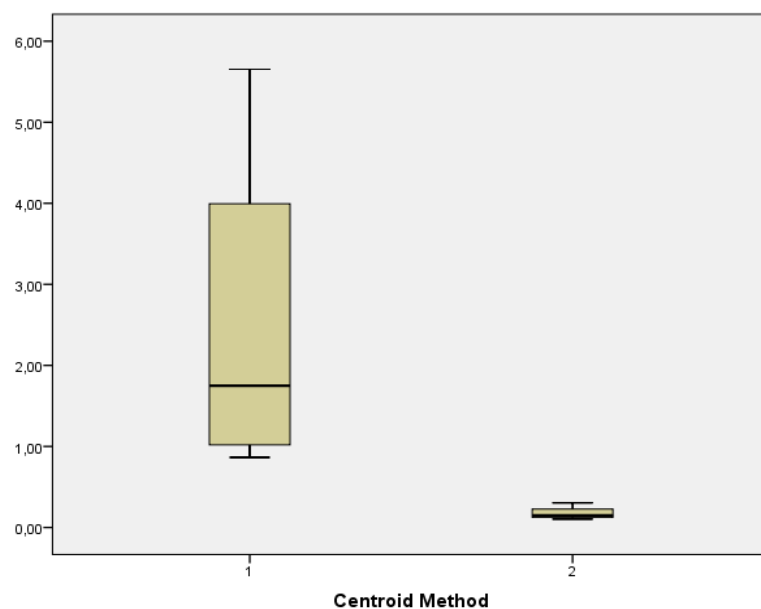
Számszerű jellemzőik alapján a második csoportba azok a klubok voltak (Fehérvár FC, ZTE FC, Puskás FC, Kisvárd Master Good) kerültek, akiknek a likviditási mutatói magasak, illetve eladósodottságuk maximuma (0,30) is alacsonyabb volt, mint az első csoport eladósodottságának minimuma (0,87), vagyis az első csoporthoz tartozó klubok eladósodottsága összességében rosszabb, mint az második csoporthoz tartozóké. Az eredmények alapján az első csoport átlaga 2,61, a második csoporté 0,19. A többi vizsgált mutatóban nincs ilyen erős kontraszt a két csoport között. A vizsgált pénzügyi helyzet mutatók esetében is kirajzolódott a különbség a klubok között a likviditás terén és ez megmutatkozik a 14. ábrán is.

17. ábra: Likviditás I. alakulása a klaszterekben

Forrás: Saját szerkesztés az elemzés alapján

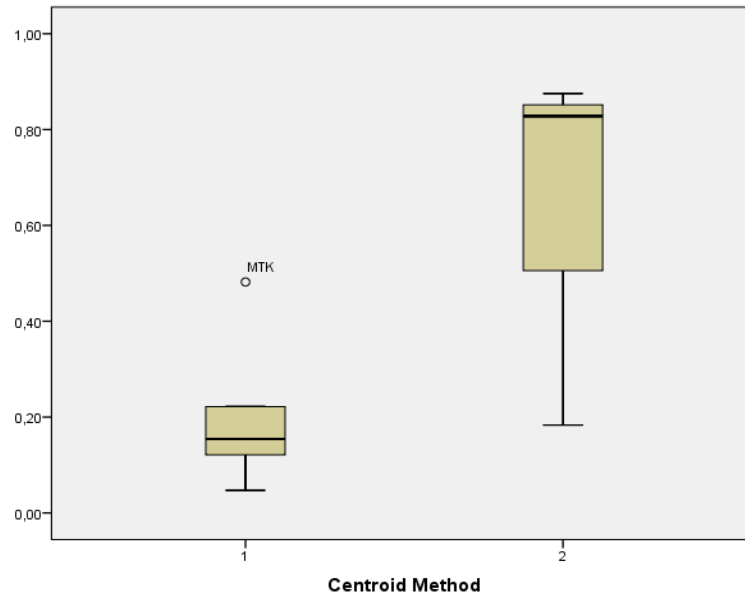
Az eladósodottsági mutató esetében a számok szórása magasabb, mint a likviditásnál volt. Bár ebben a mutatóban is a két klaszter teljesen különbözően viselkedik, ettől függetlenül az első klaszterben elhelyezkedő klubok eladósodottságának mértéke nagyon változó. Az első klaszterben van az Újpest FC és az MTK is és a 12. ábrán jól látszik, hogy ez a két klub az eladósodottság terén teljesen különböző értékeket mutat, ez megmagyarázza a 18. ábrán látható jelenséget is.

18. ábra: Eladósodottsági mutató alakulása a klaszterekben

Forrás: Saját szerkesztés az elemzés alapján

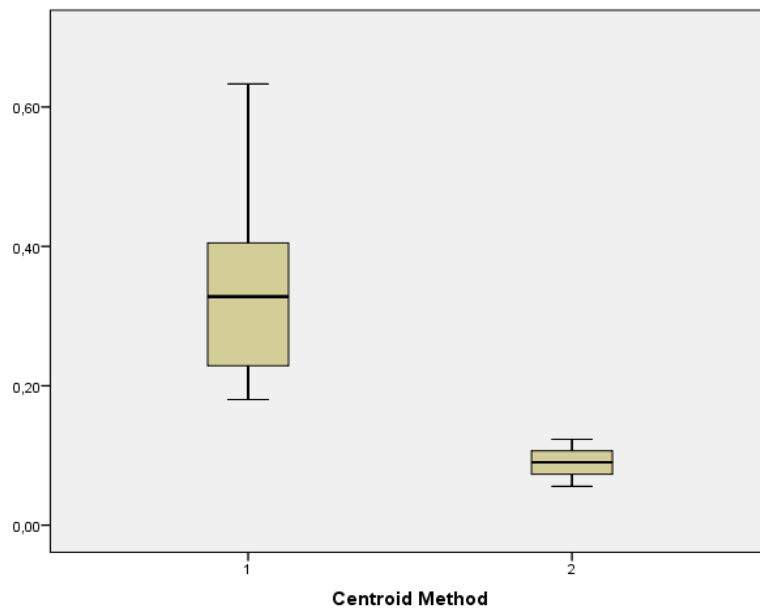
A tőkeellátottság tekintetében azon klubok, amelyeknek a likviditási mutatói kedvezőek voltak, nekik a tőkeellátottságuk is szintén kedvezőbb volt. Az első csoport átlaga 0,19, míg a második csoporté 0,63. Az első csoportba tartozó klubok tőkeellátottsági mutatója az MTK Budapest kivételével szűkebb intervallumot ölel fel.

19. ábra: Tőkeellátottság arányának alakulása a klaszterekben

Forrás: Saját szerkesztés az elemzés alapján

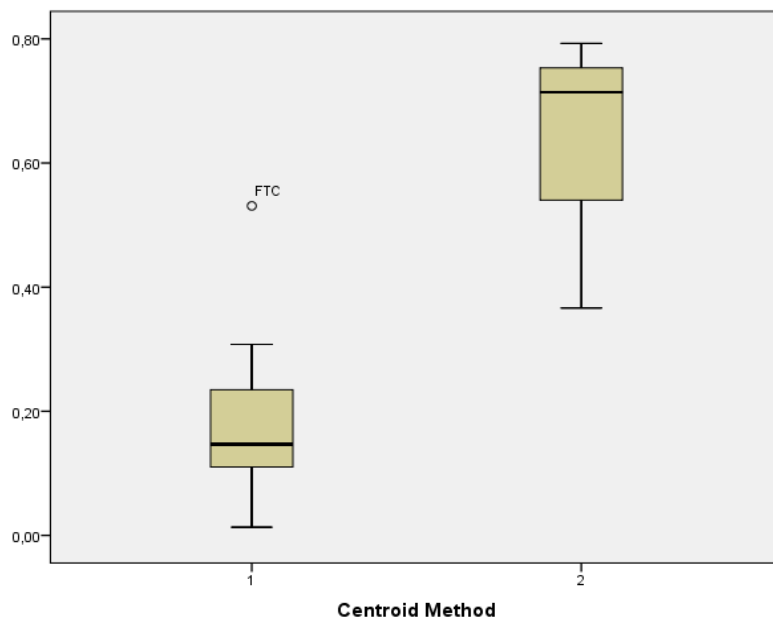
A kötelezettségek aránya is tisztán szétbontja a két klaszter számadatait. Az első klaszter középértéke 0,34, míg a második klaszteré 0,09, ez alapján az első klaszterbe tartozó klubok nem csak az eladósodottság terén, de a kötelezettségek aránya terén is rosszabb értékeket mutat, mint az első klaszterbe tartozó klubok. Az eladósodottság során a kötelezettségek arányát a saját tőkéhez néztem, ez a mutató arra szolgált, hogy megmutassa az idegen tőke arányát saját tőkére vetítve, míg a kötelezettségek aránya mutató számításánál a kötelezettségeket az összes forráshoz viszonyítva kaptuk meg. Ez arra mutat rá, hogy nem csak a saját tőkéhez viszonyítva magas ezeknek a kluboknak a kötelezettsége, de az összes forráshoz képest is.

20. ábra: Kötelezettségek arányának alakulása a klaszterekben

Forrás: Saját szerkesztés az elemzés alapján

A kötelezettségek terén egy csapat (Ferencvárosi TC) kivételével a két klaszter külön válik. Az első klaszter átlaga 0,19, a másodiké 0,62. A Ferencvárosi TC forgóeszköz hányad értéke az első klaszter maximuma, ezzel az értékkel pedig a második klaszterbe is tartozhatna, mivel annak átlagához közelebb tartózkodik, mint az első csoportéhoz.

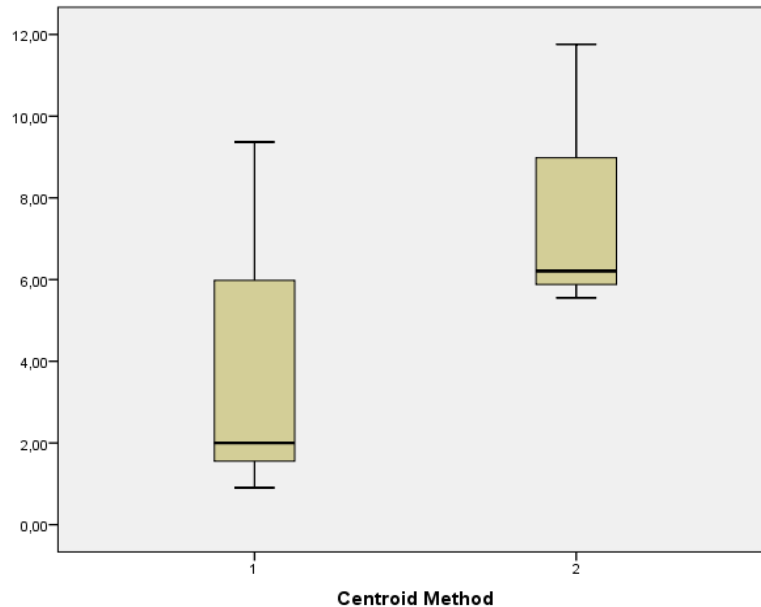

21. ábra: Forgóeszközhányad alakulása a klaszterekben

Forrás: Saját szerkesztés az elemzés alapján

Az átlaga a TAO százalékos értékének az összes forráshoz viszonyítva az első csoportban 3,9, míg minimuma 0,91 és maximuma 9,37, a második csoport eredményei pedig

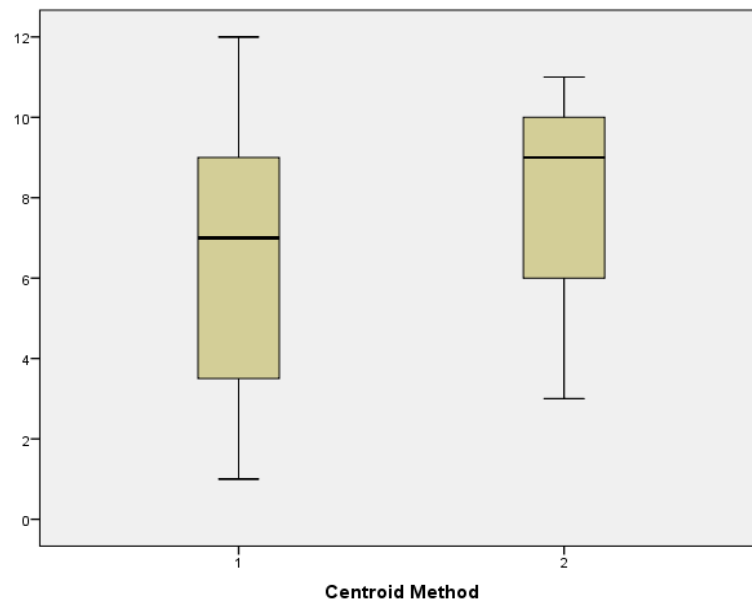
a következőképpen alakultak ezzel kapcsolatban: átlag: 7,84, minimum: 5,55, maximum: 11,76. Ez alapján a két klaszter között van átfedés és nem teljesen különülnek el egymástól. Az leolvasható az ábráról, hogy a második klaszterbe tartozó klubok középpértéke magasabban van, mint az első klaszterbe tartozóké.

22. ábra: TAO (%) alakulása a klaszterekben

Forrás: Saját szerkesztés az elemzés alapján

A helyezések terén a többi mutatóval ellentétben még, ha minimálisan is, de az első csoportba tartozó klubok mutatnak jobb eredményeket. Átlaguk 6,42, vagyis, ha az első csoportban lévő 7 csapat átlagos helyezését vizsgáljuk az elmúlt 5 évben az a hatodik és hetedik hely között helyezkedik el. Ebben a csoportban szerepel a Ferencvárosi TC is, aki mindenképp felfelé húzza a mutatót, mivel a vizsgált években mindig az első helyen végzett. A második csoportba tartozó 4 csapat középpértéke 7,67, ami a hetedik és nyolcadik helyet jelenti nagyjából a bajnokságban átlagosan az elmúlt 5 évben.

23. ábra: Helyezések alakulása a klaszterekben

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatásomban arra voltam kíváncsi, hogy mi befolyásolja a csapatok elért helyezését az évek során. Alapvető hipotézisem szerint azon csapatok, amelyek több TAO-t kapnak, magasabb helyezést is tudnak elérni. Az már a korreláció elemzés kapcsán kiderült, hogy ez a két változó statisztikailag igazolható módon nincs kapcsolatban egymással, így arra a megállapításra jutottam, hogy nem számít milyen mennyiségű TAO jut egy klubhoz, az nincs befolyással az elért helyezésre. Ez a klaszter elemzés során is megmutatkozik, mivel annak ellenére, hogy a második csoportban szereplő csapatok átlagosan több TAO támogatáshoz jutnak, mégsem ők érnek el átlagosan jobb helyezést, de nem is mutatnak akkora eltérést, hogy esetleg negatív összefüggést találjunk a két adat között. Tehát arra nem következtethetünk, hogy azok a csapatok, akik több TAO-hoz jutnak, ők rosszabb eredményeket is érnek el. A korreláció elemzés során kapcsolatot találtam a helyezés és a forgóeszközök aránya között, miszerint ahol magas a forgóeszközök aránya, ott nagyobb a valószínűség arra, hogy a bajnokságban minél előrébb helyezkedjen majd el a klub. De attól, hogy egy csapatnak magas a forgóeszköz aránya, vagy épp a likviditása még nem adódik egyből, hogy az élvonalban fog elhelyezkedni, de hozzásegíti a klubot a jobb eredményhez. A négy nagyon erős likviditással rendelkező klub (Puskás FC, Fehérvár FC, ZTE FC, Kisvárdai Master Good) még egyszer sem szerezte meg a bajnoki címet, vagyis az első helyezést a bajnokságban, pedig a mutatóik alapján stabil pénzügyi háttérrel, alacsony eladósodottsággal és magas forgóeszköz hányaddal rendelkeznek. A ZTE FC például még nem került be a legjobb 6 csapat közé sem a vizsgált időszakban, pedig ezen mutatói mind kedvezőek.

Ezzel kapcsolatban újra eljuthatunk ahhoz a megállapításhoz, hogy a nagyon magas likviditás sem feltétlen egészséges a kluboknál. Az a mennyiségű lekötetlen tőke, amely ezeknél a kluboknál van, nagy alternatív költséget okoz. A kluboknak ezeket a pénzeket be kellene fektetni. Akár olyan minőségű játékosokra is költhetnék, akik segítenének megnyerni a bajnokságot, de bármilyen fejlesztésre való beruházás hasznosabb lehetne a csapat számára, ami arra irányul, hogy a klub minél jobb helyezést tudjon elérni.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Tudományos Diákköri Dolgozatomban szót ejtettem a sport fogalmáról, céljairól és az egészségre gyakorolt hatásairól. Ezek alapján a sport az emberi élet szerves és lényeges részét kell, hogy képezze ahhoz, hogy az ember a fizikai és a mentális egészségét megőrizhesse. Ezáltal a gazdasági előnyök is képződhetnek, hiszen az egészséges munkavállaló hatékonyabb munkavégzésre képes, mint az egészségtelen alkalmazott. Dolgozatomban bemutattam a szabadidő-, a verseny- és a látványsport közötti különbségeket, a szabadidősport során az egészségmegőrzés a cél, emellett a fogyasztó aktívan részt vesz a sporttevékenységben. Versenysport során a sportoló már nem egészségmegőrzés céljából sportol, hanem a minél jobb eredmény elérése érdekében. Látványsport során a fogyasztó passzív résztvevője a sportnak, tehát például, mint szurkoló vesz részt, számára a legfontosabb elem az élmény, a látvány és a szórakozás. Később ismertettem a sportfinanszírozás lehetséges módjait, amivel kapcsolatban világossá vált, hogy az NB I-ben játszó csapatokhoz érkező bevételek milyen forrásokból származnak. Ebből kiderült, hogy a csapatok legnagyobb bevételi forrásai támogatásból érkeznek a klubokhoz és nagyon alacsony az olyan támogatások száma, amelyek kifejezetten valamilyen eredmény eléréséhez köthetőek. Ezután került sor az elemzésre, amely során vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatókat tanulmányoztam, emellett korrelációs és klaszter elemzést végeztem.

9. táblázat: Kutatási cél, hipotézisek, módszerek, eredmények bemutatása

Kutatási cél	Hipotézis	Módszer	Eredmény
A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok eredményeit befolyásoló tényezők vizsgálata, különös tekintettel a TAO és a pénzügyi mutatók hatásaira.	1. Hipotézis: A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok gazdálkodásának eredményei jelentős eltérést mutatnak.	Vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatók számítása 5 év viszonylatában.	
	2. a) Hipotézis: A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok eredményességét jellemző pénzügyi mutatószámaik között statisztikailag igazolható kapcsolat mutatható ki.	Pénzügyi mutatószámok között korreláció vizsgálata, Pearson féle korreláció.	
	2. b) Hipotézis: A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok eredményességét jellemző pénzügyi mutatószámaik és a kapott TAO támogatások között statisztikailag igazolható kapcsolat mutatható ki.		
	3. Hipotézis A magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok szignifikáns eltérést mutatnak a pénzügyi teljesítményük alapján, így csoportosíthatóak lesznek.	Pénzügyi típusjelenségek azonosítása, klaszter elemzés.	

Forrás: saját szerkesztés kutatási eredmények alapján

Az elemzések során válaszokat kaptam a megfogalmazott hipotéziseimre, amelyeknek egy része beigazolódott, más része pedig megcáfolásra került az eredmények alapján. Az első hipotézisem miszerint a magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok gazdálkodásának eredményei jelentős eltérést mutatnak, cáfolódott. A vizsgált mutatószámok alapján nem viselkedtek teljesen eltérően a csapatok, legtöbb esetben csak 1-2 kivétel volt, akinek nagyban eltértek az eredményei a többi klubtól, de előfordultak olyan mutatók is, amelyekben különbözőséget mutattak a klubok, ilyen például a kötelezettségek aránya.

A korrelációs elemzéssel arra kerestem a választ, hogy vajon vannak-e hatással a klubok eredményességére a pénzügyi mutatószámaik, vagy a kapott TAO támogatás mennyisége. Hipotézisem szerint mind a kettő hatással van a bajnokságban elért eredményre, de az elemzés arra mutatott rá, hogy csak a pénzügyi mutatószámok azok közül is csak egy áll

kapcsolatban az elért helyezésekkel, míg a TAO támogatások mértéke nem befolyásolja az elért eredményeket. Ezek szerint második a) hipotézisem beigazolódt, míg második b) hipotézisem cáfolódott. Az eredményességre a korrelációs elemzés alapján a forgóeszközök mennyisége van hatással, miszerint minél magasabb a forgóeszköz aránya a klubban, annál nagyobb eséllyel ér el jobb helyezést a bajnokságban.

Klaszter elemzés során 3 klaszter képződött, de utána kizárásra került egy klub, aki egymagában egy teljesen külön álló klasztert alkotott, így az elemzés 2 klaszterről készült. Harmadik hipotézisem, miszerint a magyar nemzeti bajnokság első osztályában játszó férfi labdarúgó klubok szignifikáns eltérést mutatnak a pénzügyi teljesítményük alapján, így csoportosíthatóak lesznek, ez a vizsgálat alapján beigazolódt. A két csoport bizonyos mutatók alapján teljesen ellentétes viselkedést mutatott, ilyen volt a likviditási vagy eladósodottsági mutató, míg más mutatóknál nem volt ilyen éles a különbség a klaszterek között. Az első klaszterbe a kevésbé likvid, nagyobb adóssággal rendelkező klubok kerültek, míg a másik klaszterbe a likvid, kevés adóssággal rendelkező csapatok.

Hogy pontosan mi befolyásolja gazdasági szempontból az elért helyezést azt nem könnyű még ezen információk birtokában sem megmondani. A korrelációs elemzés eredménye szerint azoknak a csapatoknak jó eredményt kell elérniük a bajnokságban, akiknek forgóeszköz arányuk magas, de a Paks FC forgóeszköz hányada nem túl magas, mégis 4 évadon keresztül az első 6 csapat között végzett. A klaszterek a mutatószámok alapján külön mozogtak többször is, de a helyezések terén nem mutattak egyértelmű különbözőséget. Az első klaszterbe tartozó klubok nagyon nagy szórással rendelkeznek, vagyis az elsőtől a tizenkettedik helyig mindegyiken megfordultak az 5 év alatt. A második klaszterben elhelyezkedő klubok pedig második és tizenegyedik hely között végeztek. Így azt sem kijelenthető, hogy kedvező likviditási és eladósodottsági mutató automatikusan jó helyezést eredményez. Mégis azt mondhatjuk, hogy leginkább azok a klubok kerültek a tabella felső részébe, akik hatékonyan gazdálkodtak, így valahol itt kell keresni a választ. Ebből kifolyólag a csapatoknak a kapott támogatásokkal és bevételekkel egy kiegyensúlyozott gazdálkodást kéne folytatniuk, amely hozzásegíti őket a hosszútávú jó eredményekhez, így nem csak 1-1 évben juthatnak el a dobogóra. A bajnokság kimenetele is izgalmasabb lehetne, hiszen ennek következtében minden csapatnak közel egyenlő esélye van arra, hogy megszerezze az első helyet gazdasági mutatószámaik alapján. Az MLSZ stratégiai célja, hogy megtartsa az egyensúlyt a klubok között, amit a támogatásokkal tud megvalósítani, mivel, ha teljesen üzleti alapú lenne a labdarúgás, akkor a kisebb csapatoknak nem lenne esélye felvenni a nagyobb költségvetésű csapatokkal a versenyt, úgy pedig nem maradna meg a mérkőzések

kimeneteleinek izgalma. Tehát a támogatások elengedhetetlenek, bár a mértékük megkérdőjelezhető, hiszen a TAO támogatás mennyisége például nincs befolyással az eredményességre. Dolgozatomnak nem célja, de úgy gondolom hasznos kutatás lenne a jövőben, ha az eredményességet azon a területen vizsgálnák, hogy hány olyan labdarúgót képzett ki a magyar utánpótlási rendszer, akik első osztályú klubokban meghatározó szerepet töltenek be. Ezen játékosok erősebb külföldi bajnokságban szerzett tapasztalatai a magyar nemzeti csapat sikereihez tudnának hozzájárulni és országunk idővel visszafoglalhatná régi, méltóságteljes helyét a nemzetközi labdarúgásban is. Továbbá a magyar NB I. csapatai is magasabb színvonalat tudnának képviselni jól képzett magyar labdarúgókkal, amivel párhuzamosan a nézettség is növekedhetne. Jövőbeli kutatási irány, hogy a magyar labdarúgó klubokat nemzetközi klubokkal hasonlítsam össze, ami akkor lehetséges, hogyha a beszámolók azonos elveken alapulnak és azonos a tartalmuk.

IRODALOMJEGYZÉK

Szakirodalom

- András K. – Havran Zs. (2016): Examination of Central and Eastern European Professional Football Clubs' Sport Success, Financial Position and Business Strategy in International Environment. In: Trajczyn'ski P. - Pus'lecki L. (szerk.): *Competitiveness of CEE Economies and Businesses Multidisciplinary Perspectives on Challenges and Opportunities*. pp. 197-210. DOI: 10.1007/978-3-319-39654-5_10
- András, K. (2015). A hivatásos sport gazdaságtani alapjai. In: Ács P. (szerk.): *Sport és gazdaság*. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs, pp. 434–481.
https://www.researchgate.net/profile/Pongrac-Acs/publication/303325290_Sport_es_gazdasag/links/573cd52208aea45ee8419ef9/Sport-es-gazdasag.pdf (letöltve: 2024.11.02.)
- Balogh R. – Bácsné Bába É. (2020): A passzív sportfogyasztás komplex elemzése. *Jelenkori társadalmi és gazdasági folyamatok*. 15. évf., 1–2. sz., pp. 37–52. DOI: 10.14232/jtgf.2020.1-2.37-52
- Bordás P. (2015): A sportfinanszírozás modelljei Sportjog közpénzügyi alapjai. In: Varga J. – Bordás P. (szerk.): *A sportjog közpénzügyi alapjai*. Campus Kiadó, Debrecen pp. 39-70.
https://www.academia.edu/88715199/A_sportjog_k%C3%B6zp%C3%A9nz%C3%BCgyi_alapjai (letöltve: 2024.11.02.)
- Camy J. (2006): Employment opportunities in the sports sector: A review of the European situation. In: di Cola, G. (szerk.): *Beyond the scoreboard: Youth employment opportunities. and skills development in the sports sector*. International Labour Office, Geneva pp. 85-104.
<https://www.icsspe.org/system/files/Di%20Cola,%20G.%20-%20Beyond%20the%20Scoreboard%20Youth%20employment%20opportunities%20and%20skills%20development%20in%20the%20sports%20sector.pdf#page=111> (letöltve: 2024.11.02.)
- Chikán A. (2020): *Vállalatgazdaságtan*. Akadémiai Kiadó, Budapest, DOI: <https://doi.org/10.1556/9789634545897>

- Coalter, F. (2005) *The Social Benefits of Sport*. Institute for Sports Research University of Stirling, Edinburgh
https://www.sportni.net/wp-content/uploads/2013/03/the_social_benefits_of_sport_an_overview_to_inform_the_community_planning_process.pdf (letöltve: 2024.11.02.)
- Csalner A. E. (2015): *Bevezetés az SPSS statisztikai programcsomag használatába*. Szegedi Tudományegyetem, Szeged
https://www.inf.u-szeged.hu/~banhelyi/okt/SPSS_2021tavasz/csallner-spss-javitott.pdf (letöltve: 2024.11.02.)
- Csorba Gy. (2016): *A sport civil szervezetrendszer*. Képviselői Információs Szolgálat
https://www.parlament.hu/documents/10181/595001/Infojegyzet_2016_54_sport_szervezetrendszer.pdf/a17bf6d7-91e1-4189-9d5f-318ad42a66ef (letöltve: 2024.11.02.)
- Dénes F. (1998): A futball eladásának közgazdasági alapjai. *Marketing&Menedzsment*. 32. évf. 3. sz. pp.9-17.
<https://journals.lib.pte.hu/index.php/mm/article/view/2032> (letöltve: 2024.11.02.)
- Elbert G. (2015): Sport, politika, sportpolitika. In: Laczkó T. – Rétsági E. (szerk.): *A sport társadalmi aspektusai*. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs, pp. 62-95.
<https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%21Palyazati/ASportTarsadalmiAspektusaiN.pdf> (letöltve: 2024.11.02.)
- Feldöldi I. – Nagy Zs. (2022): *A sporttal kapcsolatos számvevőszéki tapasztalatok hazai és nemzetközi viszonylatban*. Állami Számvevőszék
https://www.asz.hu/dokumentumok/E2213_Sporttal_kapcsolatos_ASZ_tapasztalatok.pdf (letöltve: 2024.11.02.)
- Fűrész D. I. – Takács A. (2021.): A magyar látványsport-támogatási rendszer hatása a verseny kiegyensúlyozottságára. *Közgazdasági Szemle*. 68. évf. 10. sz. pp. 1089-1108. DOI: 10.18414/KSZ.2021.10.1089
- Gősi Zs. (2017): A sportszövetségek bevételi szerkezetének és vagyonának változása 2011 és 2015. In: *Magyar Sporttudományi Szemle. Magyar Sporttudományi Füzetek* – 16. pp. 91-108.
<https://mstt.hu/wp-content/uploads/2018/06/Sportiranyitas-Gazdasagi-Kerdesei-honlapra.pdf> (letöltve: 2024.11.02.)

- Gösi, Z. - Nagy, J., (2018) Sportvállalkozások gazdálkodási jellemzői, 2016. In: Hamar P. - Köpf K. (szerk.): *Mozgás - biológia - sport - tudomány*. Budapest: Magyar Edzők Társasága. pp. 100–110.
https://www.researchgate.net/publication/326332056_SPORTVALLALKOZASOK_GAZDALKODASI_JELLEMZOI_2016 (letöltve: 2024.11.02.)
- Gyömörei T (2015): Magán és közfinanszírozás a sportban. In: Ács p. (szerk.): *Sport és gazdaság*. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs pp. 94-160.
<https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%21Palyazati/SportEsGazdasag.pdf> (letöltve: 2024.11.02.)
- Kassay L. (2020): A tudatosan választott és működtetett üzleti modell kívánatos volta a hivatásos csapatsportban. In: Gösi Zs. – Bukta Zs. (szerk.): *A sport társadalmi, gazdasági és utánpótlás-nevelési kérdései*. Akadémiai Kiadó, Budapest DOI: 10.1556/9789634545828
- Katona P. M. (2020): A sportágválasztást befolyásoló tényezők vizsgálata különböző csapatsportágak vonatkozásában. In: Balogh L. (szerk.): *Trendek a versenysport és a szabadidősport területéről*. Debreceni Egyetem, Sporttudományi Koordinációs Intézet, Debrecen pp. 237-244.
https://sportsci.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/trendek_a_versenysport_es_a_szabadidosport_teruleterol.pdf (letöltve: 2024.11.02.)
- Kinczel A. – Laoues-Czimbalmos N. – Müller A. (2020): *A fiatalok szabadidősporttal, sportmotivációjával kapcsolatos kutatások tapasztalataiból*. Acta Carolus Robertus, 2020. 10. évf. 2. sz. pp. 97–116. DOI: 10.33032/acr.2480
- Laáb Á. (2019): *Döntéstámogató számvitel – érthetően, szórakoztatóan*. Wolters Kluwer, Budapest, DOI: <https://doi.org/10.55413/9789632958460>
- Malm C. - Jakobsson J. - Isaksson A. (2019): *Physical Activity and Sports—Real Health Benefits: A Review with Insight into the Public Health of Sweden*. Multidisciplinary PubMed Central, DOI: 10.3390/sports7050127
- McComb G. D. (2004): *Sports in World History*. Taylor & Francis Inc., New York
- Müller A. – Bácsné Bába É. – Gabnai Z. – Pfau C. – Pető K. (2019): *A fitneszrendszerek és új típusú mozgásformák társadalmi és gazdasági aspektusai*. Acta Carolus Robertus, 2019. 9 (2) pp. 109-122. DOI: 10.33032/acr.2019.9.2.109

- Paár D. (2015): *Sport és gazdasági aktivitás* In: Ács P. (szerk.): *Sport és gazdaság*. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar pp. 28-40.
<https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%21Palyazati/ASportTarsadalmiAspektusaiN.pdf> (letöltve: 2024.11.02.)
- Paár D. (2021a): A vagyoni helyzet elemzése. In: Paár D., Szóka K. (szerk.): *Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján*. Sopron Egyetem Kiadó, Budapest, pp. 39-57. DOI: 10.35511/978-963-334-402-6
- Paár D. (2021b): A pénzügyi helyzet elemzése rövid és hosszú távon. In: Paár D., Szóka K. (szerk.): *Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján*. Sopron Egyetem Kiadó, Budapest, pp. 58-69. DOI: 10.35511/978-963-334-402-6
- Paár D. (2024): *Sportközgazdaságtan*. University of Pécs Faculty of Health Sciences, Pécs, DOI: <https://doi.org/10.15170/SPKOZG-ETK-2024>
- Sajtos L. – Mitev A. (2007): *SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv*. Alinea Kiadó, Budapest
- Szabó Á. (szerk.) (2024): *A szabadidősport üzleti kérdései*. Budapest: Akadémiai Kiadó. DOI: <https://doi.org/10.1556/9789634549338>
- Szabó K. (2020): Szabadidő kutatások, napjaink rekreációja. In: Balogh L. (szerk.): *Trendek a versenysport és a szabadidősport területéről*. Debreceni Egyetem, Sporttudományi Koordinációs Intézet, Debrecen pp. 106-119.
https://sportsci.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/trendek_a_versenysport_es_a_szabadidosport_teruleterol.pdf (letöltve: 2024.11.02.)
- Szóka K. (2021): Jövedelmezőség elemzése. In: Paár D., Szóka K. (szerk.): *Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján*. Sopron Egyetem Kiadó, Budapest, pp. 70-87. DOI: 10.35511/978-963-334-402-6
- Tóth N. Á. – Mátrai G. (2023): A magyar sport finanszírozásának rendszere, különös tekintettel a közpénzügyi vonatkozásokra. *Pénzügyi szemle*. 69. évf. 2. sz. pp. 84-102. DOI: https://doi.org/10.35551/PFQ_2023_2_5
- Tóth T. (2021): *Vállalati pénzügyek*. Akadémiai Kiadó, Budapest, DOI: <https://doi.org/10.1556/9789634546818h>
- Zéman Z. – Béhm I. (2017): *A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára*. Akadémiai Kiadó, Budapest. DOI: 10.1556/9789634540137

Zimányi Róbert G. (2022): Verseny- és szabadidősport gyakorlati megkülönböztetése a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és ezen belül a Nonprofit Szervezetek Osztályozási Rendszere (NSzOR) alapján. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 23. évf. 3. sz., pp. 74-81.

Egyéb dokumentumok

A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon, 2022. Központi Statisztikai Hivatal, 2020

<https://ksh.hu/s/kiadvanyok/fenntarthato-fejlodes-indikatorai-2022/1-20-sdg-2#4-abra> (letöltve: 2024.11.02.)

A magyar labdarúgás stratégiája – A megújulás évtizede 2010-2020. MLSZ Stratégiai kiadvány, 2011

https://szovetseg.mlsz.hu/adat/dokumentum/527/dokumentumok/mlsz_strategia1.pdf (letöltve: 2024.11.02.)

A költségvetés sport kiadásai 2001-2020. Központi Statisztikai Hivatal, 2020

https://www.ksh.hu/stadat_files/ksp/hu/ksp0018.html (letöltve: 2024.11.02.)

Aktív életmód kutatás. TÁRKI Társadalomkutató Intézet, 2024

https://tf.hu/files/docs/hirek/2024/aktiv-eletmod-kutatas-210x148-240613-v5_3.pdf (letöltve: 2024.11.02.)

Britannica Dictionary definition of SPORT. The Britannica Dictionary honlapja

<https://www.britannica.com/dictionary/sport> (letöltve: 2024.11.02.)

Employment in sport. Eurostat, 2024

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_in_sport (letöltve: 2024.11.02.)

Foglalkoztatottak száma, 2024. Központi Statisztikai Hivatal, 2024

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/fem/fem2409.html> (letöltve: 2024.11.02.)

Government expenditure on recreation, culture and religion. Eurostat, 2024

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_recreation,_culture_and_religion#Expenditure_on_.27recreation.2C_culture_and_religion.27 (letöltve: 2024.11.02.)

Government expenditure on recreational and sporting services. Eurostat, 2024

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_recreational_and_sporting_services&oldid=650140 (letöltve: 2024.11.02.)

Meaning of sport in English. Cambridge-i szótár

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sport> (letöltve: 2024.11.02.)

MTVA általános közzétételi lista 2023 július - 5 millió feletti szerződések II. rész. Média-szolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap, 2023

https://mtva.hu/wp-content/uploads/sites/17/2023/10/Kozzeteteli_lista_2023_ju-lius_MTVA_5_millio_feletti_szerzodesek_II_resz.pdf (letöltve: 2024.11.02.)

Professzionális futballkörkép. MLSZ kiadvány, 2023

https://szovetseg.mlsz.hu/file/newse/33588/file/professzionalis_futballkor-kep_1108_digit_.pdf (letöltve: 2024.11.02.)

Sport and Physical Activity. Special Eurobarometer 525

<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668> (letöltve: 2024.11.02.)

Sport szó jelentése. A magyar nyelv értelmező szótára

<https://mek.oszk.hu/adatbazis/magyar-nyelv-ertelmezo-szotara/szo-tar.php?szo=SPORT&offset=66&kezdobetu=S> (letöltve: 2024.11.02.)

TAO – gráfkiadvány. Magyar Labdarúgó Szövetség, 2024

https://szovetseg.mlsz.hu/adat/dokumentum/10551/dokumentu-mok/mlsz_tao_2024_full_web.pdf (letöltve: 2024.11.02.)

Televízió- és rádióműsor-idő műsortípus szerint. KSH adatai alapján

https://www.ksh.hu/stadat_files/ksp/hu/ksp0004.html (letöltve: 2024.11.02.)

The Financial Landscape of European Football. European Leagues, 2021

<https://europeanleagues.com/wp-content/uploads/REPORT-THE-FINANCIAL-LANDSCAPE-OF-EUROPEAN-FOOTBALL.pdf>

The Sporting magazine; or Monthly calendar [electronic resource] : of the transactions of the turf, the chace, and every other diversion interesting to the man of pleasure and enterprize.. Ausztrál Nemzeti Könyvtár honlapja

<https://catalogue.nla.gov.au/catalog/4848181> (letöltve: 2024.11.02.)

Jogszabályok

2004. évi I. törvény a sportról

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400001.tv> (letöltve: 2024.11.02.)

65/2007. (VI. 27.) OGY határozat a XXI. Nemzeti Sportstratégiáról.

<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a07h0065.OGY> (letöltve: 2024.11.02.)

Törvényjavaslat a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. Törvény végrehajtásáról. Parlament

<https://www.parlament.hu/irom42/05387/05387.html> (letöltve: 2024.11.02.)

T/4181. számú törvényjavaslat Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről. Parlament

<https://www.parlament.hu/irom42/04181/04181.html> (letöltve: 2024.11.02.)

Internetes források

András K. (2003b): *Üzleti elemek a sportban.* Doktori (PhD) értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Gazdálkodástani Doktori Iskola

https://phd.lib.uni-corvinus.hu/150/1/andras_krisztina.pdf (letöltve: 2024.11.02.)

Aldana S. (2024): *Healthy Employees: An Important Factor For Workplace Productivity*

<https://www.wellsteps.com/blog/2022/03/15/healthy-employees-3/> (letöltve: 2024.11.02.)

András K. (2003a:) *A sport és az üzlet kapcsolata – elméleti alapok.* Műhelytanulmány, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem

<https://edok.lib.uni-corvinus.hu/61/1/Andr%C3%A1s34.pdf> (letöltve: 2024.11.02.)

Bóka F. - Balogh L. - Orbán K. - Vári B. - Meszlényi-Lenhart E. - Mikulán R. - Kiss G.: *Rekreáció III. szemelvények a rekreáció területéről.* Szegedi Tudományegyetem

http://www.jgypk.hu/tamop15e/tananyag_html/Rekreacio_III/ii12_a_sport_itali_trsadalmi_integrci.html (letöltve: 2024.11.02.)

Bruckner M. (2024): *A kiemelt akadémiák dominálnak a bajnokságokban, de valódi előrelépés egyelőre nincs.* Utánpótlássport -a korosztályos sport online napilapja.

<https://www.utanpotlassport.hu/2024/06/18/a-kiemelt-akademiak-dominálnak-a-bajnokságokban-de-valodi-elorelepes-egyelore-nincs> (letöltve: 2024.11.02.)

Durbák I. (2011): *Aki egészséges, jobban dolgozik.* Profession

<https://www.profession.hu/cikk/aki-egeszseges-jobban-dolgozik> (letöltve: 2024.11.02.)

Erdősi Z. (2009): *Sporttörténet.* Csanádi Árpád Általános Iskola Középiskola és Pedagógiai Intézet

<https://csanadi-bp.edu.hu/docs/sportjegyzet/Erd%C5%91si-Sportt%C3%B6rt%C3%A9net.pdf> (letöltve: 2024.11.02.)

- Hanif S. (2019): *Effect of Sports on General Health*. Manhattan Medical Arts
<https://manhattanmedicalarts.com/blog/effect-of-sports-on-general-health> (letöltve: 2024.11.02.)
- Jandó Z. (2024): *A 600 milliárdos út Felcsúttól Nyíregyházáig*.
<https://g7.hu/kozelet/20240814/a-600-milliardos-ut-felcsuttol-nyiregyhazaig/> (letöltve: 2024.11.02.)
- Kerényi E. (2021.): *Bemutatjuk a rendszert, amire az MLSZ a magyar futball új jövőjét építi*.
<https://m4sport.hu/magyar-foci/cikk/2021/09/23/bemutatjuk-a-rendszert-amire-az-mlsz-a-magyar-futball-uj-jovojet-epiti/> (letöltve: 2024.11.02.)
- Kis G. (2021): *Amit a társasági adófelajánlás intézményéről tudni érdemes*
<https://5percado.hu/amit-a-tarsasagi-adofelajanlas-intezmenyerol-tudni-erdemes/> (letöltve: 2024.11.02.)
- Klág D. (2023): *Sosem mértek még ilyen mértékű elhízást az Egyesült Államokban*. Telex.hu
<https://telex.hu/kulfold/2023/09/24/sosem-mertek-meg-ilyen-merteku-elhizast-az-egyesult-allamokban> (letöltve: 2024.11.02.)
- Lovas J. (2024): *Elképesztő a magyar egészségügy helyzete*
<https://www.azenzem.hu/cikkek/elkepeszto-a-magyar-egeszsegugy-helyzete/10072/> (letöltve: 2024.11.02.)
- Madarász T. (2018): *Magyar sportsikerekben gazdag egyéni sportágak versenyképességi tényezőinek meghatározása fiatal sportfogyasztók megítélése alapján*. Egyetemi doktori (PhD) értekezés. Debreceni Egyetem, Debrecen
<https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/4365cb0f-2e2d-4ebb-88ec-9c1fca70d43f/content> (letöltve: 2024.11.02.)
- Magyar futballisták és edzők külföldön*. Nemzeti Sport, 2016
<https://www.nemzetisport.hu/legiosok/2016/12/magyar-futballistak-es-edzok-kulfoldon-1> (letöltve: 2024.11.02.)
- Öngyilkossági kockázat felmérése*. Európai Szövetség a Depresszió Ellen projektje, az iFight Depression honlapja alapján
<https://ifightdepression.com/hu/egeszseguagi-szakembereknek/haziorvosok/oen-gyilkossagi-kockazat-felismerese> (letöltve: 2024.11.02.)
- Paár D. (2013): *A magyar háztartások sportfogyasztásának gazdasági szempontú vizsgálata*. Doktori (PhD) értekezés, Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron
<http://doktori.uni-sopron.hu/id/eprint/405/1/disszertacio.pdf> (letöltve: 2024.11.02.)

- Radnai K. (2018): *A TAO támogatásról – közérthetően*. Piac&Profit
https://piacesprofit.hu/cikkek/kkv_cegblog/a-tao-tamogatasrol-kozerthetoen.html
(letöltve: 2024.11.02.)
- Rizmayer B. (2024): *Magyar játékosok, akikért szoríthatunk a topligákban 2024*
https://www.eurosport.hu/labdarugas/magyar-jatekosok-topligak-szoboszlai-gulacsi-nego-szalai-orban_sto10303823/story.shtml (letöltve: 2024.11.02.)
- Simonyi B.- *A sport kultúrtörténete 2. rész*. Wolfgang Behringer: A sport kultúrtörténetének könyvkritikája
https://nemaze.blog.hu/2017/03/19/a_sport_kulturtortenete2 (letöltve: 2024.11.02.)
- Stadionok, sportpályák Magyarországon*. Magyarfutball.hu - a magyar labdarúgás adatbázisa
<https://www.magyarfutball.hu/hu/stadionok> (letöltve: 2024.11.02.)
- Szeifert N. (2024): *Sport és mentális egészség*. Magyar Egészségmegőrzési és Életmódorvostani Egyesület
<https://eletmodorvostan.hu/2024/05/09/sport-es-mentalis-egeszseg/> (letöltve: 2024.11.02.)
- WebMD (2024): *Benefits of Sports for Mental Health*. Medically Reviewed by Bhandari S.
<https://www.webmd.com/mental-health/benefits-of-sports-for-mental-health> (letöltve: 2024.11.02.)

MELLÉKLETEK

1. MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2023

2023												
ROE	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>D) Saját tőke</i>	3 418	2 112	119	352	1 052	321	880	5 239	535	5 051	1 353	464
<i>VII. Adózott eredmény</i>	-932,742	1630,187	11,552	5,782	336,761	163,118	240,411	50,728	66,671	-3477,852	19,537	22,18
<i>Egyenlet eredménye</i>	-0,2729	0,7717	0,0972	0,0164	0,3200	0,5083	0,2731	0,0097	0,1245	-0,6885	0,0144	0,0478
ROA	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Eszközök összesen</i>	15 366	2 564	2 523	1 592	8 878	909	7 104	10 867	2 919	7 333	1 547	3 002
<i>VII. Adózott eredmény</i>	-932,742	1630,187	11,552	5,782	336,761	163,118	240,411	50,728	66,671	-3477,852	19,537	22,18
<i>Egyenlet eredménye</i>	-0,0607	0,6358	0,0046	0,0036	0,0379	0,1795	0,0338	0,0047	0,0228	-0,4743	0,0126	0,0074
Likviditás I.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	8 159	1 831	313	257	1 305	321	2 187	1 051	1 069	4 505	1 226	39
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	5976,826	314,107	671,935	304,699	5385,08	472,08	1950,838	4575,407	162,781	520,334	139,445	241,005
<i>Egyenlet eredménye</i>	1,3650	5,8278	0,4656	0,8432	0,2423	0,6803	1,1212	0,2297	6,5686	8,6587	8,7917	0,1636
Likviditás II.	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	8 159	1 831	313	257	1 305	321	2 187	1 051	1 069	4 505	1 226	39
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	5976,826	314,107	671,935	304,699	5385,08	472,08	1950,838	4575,407	162,781	520,334	139,445	241,005
<i>I. Készletek</i>	0,000	7,111	92,014	9,261	59,784	29,643	9,107	14,253	48,909	69,960	27,932	27,932
<i>Egyenlet eredménye</i>	1,3650	5,8052	0,3287	0,8128	0,2312	0,6175	1,1165	0,2266	6,2681	8,5243	8,5914	0,0477
Likviditás III.	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>IV. Pénzeszközök</i>	6 094	1 598	59	145	1 114	242	464	69	935	4 301	974	19
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	5976,826	314,107	671,935	304,699	5385,08	472,08	1950,838	4575,407	162,781	520,334	139,445	241,005
<i>Egyenlet eredménye</i>	1,0196	5,0883	0,0872	0,4770	0,2069	0,5118	0,2381	0,0150	5,7467	8,2666	6,9861	0,0808
Eladósodottság	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>F) Kötelezettségek</i>	5 977	314	672	305	5 620	472	2 330	4 575	163	520	139	541
<i>D) Saját tőke</i>	3417,8610	2112,4490	118,8480	351,9630	1052,2330	320,9230	880,2610	5238,5130	535,3870	5051,1990	1353,2650	463,5670
<i>Egyenlet eredménye</i>	1,7487	0,1487	5,6537	0,8657	5,3411	1,4710	2,6467	0,8734	0,3040	0,1030	0,1030	1,1670
ROS	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	8 169 493	4 947 968	1 351 099	1 433 925	2 682 994	1 630 039	2 377 058	1 893 454	1 520 066	2 370 236	1 368 501	1 264 305
<i>VII. Adózott eredmény</i>	-932,742	1630,187	11,552	5,782	336,761	163,118	240,411	50,728	66,671	-3477,852	19,537	22,18
<i>Egyenlet eredménye</i>	-0,00011417	0,00032947	0,00000855	0,00000403	0,00012552	0,00010007	0,00010114	0,00002679	0,00004386	-0,00146730	0,00001428	0,00001754
Profithányad	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	8 169 493	4 947 968	1 351 099	1 433 925	2 682 994	1 630 039	2 377 058	1 893 454	1 520 066	2 370 236	1 368 501	1 264 305
<i>Üzemi tevékenység eredménye</i>	-719460	1707177	35196	-2376	354068	181442	179428	50504	86702	-3331719	-97402	24751
<i>Egyenlet eredménye</i>	-0,0881	0,3450	0,0260	-0,0017	0,1320	0,1113	0,0755	0,0267	0,0570	-1,4056	-0,0712	0,0196
Forgóeszközök aránya	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	8 159	1 831	313	257	1 305	321	2 187	1 051	1 069	4 505	1 226	39
<i>Eszközök összesen</i>	15366,395	2563,914	2523,259	1591,723	8877,854	908,623	7103,719	10867,317	2919,472	7332,926	1546,575	3002,138
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,5309	0,7140	0,1240	0,1614	0,1470	0,3535	0,3079	0,0967	0,3662	0,6144	0,7927	0,0131
Tőkeellátottság	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>D) Saját tőke</i>	3 418	2 112	119	352	1 052	321	880	5 239	535	5 051	1 353	464
<i>Források összesen</i>	15366,395	2551,214	2523,259	1592,023	8877,854	908,623	7103,719	10867,317	2919,472	7332,926	1546,575	3002,138
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,2224	0,8280	0,0471	0,2211	0,1185	0,3532	0,1239	0,4820	0,1834	0,6888	0,8750	0,1544
Kötelezettségek aránya	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>F) Kötelezettségek</i>	5 977	314	672	305	5 620	472	2 330	4 575	163	520	139	541
<i>Források összesen</i>	15366,395	2551,214	2523,259	1592,023	8877,854	908,623	7103,719	10867,317	2919,472	7332,926	1546,575	3002,138
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,3890	0,1231	0,2663	0,1914	0,6330	0,5196	0,3280	0,4210	0,0558	0,0710	0,0902	0,1802
TAO	FTC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>TAO</i>	139 122 967	299 956 142	236 355 150	140 498 334	132 092 544	531 196 035	115 178 034	217 279 727	162 141 820	158 183 026	96 005 158	93 999 092
<i>Források összesen</i>	15366395000	2551214000	2523259000	1592023000	8877854000	908623000	7103719000	10867317000	2919472000	7332926000	1546575000	3002138000
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0091	0,1176	0,0937	0,0883	0,0149	0,5846	0,0162	0,0200	0,0555	0,0216	0,0621	0,0313

2. MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2022

2022												
ROE	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>D) Saját tőke</i>	4 351	482	107	346	1 016	158	630	4 506	549	8 529	1 259	441
<i>VII. Adózott eredmény</i>	1324,096	-1557,225	485,026	3,575	-129,532	2,357	49,822	48,087	54,113	127,509	593,973	43,19
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,3043	-3,2290	4,5204	0,0103	-0,1275	0,0149	0,0791	0,0107	0,0986	0,0149	0,4719	0,0979
ROA	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Eszközök összesen</i>	17 189	1 385	2 443	1 796	7 918	622	6 880	11 248	2 894	11 172	1 554	6 658
<i>VII. Adózott eredmény</i>	1324,096	-1557,225	485,026	3,575	-129,532	2,357	49,822	48,087	54,113	127,509	593,973	43,19
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0770	-1,1241	0,1986	0,0020	-0,0164	0,0038	0,0072	0,0043	0,0187	0,0114	0,3821	0,0065
Likviditás I.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	11 527	445	457	516	1 312	205	1 519	1 215	854	8 225	1 095	131
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	2127,703	726,172	700,154	178,08	4121,264	300,768	1831,411	5882,85	131,801	734,084	201,772	581,359
<i>Egyenlet eredménye</i>	5,4176	0,6129	0,6530	2,8975	0,3183	0,6800	0,8293	0,2065	6,4792	11,2046	5,4273	0,2245
Likviditás II.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	11 527	445	457	516	1 312	205	1 519	1 215	854	8 225	1 095	131
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	2127,703	726,172	700,154	178,08	4121,264	300,768	1831,411	5882,85	131,801	734,084	201,772	581,359
<i>I. Készletek</i>	0,000	6,748	64,104	5,690	68,134	52,072	6,000	10,769	33,325	125,161	11,286	0,000
<i>Egyenlet eredménye</i>	5,4176	0,6036	0,5614	2,8656	0,3018	0,5068	0,8260	0,2047	6,2264	11,0341	5,3713	0,2245
Likviditás III.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>IV. Pénzeszközök</i>	11 473	217	48	428	1 110	112	131	40	700	5 739	1 043	59
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	2127,703	726,172	700,154	178,08	4121,264	300,768	1831,411	5882,85	131,801	734,084	201,772	581,359
<i>Egyenlet eredménye</i>	5,3922	0,2992	0,0686	2,4046	0,2693	0,3710	0,0714	0,0068	5,3118	7,8184	5,1690	0,1014
Eladósodottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>F) Kötelezettségek</i>	2 128	726	700	178	4 394	301	2 259	5 883	144	734	202	881
<i>D) Saját tőke</i>	4350,602	482,262	107,296	346,181	1016,086	157,805	629,85	4505,646	548,784	8529,05	1258,729	441,387
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,4891	1,5058	6,5254	0,5144	4,3247	1,9059	3,5861	1,3057	0,2620	0,0861	0,1603	1,9968
ROS	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	6 618 689	2 896 861	550 781	1 336 249	1 995 437	818 756	1 682 155	1 992 854	1 529 456	8 100 767	2 172 133	1 149 221
<i>VII. Adózott eredmény</i>	1324,096	-1557,225	485,026	3,575	-129,532	2,357	49,822	48,087	54,113	127,509	593,973	43,19
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0002	-0,0005	0,0009	0,0000	-0,0001	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0003	0,0000
Profithányvad	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	6 618 689	2 896 861	550 781	1 336 249	1 995 437	818 756	1 682 155	1 992 854	1 529 456	8 100 767	2 172 133	1 149 221
<i>Üzemi tevékenység eredménye</i>	1701320	-1571153	501134	-44125	-155341	5830	59680	25274	41493	-276923	624862	23977
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,2570	-0,5424	0,9099	-0,0330	-0,0778	0,0071	0,0355	0,0127	0,0271	-0,0342	0,2877	0,0209
Forgóeszközök aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	11 527	445	457	516	1 312	205	1 519	1 215	854	8 225	1 095	131
<i>Eszközök összesen</i>	17188,514	1385,31	2442,521	1795,813	7917,926	621,6925	6880,285	11247,941	2894,007	11172,4	1554,42	6657,657
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,6706	0,3213	0,1872	0,2873	0,1657	0,3290	0,2207	0,1080	0,2951	0,7362	0,7045	0,0196
Tőkeellátottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>D) Saját tőke</i>	4 351	482	107	346	1 016	158	630	4 506	549	8 529	1 259	441
<i>Források összesen</i>	17188,514	1385,31	2442,521	1795,813	7917,926	621,693	6880,285	11247,941	2849,007	11172,4	1554,42	6657,657
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,2531	0,3481	0,0439	0,1928	0,1283	0,2538	0,0915	0,4006	0,1926	0,7634	0,8098	0,0663
Kötelezettségek aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>F) Kötelezettségek</i>	2 128	726	700	178	4 394	301	2 259	5 883	144	734	202	881
<i>Források összesen</i>	17188,514	1385,31	2442,521	1795,813	7917,926	621,693	6880,285	11247,941	2849,007	11172,4	1554,42	6657,657
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,1238	0,5242	0,2867	0,0992	0,5550	0,4838	0,3283	0,5230	0,0505	0,0657	0,1298	0,1324
TAO	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>TAO</i>	142 411 743	825 630 924	368 183 882	136 191 248	137 753 950	268 444 955	121 496 222	213 996 220	425 042 123	212 421 279	95 454 744	206 296 242
<i>Források összesen</i>	17188514000	1385310000	2442521000	1795813000	7917926000	621693000	6880285000	11247941000	2849007000	11172400000	1554420000	6657657000
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0083	0,5960	0,1507	0,0758	0,0174	0,4318	0,0177	0,0190	0,1492	0,0190	0,0614	0,0310

3. MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2021

2021												
ROE	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>D) Saját tőke</i>	3 027	2 152	-378	343	470	73	563	4 894	495	8 402	595	398
<i>VII. Adózott eredmény</i>	275,392	536,042	-203,926	8,398	-318,094	16,687	86,565	114,527	135,164	1648,652	327,264	35,133
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0910	0,2490	0,5399	0,0245	-0,6769	0,2272	0,1537	0,0234	0,2732	0,1962	0,5503	0,0882
ROA	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Eszközök összesen</i>	9 212	2 528	2 392	1 850	5 403	189	7 084	9 847	2 610	10 911	870	6 042
<i>VII. Adózott eredmény</i>	275,392	536,042	-203,926	8,398	-318,094	16,687	86,565	114,527	135,164	1648,652	327,264	35,133
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0299	0,2120	-0,0852	0,0045	-0,0589	0,0882	0,0122	0,0116	0,0518	0,1511	0,3763	0,0058
Likviditás I.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	2 700	1 204	641	843	1 627	98	3 330	840	817	6 260	638	398
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	2215,732	234,841	1256,999	172,088	2712,934	39,368	2360,084	4500,704	189,482	436,205	141,304	309,46
<i>Egyenlet eredménye</i>	1,2188	5,1277	0,5099	4,8992	0,5998	2,4767	1,4110	0,1865	4,3103	14,3502	4,5123	1,2860
Likviditás II.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	2 700	1 204	641	843	1 627	98	3 330	840	817	6 260	638	398
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	2215,732	234,841	1256,999	172,088	2712,934	39,368	2360,084	4500,704	189,482	436,205	141,304	309,46
<i>I. Készletek</i>	0,000	6,642	46,017	3,924	79,836	0,000	0,000	7,126	22,108	114,924	2,314	0,000
<i>Egyenlet eredménye</i>	1,2188	5,0995	0,4733	4,8764	0,5703	2,4767	1,4110	0,1850	4,1936	14,0867	4,4959	1,2860
Likviditás III.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>IV. Pénzeszközök</i>	2 584	1 035	207	783	1 387	96	2 242	86	783	4 226	426	236
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	2215,732	234,841	1256,999	172,088	2712,934	39,368	2360,084	4500,704	189,482	436,205	141,304	309,46
<i>Egyenlet eredménye</i>	1,1664	4,4091	0,1646	4,5524	0,5113	2,4355	0,9498	0,0190	4,1323	9,6870	3,0163	0,7628
Eladósodottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>F) Kötelezettségek</i>	2 216	235	1 257	172	2 824	39	2 849	4 501	225	436	141	309
<i>D) Saját tőke</i>	3026,506	2152,487	-377,73	342,606	469,932	73,447	563,028	4894,079	494,671	8401,541	594,655	398,197
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,7321	0,1091	-3,3278	0,5023	6,0095	0,5360	5,0594	0,9196	0,4558	0,0519	0,2376	0,7772
ROS	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	5 296 040	4 804 701	1 130 603	1 154 919	1 167 599	231 642	1 325 313	1 952 631	1 310 930	7 834 004	1 465 227	1 077 927
<i>VII. Adózott eredmény</i>	275,392	536,042	-203,926	8,398	-318,094	16,687	86,565	114,527	135,164	1648,652	327,264	35,133
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,000520	0,000116	-0,0001804	0,0000073	-0,0002724	0,0000720	0,0000653	0,0000587	0,0001031	0,0002104	0,0002234	0,0000326
Profithányad	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	5 296 040	4 804 701	1 130 603	1 154 919	1 167 599	231 642	1 325 313	1 952 631	1 310 930	7 834 004	1 465 227	1 077 927
<i>Üzemi tevékenység eredménye</i>	252940	582728	-176381	-8633	-510045	17188	114816	137620	147319	1659688	333160	37464
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0478	0,1213	-0,1560	-0,0075	-0,4368	0,0742	0,0866	0,0705	0,1124	0,2119	0,2274	0,0348
Forgóeszközök aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>B. Forgóeszközök</i>	2 700	1 204	641	843	1 627	98	3 330	840	817	6 260	638	398
<i>Eszközök összesen</i>	9211,562	2527,922	2392,159	1849,576	5403,014	189,266	7083,721	9846,899	2609,902	10910,991	869,689	6041,784
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,2932	0,4764	0,2679	0,4558	0,3012	0,5152	0,4701	0,0853	0,3129	0,5737	0,7331	0,0659
Tőkeellátottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>D) Saját tőke</i>	3 027	2 152	-378	343	470	73	563	4 894	495	8 402	595	398
<i>Források összesen</i>	9211,562	2527,922	2392,159	1849,576	5403,014	189,266	7083,721	9846,899	2609,902	10910,991	869,689	6041,784
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,3286	0,8515	-0,1579	0,1852	0,0870	0,3881	0,0795	0,4970	0,1895	0,7700	0,6838	0,0659
Kötelezettségek aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>F) Kötelezettségek</i>	2 216	235	1 257	172	2 824	39	2 849	4 501	225	436	141	309
<i>Források összesen</i>	9211,562	2527,922	2392,159	1849,576	5403,014	189,266	7083,721	9846,899	2609,902	10910,991	869,689	6041,784
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,2405	0,0929	0,5255	0,0930	0,5227	0,2080	0,4021	0,4571	0,0864	0,0400	0,1625	0,0512
TAO	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
<i>TAO</i>	117 206 655	627 220 476	224 608 132	145 127 884	224 854 936	97 385 917	93 883 353	156 084 326	378 590 212	205 487 598	82 562 002	268 179 832
<i>Források összesen</i>	9211562000	2527922000	2392159000	1849576000	5403014000	189266000	7083721000	9846899000	2609902000	10910991000	869689000	6041784000
<i>Egyenlet eredménye</i>	0,0127	0,2481	0,0939	0,0785	0,0416	0,5145	0,0133	0,0159	0,1451	0,0188	0,0949	0,0444

4. MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2020

2020												
ROE	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
D) Saját tőke	2 751	1 605	-174	307	538	25	349	3 163	360	6 753	267	363
VII. Adózott eredmény	1620,065	472,979	-400,835	4,561	-128,199	7,028	67,141	128,198	195,85	3347,126	204,783	62,25
Egyenlet eredménye	0,5889	0,2946	2,3062	0,0149	-0,2385	0,2838	0,1926	0,0405	0,5448	0,4957	0,7659	0,1715
ROA	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
Eszközök összesen	9 647	2 115	1 933	1 097	5 364	116	7 461	7 668	2 220	9 453	405	5 650
VII. Adózott eredmény	1620,065	472,979	-400,835	4,561	-128,199	7,028	67,141	128,198	195,85	3347,126	204,783	62,25
Egyenlet eredménye	0,1679	0,2236	-0,2073	0,0042	-0,0239	0,0604	0,0090	0,0167	0,0882	0,3541	0,5060	0,0110
Likviditás I.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
B. Forgóeszközök	4 964	959	277	386	2 817	51	4 003	3 140	305	4 535	360	362
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1973,859	374,145	756,716	155,943	2573,42	24,572	4673,582	4234,445	154,844	554,581	96,093	149,718
Egyenlet eredménye	2,5150	2,5634	0,3660	2,4747	1,0948	2,0699	0,8565	0,7415	1,9712	8,1772	3,7494	2,4178
Likviditás II.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
B. Forgóeszközök	4 964	959	277	386	2 817	51	4 003	3 140	305	4 535	360	362
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1973,859	374,145	756,716	155,943	2573,42	24,572	4673,582	4234,445	154,844	554,581	96,093	149,718
I. Készletek	0,000	6,287	24,796	4,039	68,434	0,000	0,000	6,176	4,672	146,865	0,016	0,000
Egyenlet eredménye	2,5150	2,5466	0,3332	2,4488	1,0682	2,0699	0,8565	0,7400	1,9411	7,9124	3,7492	2,4178
Likviditás III.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
IV. Pénzeszközök	4 927	518	18	358	2 532	40	3 311	2 604	290	2 385	354	332
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1973,859	374,145	756,716	155,943	2573,42	24,572	4673,582	4234,445	154,844	554,581	96,093	149,718
Egyenlet eredménye	2,4959	1,3844	0,0244	2,2967	0,9839	1,6440	0,7085	0,6149	1,8727	4,3004	3,6838	2,2196
Eladósodottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
F) Kötelezettségek	1 974	374	757	156	2 573	25	4 995	4 234	215	555	96	150
D) Saját tőke	2751,114	1605,445	-173,804	306,716	537,594	24,76	348,584	3162,953	359,508	6752,889	267,391	363,063
Egyenlet eredménye	0,7175	0,2330	-4,3538	0,5084	4,7869	0,9924	14,3280	1,3388	0,5976	0,0821	0,3594	0,4124
ROS	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
Értékesítés nettó árbevétele	3 640 072	4 291 748	1 034 171	755 453	930 954	63 123	1 221 488	1 029 773	1 107 174	9 315 939	1 140 674	996 771
VII. Adózott eredmény	1620,065	472,979	-400,835	4,561	-128,199	7,028	67,141	128,198	195,85	3347,126	204,783	62,25
Egyenlet eredménye	0,0004451	0,0001102	-0,0003876	0,0000060	-0,0001377	0,0001113	0,0000550	0,0001245	0,0001769	0,0003593	0,0001795	0,0000625
Profithányad	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
Értékesítés nettó árbevétele	3 640 072	4 291 748	1 034 171	755 453	930 954	63 123	1 221 488	1 029 773	1 107 174	9 315 939	1 140 674	996 771
Üzemi tevékenység eredménye	1798048	515635	-389064	2	-241466	7323	91325	115919	207927	3543844	214734	45997
Egyenlet eredménye	0,4940	0,1201	-0,3762	0,0000	-0,2594	0,1160	0,0748	0,1126	0,1878	0,3804	0,1883	0,0461
Forgóeszközök aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
B. Forgóeszközök	4 964	959	277	386	2 817	51	4 003	3 140	305	4 535	360	362
Eszközök összesen	9646,926	2114,997	1933,224	1097,141	5364,193	116,452	7461,343	7667,707	2220,381	9453,073	404,682	5649,551
Egyenlet eredménye	0,5146	0,4535	0,1433	0,3517	0,5252	0,4368	0,5365	0,4095	0,1375	0,4797	0,8903	0,0641
Tőkeellátottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
D) Saját tőke	2 751	1 605	-174	307	538	25	349	3 163	360	6 753	267	363
Források összesen	9646,926	2114,997	1933,224	1097,141	5364,193	116,452	7461,343	7667,707	2220,381	9453,073	404,682	5649,551
Egyenlet eredménye	0,2852	0,7591	-0,0899	0,2796	0,1002	0,2126	0,0467	0,4125	0,1619	0,7144	0,6607	0,0643
Kötelezettségek aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
F) Kötelezettségek	1 974	374	757	156	2 573	25	4 995	4 234	215	555	96	150
Források összesen	9646,926	2114,997	1933,224	1097,141	5364,193	116,452	7461,343	7667,707	2220,381	9453,073	404,682	5649,551
Egyenlet eredménye	0,2046	0,1769	0,3914	0,1421	0,4797	0,2110	0,6694	0,5522	0,0968	0,0587	0,2375	0,0265
TAO	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
TAO	83 153 457	341 685 702	229 333 785	13 631 732	133 795 570	140 027 010	36 325 868	219 809 726	190 739 664	108 516 708	127 037 460	453 719 393
Források összesen	9646926000	2114997000	1933224000	1097141000	5364193000	116452000	7461343000	7667707000	2220381000	9453073000	404682000	5649551000
Egyenlet eredménye	0,0086	0,1616	0,1186	0,0124	0,0249	1,2024	0,0049	0,0287	0,0859	0,0115	0,3139	0,0803

5. MELLÉKLET: VAGYONI, PÉNZÜGYI, JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK SZÁMÍTÁSA, 2019

2019												
ROE	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
D) Saját tőke	1 131	1 111	227	302	713	18	248	3 067	164	3 406	63	301
VII. Adózott eredmény	340,413	6,719	-337,058	0,771	129,738	1,802	369,116	173,026	45,723	3784,453	35,159	42,189
Egyenlet eredménye	0,3010	0,0060	-1,4846	0,0026	0,1820	0,1016	1,4857	0,0564	0,2794	1,1112	0,5616	0,1402
ROA	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
Eszközök összesen	9 647	2 115	1 933	1 097	5 364	116	7 461	7 668	2 220	9 453	405	5 650
VII. Adózott eredmény	1620,065	472,979	-400,835	4,561	-128,199	7,028	67,141	128,198	195,85	3347,126	204,783	62,25
Egyenlet eredménye	0,1679	0,2236	-0,2073	0,0042	-0,0239	0,0604	0,0090	0,0167	0,0882	0,3541	0,5060	0,0110
Likviditás I.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
B. Forgóeszközök	2 258	845	259	252	808	13	1 056	1 047	708	1 941	190	498
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1041,329	717,851	571,81	169,647	339,964	23,693	1315,344	955,732	186,179	1018,081	76,887	223,219
Egyenlet eredménye	2,1683	1,1772	0,4522	1,4835	2,3774	0,5606	0,8030	1,0951	3,8020	1,9068	2,4766	2,2328
Likviditás II.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
B. Forgóeszközök	2 258	845	259	252	808	13	1 056	1 047	708	1 941	190	498
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1041,329	717,851	571,81	169,647	339,964	23,693	1315,344	955,732	186,179	1018,081	76,887	223,219
I. Készletek	0,000	5,821	8,750	5,896	48,153	0,000	0,000	5,710	8,492	82,552	19,281	0,000
Egyenlet eredménye	2,1683	1,1691	0,4369	1,4488	2,2358	0,5606	0,8030	1,0892	3,7563	1,8257	2,2258	2,2328
Likviditás III.	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
IV. Pénzeszközök	2 068	701	16	190	706	7	652	653	557	1 170	128	397
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1041,329	717,851	571,81	169,647	339,964	23,693	1315,344	955,732	186,179	1018,081	76,887	223,219
Egyenlet eredménye	1,9855	0,9762	0,0285	1,1197	2,0770	0,2854	0,4960	0,6835	2,9893	1,1497	1,6699	1,7784
Eladósodottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
F) Kötelezettségek	1 069	718	572	170	340	24	1 315	1 032	270	1 018	77	223
D) Saját tőke	1131,049	1111,466	227,031	302,155	712,772	17,733	248,442	3067,02	163,657	3405,763	62,608	300,813
Egyenlet eredménye	0,9448	0,6459	2,5186	0,5615	0,4770	1,3361	5,2944	0,3366	1,6509	0,2989	1,2281	0,7421
ROS	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
Értékesítés nettó árbevétele	3 788 602	3 692 333	671 384	642 688	1 305 860	49 256	1 403 477	1 044 403	461 144	9 500 617	842 611	711 850
VII. Adózott eredmény	340,413	6,719	-337,058	0,771	129,738	1,802	369,116	173,026	45,723	3784,453	35,159	42,189
Egyenlet eredménye	0,0000899	0,0000018	-0,0005020	0,0000012	0,0000994	0,0000366	0,0002630	0,0001657	0,0000992	0,0003983	0,0000417	0,0000593
Profithányad	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
Értékesítés nettó árbevétele	3 788 602	3 692 333	671 384	642 688	1 305 860	49 256	1 403 477	1 044 403	461 144	9 500 617	842 611	711 850
Üzemi tevékenység eredménye	409878	16639	-320583	-4794	-52922	2173	393748	185560	50157	3859108	36911	45601
Egyenlet eredménye	0,1082	0,0045	-0,4775	-0,0075	-0,0405	0,0441	0,2806	0,1777	0,1088	0,4062	0,0438	0,0641
Forgóeszközök aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
B. Forgóeszközök	2 258	845	259	252	808	13	1 056	1 047	708	1 941	190	498
Eszközök összesen	5445,906	2153,551	1783,816	904,386	3387,626	76,688	3873,757	4275,565	2249,375	5859,569	268,95	5396,38
Egyenlet eredménye	0,4146	0,3924	0,1449	0,2783	0,2386	0,1732	0,2727	0,2448	0,3147	0,3313	0,7080	0,0924
Tőkeellátottság	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
D) Saját tőke	1 131	1 111	227	302	713	18	248	3 067	164	3 406	63	301
Források összesen	5445,906	2153,551	1783,816	904,386	3387,626	76,688	3873,757	4275,565	2249,375	5859,569	268,95	5396,38
Egyenlet eredménye	0,2077	0,5161	0,1273	0,3341	0,2104	0,2312	0,0641	0,7173	0,0728	0,5812	0,2328	0,0557
Kötelezettségek aránya	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
F) Kötelezettségek	1 069	718	572	170	340	24	1 315	1 032	270	1 018	77	223
Források összesen	5445,906	2153,551	1783,816	904,386	3387,626	76,688	3873,757	4275,565	2249,375	5859,569	268,95	5396,38
Egyenlet eredménye	0,1962	0,3333	0,3206	0,1876	0,1004	0,3090	0,3396	0,2414	0,1201	0,1737	0,2859	0,0414
TAO	Ferencvárosi TC	Puskás	Újpest	Paks	DVSC	Kecskeméti TE	DVTK	MTK	ZTE	Fehérvár	Kisvárd	Mezőkövesd
TAO	257 289 169	461 935 792	660 547 932	103 753 625	201 969 736	128 080 467	640 798 988	376 257 370	173 918 045	2 599 053 631	147 363 747	313 035 192
Források összesen	5445906000	2153551000	1783816000	904386000	3387626000	76688000	3873757000	4275565000	2249375000	5859569000	268950000	5396380000
Egyenlet eredménye	0,0472	0,2145	0,3703	0,1147	0,0596	1,6702	0,1654	0,0880	0,0773	0,4436	0,5479	0,0580

5. MELLÉKLET: KLUBOK ÁLTAL ELÉRT HELYEZÉSEK A VIZSGÁLT 5 BAJNOKI SZEZONBAN

Szezon/ helyezés	2023/24	2022/23	2021/22	2020/21	2019/2020
1.	Ferencvárosi TC	Ferencvárosi TC	Ferencvárosi TC	Ferencvárosi TC	Ferencvárosi TC
2.	Paks	Kecskeméti TE	Kisvárdai Master Good	Puskás FC	MOL Fehérvár FC
3.	Puskás FC	DVSC	Puskás FC	MOL Fehérvár FC	Puskás FC
4.	MOL Fehérvár FC	Puskás FC	MOL Fehérvár FC	Paks	Mezőkövesd
5.	DVSC	Paks	Újpest FC	Kisvárdai Master Good	Honvéd FC
6.	Kecskeméti TE	Kisvárdai Master Good	Paks	Újpest FC	Újpest FC
7.	DVTK	Mezőkövesd	DVSC	MTK Budapest	ZTE FC
8.	MTK Budapest	Újpest FC	ZTE FC	Mezőkövesd	Kisvárdai Master Good
9.	ZTE FC	ZTE FC	Honvéd FC	ZTE FC	DVTK
10.	Újpest FC	MOL Fehérvár FC	Mezőkövesd	Honvéd FC	Paks
11.	Kisvárdai Master Good	Honvéd FC	MTK Budapest	DVTK	DVSC
12.	Mezőkövesd	Vasas	Gyirmót	Budafoki MTE	Kaposvári Rákóczi SE